

Παροχή Εξειδικευμένων Υπηρεσιών για την Εκπόνηση Μελετών

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σύγχρονες Επαγγελματικές Δεξιότητες στην Αγορά Εργασίας για τους Απόφοιτους ΤΕΕ



ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ
Ο.ΕΠ.ΕΚ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ
EURICON Ε.Π.Ε



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ



ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ
2^ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Οργανισμός Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών



**«ΠΑΡΟΧΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕ-
ΛΕΤΩΝ»**

στο πλαίσιο της Πράξης

«Οργάνωση και Λειτουργία Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών
(Ο.ΕΠ.ΕΚ.)»

της κατηγορίας πράξεων 2.1.1.α: Ενίσχυση Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκ-
παιδευτικών

της ενέργειας 2.1.1: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

του μέτρου 2.1 "Αναβάθμιση της Ποιότητας της Παρεχόμενης Εκπαίδευ-
σης",

του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ,

που συγχρηματοδοτείται

κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
κατά 25% από τους Εθνικούς Πόρους.

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

Επιστημονική Υπεύθυνη

- Βιτσιλάκη-Σορωνιάτη Χρυσή

Μέλη της Ομάδας

- Γκασούκα Μαρία
- Φώκιαλη Περσεφόνη
- Χιονίδου Μαρία
- Βασιλειάδης Αναστάσιος
- Ευθυμίου Ηλίας
- Δουκάκης Σπυρίδων
- Ζημπίδης Δημήτριος
- Σιωμάδης Βασίλειος

Περιεχόμενα

Ευρετήριο Γραφημάτων	6
1. Θεωρητικό πλαίσιο	7
1.2. Εισαγωγή	7
1.3. Η ευρωπαϊκή και η ελληνική αγορά εργασίας: νεανική ανεργία, ετεροαπασχόληση και επαγγελματική εκπαίδευση/κατάρτιση	9
2. Σκοπός και στόχοι της μελέτης	27
3. Μεθοδολογικό πλαίσιο	27
1 ^ο Στάδιο	28
2 ^ο Στάδιο	28
3.2. Εργαλεία Μέτρησης	29
3.3. Δειγματοληπτικό πλαίσιο	30
5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	33
6. Συμπεράσματα	53
Βιβλιογραφία	60
Α. ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΗ	60
Β. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	66
Δυναμικές ειδικότητες που προέκυψαν από την έρευνα πεδίου και στις οποίες μπορούν να απασχοληθούν απόφοιτοι ΤΕΕ	67
<input type="checkbox"/> Γραφίστας	70
<input type="checkbox"/> Ειδικός Εργαστηριακών Εφαρμογών	76
<input type="checkbox"/> Αισθητικός	82
<input type="checkbox"/> Οδοντοτεχνίτης	87
<input type="checkbox"/> Ηλεκτρονικός	93
<input type="checkbox"/> Ψυκτικός	99
<input type="checkbox"/> Ηλεκτρολόγος	105
<input type="checkbox"/> Ειδικός Κλιματισμού	111
<input type="checkbox"/> Χειριστής Μηχανημάτων	117
<input type="checkbox"/> Μηχανικός αυτοκινήτων	122
<input type="checkbox"/> Ηλεκτρονικοί Μοτοσικλετιστών	127
<input type="checkbox"/> Σερβιτόρος	132
<input type="checkbox"/> Καμαριέρα	137
<input type="checkbox"/> Υπεύθυνος Υποδοχής - Ρεσεψιονίστ	140
<input type="checkbox"/> Μάγειρας	145

<input type="checkbox"/>	Ειδικός Οικονομικής Διοίκησης _____	150
<input type="checkbox"/>	Γραμματέας _____	156
<input type="checkbox"/>	Υπάλληλος Γραφείου _____	161
<input type="checkbox"/>	Πωλητής/τρια _____	166
<input type="checkbox"/>	Βρεφονηπιοκόμος _____	171
<input type="checkbox"/>	Τεχνικός Ηλεκτρονικού Υπολογιστή _____	176
<input type="checkbox"/>	Ειδικός Δικτύων Ηλεκτρονικού Υπολογιστή _____	183

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 1: Κλάδος Δραστηριοποίησης	33
Γράφημα 2: Τρόποι πρόσληψης προσωπικού	34
Γράφημα 3: Μορφή απασχόλησης με βάση το φύλο	35
Γράφημα 4: Εκπαιδευτικό επίπεδο	36
Γράφημα 5: Ικανοποίηση από την απόδοση των αποφοίτων ΤΕΕ	37
Γράφημα 6: Προτεινόμενες θέσεις εργασίας για τους αποφοίτους των ΤΕΕ	38
Γράφημα 7: Ειδικότητες προτεινόμενης θέσης εργασίας	39
Γράφημα 8: Κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρηση	40
Γράφημα 9: Αριθμός κενών θέσεων εργασίας και χρονικό διάστημα	42
Γράφημα 10: Ελλείψεις σε προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού	43
Γράφημα 11: Ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού (1 ^ο μέρος)	45
Γράφημα 12: Ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού (2 ^ο μέρος)	46
Γράφημα 13: Αλλαγές ως προς τις ειδικότητες	47
Γράφημα 14: Αποτύπωση των αλλαγών των ειδικοτήτων	48
Γράφημα 15: Επαγγελματικές ειδικότητες που υφίστανται στην επιχείρηση	49
Γράφημα 16: Μελλοντικές ειδικότητες στην επιχείρησή σας	50
Γράφημα 17: Αιτίες της αύξησης της ζήτησης των ειδικοτήτων ΤΕΕ	51
Γράφημα 18: Προοπτικές του κλάδου	52

Οι σύγχρονες επαγγελματικές δεξιότητες των αποφοίτων των ΤΕΕ

Η παρούσα Μελέτη επιδιώκει να συμβάλει, στο μέτρο των δυνατοτήτων της, στη συζήτηση που αναπτύσσεται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για τις νέες απαιτήσεις και δυνατότητες που διέπουν τη σχέση επαγγελματικής εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας, όπως αυτές προκύπτουν από τις ραγδαίες μεταβολές που συντελούνται τα τελευταία χρόνια στην οικονομία και ειδικότερα στο χώρο της εργασίας, μετά την ουσιαστική κατάρρευση του φορντιστικού μοντέλου οργάνωσης της παραγωγής. Διερευνά το νέο περιβάλλον της αγοράς εργασίας και τις συνέπειες από την είσοδο των Νέων Τεχνολογιών στους/στις νέους/ες και ειδικότερα στους/στις αποφοίτους της ΤΕΕ και επιχειρεί να προσδιορίσει τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και μάλιστα του κόσμου της εργοδοσίας όσον αφορά στις σύγχρονες επαγγελματικές δεξιότητες, απαιτήσεις που επιβάλλουν συνολική αναδιάρθρωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και στη χώρα μας.

1. Θεωρητικό πλαίσιο

1.2. Εισαγωγή

Οι τεράστιες οικονομικές μεταβολές και διαφοροποιήσεις που βασίζονται στην τεχνολογική πρόοδο και συνδέονται (ή και σηματοδοτούν) με ό,τι καλούμε παγκοσμιοποίηση έχουν τεράστιες συνέπειες στον τρόπο ζωής, στις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες και -κατεξοχήν- στη δομή και τα μοντέλα της εργασίας, αλλά και στη διαμόρφωση των συνθηκών εργασιακής ζωής (Τζεκίνης, 2003). Η παγκοσμιοποίηση των αγορών, μεταξύ άλλων, συνοδεύεται και από την ταχεία εξάπλωση των νέων τεχνολογιών, τους νέους τύπους οργάνωσης και καταμερισμού της εργασίας (Huws,1994). Παράλληλα στο πλαίσιο των νέων αυτών κοινωνικών, οικονομικών/εργασιακών συνθηκών αναδεικνύεται το ζήτημα της απαραίτητης και αναγκαίας ετοιμότητας των εργαζομένων, ανδρών και γυναικών, ώστε να καταστεί δυνατή και προπάντων ανώδυνη η ευέλικτη προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα (Berley,1996, DFEE,2000). Η ανάπτυξη των Νέων Τεχνολογιών τροποποίησε όχι μόνο τους όρους της υλικής παραγωγής και τις μορφές οργάνωσης

της εργασίας αλλά τροποποίησε τις σχέσεις των εργαζομένων με τα αντικείμενα και τα εργασιακά τους μέσα και άλλαξε παράλληλα σε μεγάλο βαθμό το ίδιο το περιεχόμενο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων (Χασάπης, 2007). Η κλειστή κοινωνία αντικαταστάθηκε από ένα «αβέβαιο», ρευστό και διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από έντονη κοινωνική κινητικότητα αλλά και από μια σειρά και άλλων χαρακτηριστικών, όπως είναι οι μετακινήσεις πληθυσμών (μεταναστευτικά ρεύματα), ο διογκούμενος κοινωνικός αποκλεισμός μεγάλων πληθυσμιακών ομάδων, η γήρανση του εργασιακά ενεργού πληθυσμού, η εντεινόμενη είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας, η απόκτηση και διαχείριση της «πληροφορίας» και οι πολιτικές/εξουσιαστικές της συνέπειες κλπ. (Δημητρούλη, 2004). Αξίζει εν προκειμένω να επισημάνουμε το γεγονός ότι η είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας, η αύξηση του γυναικείου εργασιακού δυναμικού και η βελτίωση της θέσης αρκετών εργαζομένων γυναικών στην επαγγελματική ιεραρχία αποτέλεσαν τα τελευταία χρόνια παράγοντες που σταδιακά υποσκάπτουν την έμφυλη κατανομή των ρόλων και τις παραδοσιακές αλληλεξαρτήσεις της. Αδιαμφισβήτητα η εμπλοκή των γυναικών στη σύγχρονη οικονομική παραγωγή με την αμειβόμενη επαγγελματική απασχόληση ανατρέπει τη λεπτή παγιωμένη ισορροπία μεταξύ ιδιωτικού/γυναικείου χώρου και δημόσιου/ανδρικού (Γκασούκα-Τσουκαλά, 2007:4). Έτσι ή αλλιώς η χειραφέτηση των γυναικών στο κοινωνικό και εργασιακό πεδίο συνδέεται με την υπέρβαση της κυρίαρχης ιδεολογίας των φύλων και των κοινωνικών, πολιτισμικών διαφορών τους, την άρνηση των ιδεών του «φυσικού προορισμού» και τη ρήξη προς κάθε διχοτόμηση μεταξύ ανδρικού/γυναικείου, πολιτισμού/φύσης, κοινωνίας/οικογένειας (Γκασούκα, 1998 και 2004).

Σημαντικές έρευνες τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό συγκλίνουν στο γεγονός πως το μοντέλο του/της εργαζόμενου/ης που τα τυπικά μορφωτικά του/της προσόντα εξασφάλιζαν την εργασιακή του/ης δραστηριότητα εφόρου ζωής έχει παρέλθει ανεπιστρεπτή (Bell, 1974). Οι εργαζόμενοι στο μέλλον θα χρειαστεί να αλλάξουν πολλές φορές εργασιακό αντικείμενο. Σύμφωνα με τον Κασσωτάκη (2003), η σημειούμενη απαξίωση των τρεχουσών επαγγελματικών γνώσεων κατ' έτος (της τάξεως του 7%) ωθεί στη συνεχή αντικατάστασή τους από νέες: «Με την προοπτική της

πιθανότατης αύξησης της μέσης διάρκειας της ενεργού απασχόλησης και με την πραγματικότητα των ταχύτατων οικονομικών και τεχνολογικών αλλαγών, οι πολίτες θα υποχρεώνονται να αναβαθμίζουν συνεχώς τις δεξιότητες και τα προσόντα τους. Η απασχόληση σε παραδοσιακούς τομείς συνεχώς μειώνεται καθώς αλλάζει και η σχέση του ατόμου με τις μηχανές. Ο χειρισμός της λειτουργίας αρκετών σύγχρονων μηχανημάτων απαιτεί πολύ περισσότερες νέες δεξιότητες από τις βασικές μηχανικές του παρελθόντος. Οι μεταβολές στην οργάνωση των επιχειρήσεων και τα ολοένα αυξανόμενα προσόντα και οι αναβαθμισμένες και επίκαιρες δεξιότητες που απαιτείται να κατέχουν οι εργαζόμενοι δημιουργεί οξύτατο πρόβλημα ανεργίας» (Δημητρούλη, 2004:42). Ενδεικτικό των προαναφερόμενων είναι το γεγονός πως ήδη μια σειρά επαγγελμάτων ευρείας άσκησης κατά το παρελθόν τείνουν να εξαφανιστούν (Jebens, 1996), όπως λχ. ο/η ανειδίκευτος/η εργάτης/τρια, που εκτοπίζεται από τη σύγχρονη τεχνολογία και αντικαθίσταται από τεχνίτες/τριες ή χειριστές/τριες ηλεκτρονικών υπολογιστών, με σοβαρές συνέπειες, μεταξύ των οποίων είναι η αναγκαία ανανέωση κάθε 10-15 χρόνια της τεχνικής εκπαίδευσης προκειμένου να συμβαδίζει με τους ταχύτατους ρυθμούς της τεχνολογικής προόδου (Labour Market Trends, 2000). Ταυτόχρονα όμως-όπως επισημαίνεται ως μια άλλη συνέπεια- όλα τα στοιχεία επιβεβαιώνουν μια υψηλή και επίμονη ανεργία.

1.3. Η ευρωπαϊκή και η ελληνική αγορά εργασίας: νεανική ανεργία, ετεροαπασχόληση και επαγγελματική εκπαίδευση/κατάρτιση

1.3.1. Στις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες εγκαταλείπεται τις τελευταίες δεκαετίες το φορντικό μοντέλο ανάπτυξης (Clarke, 1991), καθώς αδυνατεί να ανταποκριθεί στις νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες μιας παγκοσμιοποιημένης και ανταγωνιστικής κοινωνίας η οποία αφήνει πίσω της τα υψηλά επίπεδα σταθερής απασχόλησης και το κοινωνικό κράτος, διευρύνει την ανεργία, ενώ παράλληλα αλλάζει εκ θεμελίων τον τρόπο παραγωγής/κατανάλωσης και επιταχύνει τον παραγωγικό κύκλο (Drucker, 1993). Ταυτόχρονα τίθενται ζητήματα όπως αυτό της ευελιξίας, του τύπου των απαιτούμενων δεξιοτήτων, του

βαθμού και του είδους της εξειδίκευσης του εργασιακού δυναμικού και των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι Νέες Τεχνολογίες στην αναδιοργάνωση της εργασίας, καθώς και των συνεπειών τους στις εργασιακές σχέσεις αλλά και την ανεργία. Το ερώτημα που τίθεται πλέον επιτακτικά είναι αν οι νέες αυτές συνθήκες θα επιτρέψουν και σε πιο βαθμό τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας εκτός της ορατής και ταχείας πλέον απώλειας υφισταμένων θέσεων απασχόλησης της γνωστής «*τεχνολογικής ανεργίας*». Σήμερα ως γνωστόν ποσοστό μεγαλύτερο από το 15% του πληθυσμού της Ευρώπης έχει περιθωριοποιηθεί οικονομικά και κοινωνικά και ανάμεσα σ'αυτές τις περιθωριοποιημένες ομάδες είναι σημαντικό το ποσοστό των νέων ανθρώπων αλλά και των γυναικών (EU,2003a). Ειδικότερα αναφέρεται πως ένας μεγάλος αριθμός νέων ανδρών και περισσότερο ακόμα νέων γυναικών, άτομα δηλαδή που για πρώτη φορά επιχειρούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας αναζητώντας απασχόληση απειλούνται με περιθωριοποίηση και κοινωνικό αποκλεισμό. Ως κύρια αιτία της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού των νέων αναφέρεται η ανεργία και η δραματική συνέχισή της (ένας στους τρεις άνεργους είναι νέος κάτω των 26 ετών). Αν και στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες της ΕΕ οι ρυθμοί ανεργίας εμφανίζονται αντιστρόφως ανάλογοι προς το επίπεδο εκπαίδευσης -δηλαδή περισσότερη εκπαίδευση σημαίνει μικρότερο κίνδυνο ανεργίας (HMSO,2000)- η αλήθεια είναι ωστόσο πως το 20% των νέων ευρωπαίων εγκαταλείπει πρόωρα την εκπαίδευση. Το γεγονός τους εντάσσει στην κατηγορία των περισσότερο πληττόμενων από την ανεργία, οι οποίοι/ες είναι όσοι/ες έχουν χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και αποτελούν το 10,6% έναντι του 4,3% των ανέργων με υψηλό μορφωτικό επίπεδο (Δημητρούλη, 2004). Όπως επισημαίνει ο Χουβαρδάς (2001:67,68) την έως πρόσφατη αυτονόητη επαγγελματική σταθερότητα που διαδέχονταν μία πρόσκαιρη αβεβαιότητα κατά την είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας, σήμερα την έχει αντικαταστήσει σε

σημαντικό βαθμό μια συνεχής εναλλαγή περιόδων ανεργίας, προσωρινής απασχόλησης, επιμόρφωσης και ξανά ανεργίας

1.3.2. Η σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη οικονομία επηρεάζει πολλαπλώς την Ελλάδα, η οικονομία της οποίας ωστόσο παρουσιάζει μια σειρά ιδιοτυπιών καθώς: ο άλλοτε κραταιός αγροτικός τομέας γνωρίζει σημαντική συρρίκνωση, ενώ η βιομηχανία δέχεται νέου τύπου «πλήγματα», όπως λχ. το γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις μεταφέρουν τις παραγωγικές τους δραστηριότητες σε βαλκανικές και άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (European Commission, 2003). Η σημειούμενη ωστόσο αύξηση των επενδύσεων σε πεδία που συνδέονται με την ανανέωση του παραγωγικού συστήματος και την ένταξη σ' αυτό των Νέων Τεχνολογιών διαμορφώνει προϋποθέσεις βελτίωσης της παραγωγικότητας της εργασίας, σύμφωνα και με την ετήσια Έκθεση του 2003 του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ. Όλα αυτά δημιουργούν τις αντίστοιχες τάσεις στη δομή της απασχόλησης: Οι θέσεις εργασίας για τους αγρότες και τους βιομηχανικούς εργάτες λχ. μειώνονται σοβαρά, ενώ αντιθέτως αυξάνεται η ζήτηση σε διάφορα επαγγέλματα στους κλάδους των υπηρεσιών, στο εμπόριο, στον τουρισμό, στην υγεία, στην υψηλή τεχνολογία και γενικότερα σε ειδικότητες του τριτογενούς κυρίως τομέα (Αλιπράντη-Μαράτου, 2007).

Πίνακας 1: Εγγραφή Ανέργων σε Σύνολο Χώρας (στοιχεία ΟΑΕΔ της 31/12/05)¹

ΦΥΛΟ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ*	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΑΝΔΡΕΣ	166.446	36,34%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	291.573	63,66%
ΣΥΝΟΛΑ	458.019	100,00%

Πηγή: ΠΑΕΠ

*Για πρώτη χρονιά, στις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, στο πλήθος των εγγεγραμμένων ανέργων υπολογίζονται και οι εποχιακά απασχολούμενοι

¹ Παρατηρητήριο Απασχόλησης (www.paep.org.gr)

Δυστυχώς στον τομέα των Νέων Τεχνολογιών - οι οποίες υπηρετούν όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας- παρουσιάζεται καθυστέρηση, ενώ και στον σημαντικό τομέα της πληροφορικής οι προσδοκίες του παρελθόντος μάλλον διαφεύσθηκαν. Είναι πάντως παρήγορη η διαπίστωση πως η ραγδαία είσοδος της τεχνολογίας στη βιομηχανία και το κύμα ανεργίας που αυτή συνεπάγεται σε ευρωπαϊκή κλίμακα δεν επηρέασε τόσο την Ελλάδα όσο άλλες ευρωπαϊκές χώρες (Αλιπράντη-Μαράτου,2007) κι αυτό δεν είναι άσχετο πιθανά με το χαμηλό επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η χώρα όσον αφορά τη βιομηχανική της ανάπτυξη , καθώς η πλειοψηφία των θέσεων που χάνονται διεθνώς λόγω της εισβολής της τεχνολογίας βρίσκονται στη βιομηχανία.

Ανεξάρτητα από τα προαναφερόμενα ωστόσο το ζήτημα της βιωσιμότητας της ελληνικής οικονομίας και οι δυνατότητές της να αντιμετωπίσει τις εξαιρετικά ανταγωνιστικές διεθνείς συνθήκες επιβάλλει στρατηγικές στήριξης της επιχειρηματικότητας και διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης. Αυτές περιλαμβάνουν αφενός την καινοτομική και ανταγωνιστική ανάπτυξη των υφισταμένων επιχειρήσεων αφετέρου την ενθάρρυνση δημιουργίας νέων που από την έναρξη του βίου τους θα εκμεταλλευθούν τις προσφερόμενες δυνατότητες της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης. (Χατζηκιάν Ι.,2005:72). Στη συγκεκριμένη περίπτωση επιβάλλεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση καινοτόμων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και είναι γεγονός πως παρά την όποια διστακτικότητα, εσωστρέφεια και βραχυπρόθεσμη θεώρηση των αναγκών τους, αλλά και την έλλειψη διεθνών σχετικών συνεργασιών και δικτύωσης, οι ελληνικές επιχειρήσεις, κυρίως οι μεταποιητικές, τολμούν την καινοτομία (ποσοστό 27,3%) και τείνουν να περιορίσουν το χάσμα που τις χωρίζει από την ευρωπαϊκή βιομηχανία και να βελτιώσουν την ανταγωνιστική τους θέση. Στην περίπτωση αυτή ως ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η συνδρομή της πολιτείας και είναι γεγονός ότι οι δράσεις χρηματοδότησης και κατάρτισης από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους που επιχειρήθηκε στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης απέδωσαν καρπούς (Χατζηκιάν Ι., 2005:76-77). Με τον όρο καινοτομία νοείται η προσπάθεια *«να δημιουργηθεί μια νέα προοπτική στη δυναμική κάθε επιχείρησης, είναι το μέσο, βάσει του οποίου οι επιχειρήσεις δημιουργούν ένα*

νέο σύστημα διαχείρισης των πόρων, αλλά και το οποίο επιτρέπει στους υπάρχοντες πόρους να γίνονται περισσότερο παραγωγικοί. Αποτελεί περισσότερο αποτέλεσμα σοβαρής δουλειάς παρά θέμα ευφυΐας, ενώ χρειάζονται γνώσεις, εφευρετικότητα και συγκέντρωση σε συγκεκριμένη θεματική»(Ελευθερίου, 2004). Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων στρατηγικών πάντως είναι προφανές πως ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο παίζει η αύξηση των θέσεων απασχόλησης και η ποιότητα του εργασιακού δυναμικού. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που το τελευταίο θεωρείται ως το πιο ευέλικτα εξελισσόμενο στοιχείο της παραγωγικής διαδικασίας(Μηράτης, 2006:12).

Σύμφωνα με στοιχεία που μας παρέχουν οι πρόσφατες ετήσιες εκθέσεις του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ και άλλων συναφών φορέων στα θέματα της απασχόλησης και της ανεργίας παρεμβαίνουν παράγοντες όπως ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, η παραγωγικότητα της εργασίας, η διαφοροποίηση της ηλικίας προς εργασία, το επίπεδο εκπαίδευσης του εργασιακού δυναμικού κλπ. (Δημητρούλη, 2004:7). Η σημερινή εικόνα του εργαζόμενου ελληνικού πληθυσμού (Κατσανέβας, 2004:83,84) λέει πως το σύνολο του εργατικού δυναμικού ανέρχεται σε 4,4 εκ. και της απασχόλησης σε 3,9 εκ. άτομα. Όπως επισημαίνεται το ποσοστό των εργαζομένων ανδρών και γυναικών ηλικίας 14-64 ετών είναι με βάση τα διεθνή δεδομένα αρκετά χαμηλό αφού αποτελεί το 55,4% του συνολικού πληθυσμού(αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος 63,9%). Εκεί ωστόσο που τα δεδομένα είναι πραγματικά ανησυχητικά είναι οι νεαρές ηλικίες μεταξύ των 15 και των 24 ετών (ηλικίες που ενδιαφέρουν ιδιαίτερα την παρούσα μελέτη), όπου τα ποσοστά των απασχολούμενων βρίσκονται σε επίπεδα μόλις 26% (έναντι του αντίστοιχου ευρωπαϊκού 40,7%). Σημειώνονται πολύ υψηλά ποσοστά αυτοαπασχόλησης (43,3% έναντι 14,8%), γεγονός όχι άσχετο με τη μεγάλη απόκλιση που επισημαίνεται σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσον όρο στα ποσοστά των μισθωτών, τα οποία μόλις φθάνουν το ποσοστό του 58,4% (έναντι του ευρωπαϊκού 84,2%). Τέλος, ενώ το ποσοστό των εργαζομένων ανδρών στη χώρα μας πλησιάζει εξαιρετικά τον ευρωπαϊκό μέσον όρο(70,8% έναντι 73%) εξακολουθεί να είναι χαμηλό το ποσοστό των εργαζομένων γυναικών(40,9% έναντι 54,9%), γεγονός με αρνητικές συνέπειες στην εθνική οικονομία, στην κοινωνική συνοχή και στην ίδια τη δημοκρατία.

Με βάση και τα προαναφερόμενα προκύπτει και στη χώρα μας το ζήτημα που έθεσε ήδη από το 2004 η Ε.Ε. σχετικά με την αναγκαιότητα δημιουργίας των απαραίτητων προϋποθέσεων για τη συμπληρωματικότητα μεταξύ πολιτικών απασχόλησης και στρατηγικών εκπαίδευσης προκειμένου να εναρμονισθεί η αύξηση της παραγωγικότητας με τη διαμόρφωση νέων αναγκών σε γνώσεις, δεξιότητες, δυνατότητες (ΣΕΒ,2004). Δεν πρέπει να μας διαφεύγει άλλωστε πως το κατεξοχήν μέτρο ανταγωνιστικότητας μεταξύ κοινωνιών, οικονομικών φορέων αλλά και ατόμων είναι ακριβώς αυτή η γνώση και οι δεξιότητες που προκύπτουν από την κατοχή της (Χαλάς, 2004). Ως γνωστόν στην Ελλάδα σε ό,τι αφορά στο εργασιακό της δυναμικό το 28,7% αποτελείται από απόφοιτους/ες στοιχειώδους εκπαίδευσης και το 30% μέσης εκπαίδευσης. Ωστόσο όπως εύστοχα επισημαίνει η Δημητρούλη (2004:17) στη χώρα μας η πλειοψηφία των ανέργων είναι απόφοιτοι Λυκείου (38,4%) καθώς η κατοχή του συγκεκριμένου τίτλου σπουδών ως μοναδικού προσόντος τυπικής εκπαίδευσης, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαγγελματικής εξειδίκευσης δυσχεραίνουν την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Έτσι γίνεται προφανής η άμεση αναγκαιότητα για την ανάπτυξη ευκαιριών κατάρτισης και εκπαίδευσης ιδιαίτερα για τους νέους και τις νέες αφού κατά την έκθεση του Συμβουλίου της Ε.Ε.(6905/3/04) «για την υποστήριξη του ανθρώπινου κεφαλαίου με στόχο την προσωπική εξέλιξη αλλά και την απασχολησιμότητα απαιτούνται υψηλότερες επενδύσεις εγχώριες δημόσιες και ιδιωτικές, κοινοτικές χρηματοδοτήσεις(από τα διαρθρωτικά ταμεία αλλά και από τα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης) τόσο στον τομέα της τυπικής εκπαίδευσης όσο και στην άτυπη εκπαίδευση αλλά και στην αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση» (στο Δημητρούλη, 2004:8). Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat (2004) που δημοσιοποιήθηκαν πρόσφατα στις Βρυξέλλες τέσσερις στους δέκα νέους στην Ελλάδα (ποσοστό 40%) βρίσκουν απασχόληση που δεν έχει σχέση με τις σπουδές τους. Μετά την Ιταλία (47%) η Ελλάδα είναι η δεύτερη χώρα της ΕΕ, με τόσο υψηλό ποσοστό νέων απασχολούμενων σε τομέα άσχετο με την εκπαίδευσή τους (Βαίου και Καραμεσίνη, 1998). Ειδικότερα σύμφωνα με σχετικές έρευνες (Παρατηρητήριο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, 2005), οι απόφοιτοι ΤΕΕ απασχολούνται σε εργασίες σχετικές με την ειδικότητα που πήραν στο σχολείο κατά μέσον όρο μόνο σε ποσοστό

15% περίπου, ενώ ποσοστό 65% περίπου απασχολείται σε εργασίες μη σχετικές με την ειδικότητα. Διαφοροποίηση παρουσιάζεται, όταν η εργασιακή κατάσταση αναλύεται ως προς την ειδικότητα ΤΕΕ. Διαφοροποιούνται, μεταξύ άλλων, τα ποσοστά συμμετοχής των αποφοίτων σε εργασία σχετική με την ειδικότητά τους στο ΤΕΛ. Συγκεκριμένα, υψηλά σχετικά ποσοστά παρουσιάζουν οι απόφοιτοι του τομέα Πληροφορικής (33,4%), του Μηχανολογικού τομέα (25,5%), του Ηλεκτρονικού τομέα (21,7%) και του Ηλεκτρολογικού τομέα (17,6%). Αντίθετα, χαμηλά είναι τα αντίστοιχα ποσοστά για το Δομικό τομέα (10%), το Χημικό-Μεταλλουργικό τομέα (6,7%) και το Γεωτεχνικό τομέα (6,6%), ενώ τα ποσοστά για τους υπόλοιπους τομείς βρίσκονται σε ενδιάμεσο επίπεδο. Την πρώτη τους εργασία τοποθετούν 86,3% των αποφοίτων μέσα στα τρία πρώτα χρόνια από την αποφοίτησή τους από το ΤΕΕ και μάλιστα ποσοστό 54,8% ήδη τον πρώτο χρόνο. Η μέση τιμή του χρόνου εύρεσης της πρώτης εργασίας προσδιορίστηκε τέλος στους 18 μήνες. Την κατάσταση επιβαρύνει και η οριζόντια έμφυλη ασυμμετρία που παρατηρείται ιδιαίτερα έντονη στο χώρο της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης- χώρο που συνδέει το σχολείο με την εργασία- και επιτείνει την ανεργία των νέων γυναικών. Σύμφωνα με τη Δημητρούλη (2004:36), στα ΤΕΕ του Υπουργείου Παιδείας τα αγόρια παρακολουθούν ανδροκρατούμενους τομείς που οδηγούν σε «ανδρικές» επαγγελματικές ειδικεύσεις όπως είναι ο μηχανολογικός τομέας (20,6% αγόρια-0,2% κορίτσια) ή ο ηλεκτρολογικός (10,5% αγόρια-0,1% κορίτσια). Τα κορίτσια με τη σειρά τους ακολουθούν τομείς που προσιδιάζουν στη «γυναικεία φύση» όπως είναι αυτός της Υγείας-Πρόνοιας (12,4% κορίτσια-1,8% αγόρια) ή ο τομέας της Αισθητικής- Κομμωτικής (8,8% κορίτσια-0,7% αγόρια). Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνονται τόσο στα Δημόσια ΙΕΚ όσο και στις Σχολές Μαθητείας του ΟΑΕΔ. Με αυτού του είδους τις επιλογές που τις ενισχύουν το οικογενειακό περιβάλλον και το εκπαιδευτικό σύστημα αναπαράγεται η κατά φύλα διαίρεση της αγοράς εργασίας καθώς και η αναχρονιστική κατανομή των επαγγελμάτων σε «ανδρικά» και «γυναικεία» (Gasouka,2007). Σε όλα τα παραπάνω θα πρέπει να συνυπολογίσουμε το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις εστιάζονται στην αύξηση της παραγωγικότητας, τις καινοτομίες και την ανταγωνιστικότητα (Στρατηγάκη,2005). Στην προσπάθειά τους αυτή κάνουν ολοένα μεγαλύτερη χρήση ευέλικτων μορφών απασχόλησης, απαι-

τώντας εργασιακό δυναμικό με διευρυμένα προσόντα, ικανό να προσαρμόζει και να εκσυγχρονίζει συνεχώς τις ικανότητες / και γνώσεις του (Καταμεσίνη,2000).

Το μικρό ποσοστό απασχόλησης στην ειδικότητα των αποφοίτων που συναντάται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, είναι κυρίως αποτέλεσμα των ραγδαίων εξελίξεων στην αγορά εργασίας, της ακαμψίας του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και της ελλιπούς πληροφόρησης των νέων και των γονιών τους για τις εξελίξεις αυτές (Σιδηροπούλου-Δημάκου,1997). Ειδικότερα στην ΤΕΕ, όπως επισημαίνεται, ο τρόπος οργάνωσης της επαγγελματικής εκπαίδευσης ακόμα και σήμερα εξακολουθεί να εκφράζει το τευλοριστικό- φορντικό μοντέλο οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής και όχι το ραγδαία εξελισσόμενο σύγχρονο παραγωγικό σύστημα «που έχει στον πυρήνα του τον ευέλικτο προγραμματιζόμενο αυτοματισμό» (Χασάπης, 2007). Όμως εξ αντικειμένου βρισκόμαστε σε φάση αποδόμησης του περιεχομένου της επαγγελματικής εκπαίδευσης που γνωρίσαμε. Γνωστές επαγγελματικές ειδικότητες καταργούνται και αντικαθίστανται από άλλες που ωστόσο χαρακτηρίζονται από αστάθεια στο χρόνο και στο περιεχόμενο και ακόμα από πιο ασταθή σύνδεση με τις σχέσεις εργασίας(Χασάπης, 2007). Είναι συνεπώς εύλογη η συζήτηση που αναπτύσσεται και στη χώρα μας για την κατάσταση και το μέλλον της επαγγελματικής εκπαίδευσης αλλά και η κριτική που ασκείται στο ισχύον σύστημα το οποίο από αρκετούς εγκαλείται πως εκφράζει ανάγκες και αιτήματα των δεκαετιών του '50 και του '60, ενώ πάσχει τόσο οργανωτικά όσο και λειτουργικά, χωρίς να συνδέεται ουσιαστικά και με τις ανάγκες της οικονομίας, με αποτέλεσμα να μην προσελκύει τους/τις νέους/ες. Η ΟΛΜΕ λχ σε πρόσφατο υπόμνημά της στον υπουργό Παιδείας -με δεδομένη και τη δραματική μείωση εγγραφών μαθητών/τριών που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια στα επαγγελματικά Λύκεια και τις Σχολές- αναφέρει «ότι η χωροταξική κατανομή των σχολείων αυτών είναι ανορθολογική, τα εργαστήριά τους έχουν σοβαρές ελλείψεις εξοπλισμού, για τα περισσότερα μαθήματα δεν υπάρχουν ούτε αναλυτικά προγράμματα ούτε διδακτικά βιβλία, ενώ το εκπαιδευτικό προσωπικό είναι κατανομημένο αναντίστοιχα με τις ανάγκες των σχολείων και παράλληλα σε κατάσταση αβεβαιότητας ως προς τους όρους εργασίας του». Ζητάει μάλιστα και την κατάργηση του Ν.3475/06

που αφορά στην επαγγελματική εκπαίδευση (Χασάπης, 2007). Το βέβαιο λοιπόν είναι πως όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες στη συζήτηση συμφωνούν πως το ισχύον σήμερα μοντέλο επαγγελματικής εκπαίδευσης έχει κάνει τον ιστορικό του κύκλο, και βρίσκεται σε αναντιστοιχία και με τις ανάγκες των νέων και με τις απαιτήσεις της οικονομίας και της αγοράς εργασίας. Επιβάλλεται άμεσα πλήρης αναδιάρθρωσή της στα νέα πλαίσια που διαμορφώνουν οι σύγχρονες οικονομικές και εργασιακές συνθήκες και οι διαρκείς μεταβολές του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος (ΣΕΒ,2004).

Χωρίς να παραγνωρίζεται πάντως η αυστηρή κριτική που ασκείται σχετικά, είναι φανερό πως συντελούνται διεργασίες στο εσωτερικό και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και των φορέων του -παράλληλα με ανάλογες διεργασίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο όπως θα δούμε παρακάτω- προκειμένου να οργανωθεί και να λειτουργήσει η επαγγελματική εκπαίδευση με σύγχρονους όρους και σε συνάφεια με την αγορά εργασίας και τις απαιτήσεις της. Ένα πρώτο βήμα θα ήταν λχ. να συμβάλλει στην άμβλυση του φαινομένου του μικρού ποσοστού απασχόλησης των αποφοίτων ΤΕΕ στην ειδικότητά τους με:

- τη συχνή ανανέωση των αναλυτικών προγραμμάτων και μόρφωση των εκπαιδευτικών,
- την απόκτηση εργασιακών προσόντων- κλειδιών από τους νέους στη διάρκεια της εκπαίδευσης και αρχικής κατάρτισης,
- την άρση των φραγμών για την είσοδο σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση
- τις απαραίτητες πληροφορίες για τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, τις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης που προσφέρονται και τις συνέπειες που συνεπάγονται οι διάφορες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές (Μέγας Οδηγός,2004).
- Στα ανωτέρω είναι χρήσιμο να προστεθεί και η άρση των ιεραρχιών και των προκαταλήψεων που συνδέονται με τα κοινωνικά φύλα (Γκασούκα, 1998 και 2004) και η αποτύπωση της συγκεκριμένης υπέρβασης τόσο στο περιεχόμενο σπουδών και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όσο και στην ενθάρρυνση των νέων στην επιλογή σπουδών και στη συνέχεια επαγγελμάτων.

Τις πληροφορίες αυτές τις χρειάζονται και οι ίδιοι/ες οι μαθητές/ριες, για να διαμορφώσουν έγκαιρα τα κριτήρια εκείνα που θα τους επιτρέψουν να αποφασίσουν αυτόνομα, συνειδητά και ρεαλιστικά για το μέλλον τους, αλλά και οι καθηγητές και οι γονείς τους, για να είναι με τη σειρά τους σε θέση να τους στηρίξουν αποτελεσματικά στη λήψη των αποφάσεών τους (Ε.Κ.Ε.Π.,2001)

Αξίζει στο σημείο αυτό να τονίσουμε πως τα ευρωπαϊκά συστήματα και ειδικότερα στην Τεχνική Εκπαίδευση προσπαθούν να προσαρμόσουν αντίστοιχα το περιεχόμενο, τα προγράμματα, τη δομή και το θεσμικό πλαίσιο τους. Διακρίνονται επομένως δύο κύριες τάσεις :

- Μια προσέγγιση που ευνοεί την καλλιέργεια **βασικών ή γενικών** (basic and generic skills) **ικανοτήτων**. Πρόκειται για ικανότητες που ευνοούν και προετοιμάζουν για τη δια βίου μάθηση. Περιλαμβάνουν τις βασικές δεξιότητες (ανάγνωση, γραφή, αριθμητική) αλλά και δεξιότητες συναφείς με τον εντοπισμό και την επίλυση προβλημάτων, με την ομαδική-συστημική εργασία, με τη λήψη αποφάσεων, την ανάληψη πρωτοβουλιών, τη δημιουργική σκέψη, δεξιότητες χρήσης υπολογιστών, την ικανότητα να μαθαίνει κανείς μόνος του και άλλες επικοινωνιακές και διαπροσωπικές δεξιότητες. Οι ικανότητες αυτές είναι χρήσιμες για μια σειρά θέσεων εργασίας, αν όχι για όλες, και εξασφαλίζουν την είσοδο στην αγορά εργασίας.
- Μια τάση που ευνοεί την καλλιέργεια **επαγγελματικών ικανοτήτων ευρείας εφαρμογής** (broad professional competences). και **μεταβιβάσιμων ικανοτήτων** (key/core competences). Η τάση αυτή επικεντρώνεται σε ένα σύνολο ικανοτήτων που υπερβαίνουν τις παραδοσιακές διακρίσεις της εργασίας και τα παραδοσιακά επαγγελματικά προφίλ. Δίνεται έμφαση στη καλλιέργεια ικανοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ένα ευρύ φάσμα θέσεων εργασίας. Τονίζονται ιδιαίτερα οι κοινωνικές και επικοινωνιακές ικανότητες και η στρατηγική αποτελεσματικότητα, όπως η επίλυση προβλημάτων και οι οργανωτικές και ηγετικές ικανότητες. Επίσης οι ικανότητες που επιτρέπουν στα άτομα να αποκτούν ευκολότερα νέα προσόντα, να προσαρμόζονται σε μεταβαλλόμενα τεχνολογικά ή οργανωτικά περι-

βάλλοντα και να έχουν δυνατότητες σταδιοδρομίας μέσα στην αγορά εργασίας.

Οι ικανότητες αυτές δεν διαφέρουν ουσιαστικά από εκείνες που υποστηρίζουν οι υπέρμαχοι της ανάπτυξης των γενικών ικανοτήτων. Διαφέρει όμως ο τρόπος διδασκαλίας καθώς θεωρούνται ότι συνδέονται άρρηκτα με ένα πλαίσιο αναφοράς. Αναφέρεται δηλαδή σε βασικά επαγγελματικά προβλήματα μιας κατηγορίας επαγγελμάτων, τα οποία, ο/η νέος/α εργαζόμενος/η πρέπει να διαχειριστεί αποτελεσματικά. Αντίθετα με τους υπέρμαχους της άποψης της μετάδοσης βασικών και γενικών ικανοτήτων, οι υπέρμαχοι της δεύτερης άποψης υπενθυμίζουν ότι οι ικανότητες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με ένα επαγγελματικό πλαίσιο και δεν μπορούν να αναπτυχθούν ανεξάρτητα από αυτό. Πρόκειται, στην ουσία, για αντανάκλαση της παραδοσιακής διαίρεσης και διαμάχης στην Ευρώπη, μεταξύ των δυϊκών συστημάτων μαθητείας και των συστημάτων της σχολικής τεχνικής εκπαίδευσης. Να σημειώσουμε ταυτόχρονα στο σημείο αυτό την σημασία που αποδίδεται στις «κοινωνικές ικανότητες» ως αναγκαίο συμπλήρωμα των τεχνικών δεξιοτήτων *«αφού το νέο πρότυπο οργάνωσης της παραγωγής και της εργασίας απαιτεί εργαζόμενους με σύνθετες ικανότητες, ικανούς να ελέγχουν και να ενσωματώνουν στην εργασία τους έναν πολύ μεγαλύτερο πλούτο νοητικών λειτουργιών από εκείνες των παραδοσιακών, «τευλοριστικής σκέψης», εργαζομένων, πολυ-λειτουργικών και μετακινήσιμων σ' ένα ευρύτερο φάσμα εργασιακών καθηκόντων ανάλογα με τις ανάγκες της παραγωγής»*(Χασάπης, 2007).

Οι δύο αυτές τάσεις εμπνέουν τις καινοτομίες στις διδακτικές μεθόδους και στα προγράμματα σπουδών. Όλες όμως επικεντρώνονται στην **αυτόνομη μάθηση** και στην ανάπτυξη ικανοτήτων **μέσω της επίλυσης προβλημάτων**. Στηρίζονται δε σε μια πιο **ενεργή** και **εξατομικευμένη** παιδαγωγική προσέγγιση, σε αντίθεση με την παραδοσιακή διδασκαλία στην τάξη, ή την απλή αναπαραγωγή συμπεριφορών στο χώρο εργασίας. Οι αλλαγές στις ικανότητες των εργαζομένων που επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά συστήματα φαίνονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

Αλλαγές στις ικανότητες που οφείλονται στις νέες τεχνολογίες και στα νέα πρότυπα οργάνωσης της εργασίας

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΑΛΑΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕ- ΝΟ	ΝΕΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
<i>Υπευθυνότητα</i>	Βασιζόταν στη συμπεριφορά, όπως προσπάθεια και πειθαρχία	Βασίζεται στη λήψη πρωτοβουλιών
<i>Γνώσεις</i>	Συναφείς με την εμπειρία	Γνωστικές – Εντοπισμός και επίλυση προβλημάτων
<i>Αλληλεξάρτηση</i>	Διαδοχική, ιεραρχική	Συστημική, ομαδική εργασία
<i>Εκπαίδευση και Κατάρτιση</i>	Αποκτάται μια και καλή	Συνεχιζόμενη
<i>Μάθηση</i>	Παθητική – Παρακολούθηση προγράμματος κατάρτισης	Το άτομο είναι υπεύθυνο για την κατάρτισή του – Αυτοδίδακτος, δια βίου μάθηση
Πηγή: Green A., Wolf A., Leney T., 1999: <i>Convergence and divergence in European education and Training systems</i> . Ινστιτούτο Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Λονδίνου: Bedford Way Papers, σελ 128.		

Στο πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων, τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. υλοποιούν πολιτικές μεταρρύθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και τεχνικής εκπαίδευσης στον δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο την αύξηση του γοήτρου και του κύρους της, σε σύγκριση με τη γενική εκπαίδευση. Σημειώνουμε δε ότι ένας από τους βασικούς στόχους του Συμβουλίου της Λισαβώνας είναι, μέχρι το 2010, τουλάχιστον το 85% των ατόμων ηλικίας έως 22 ετών στην Ε.Ε. να έχει ολοκληρώσει το 2ο κύκλο της Δ/θμιας Εκπαίδευσης. Πρόσφατες μελέτες εξάλλου δείχνουν ότι ένα επιπλέον έτος σχολικής φοίτησης μπορεί να αυξήσει τη συνολική παραγωγικότητα κατά 6,2% σε μια τυπική ευρωπαϊκή χώρα. Άλλωστε είναι πλέον ευρέως γνωστό πως οι νέοι και οι νέες σήμερα «*χρειάζεται να μπορούν να κάνουν επαγγελματικές επιλογές, να σχεδιάζουν, να αναζητούν, να αποκτούν, να διατηρούν ή να αλλάζουν απασχόληση αντιμετωπίζοντας επιπλέον της απώλειας μιας θέσης εργασίας. Έχει επομένως εξαιρετική σημασία η απόκτηση δεξιοτήτων μέσω της κατάλληλης εκπαιδευτικής και επαγγελματικής επιλογής και όχι μόνο απόκτηση τυπικών προσόντων(μέσα από την τυπική εκπαίδευση). Επομένως χρειάζεται να δη-*

μιουργηθούν στενότερες σχέσεις ανάμεσα στον εκπαιδευτικό χώρο και το χώρο της εργασίας, έτσι ώστε η κάθε πλευρά να αντιλαμβάνεται τις ανάγκες της άλλης» (Δημητρούλη, 2004:40).

1.4. Αγορά εργασίας, επαγγελματικές δεξιότητες και ισοζύγιο ζήτησης και προσφοράς επαγγελματών

Οι προαναφερόμενες στενές σχέσεις μεταξύ του χώρου της εκπαίδευσης και του χώρου της εργασίας επιβάλλονται και από το γεγονός πως εξαιρετικής σημασίας αλλαγές σημειώνονται, όπως ήδη αναφέρθηκε, τόσο στον τομέα της παραγωγής όσο και στον τομέα των εργασιακών σχέσεων. Ο Κατσάνεβας (2004:76,77) αναφέρει χαρακτηριστικά πως σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Ε. στην επόμενη δεκαετία θα θεωρείται απαρχαιωμένο το 80% του χρησιμοποιούμενου στις μέρες μας τεχνολογικού εξοπλισμού με συνέπεια, αν δεν υπάρξει η κατάλληλη εκπαίδευση/επανεκπαίδευση, το 80% του εργασιακού δυναμικού να διαθέτει ξεπερασμένες επαγγελματικές γνώσεις. Το γεγονός θέτει σε κίνδυνο τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, αφού πρόκειται για διαδικασία που απαιτεί την καλλιέργεια υψηλών τεχνικών και επαγγελματικών γνώσεων εκ μέρους των εργαζομένων. Ο ίδιος τονίζει με έμφαση πως ο ιλιγγιώδης τρόπος ανανέωσης της σύγχρονης τεχνολογίας συνεπάγεται φρενήρεις αλλαγές στο πλαίσιο, στις δομές της απασχόλησης, στις εργασιακές σχέσεις, στα επαγγέλματα, στην ίδια τη φύση της εργασίας: «Η σύγχρονη τεχνολογία, η πληροφορική, οι επικοινωνίες, η τηλεματική, η ρομποτική θα αλλοιώσουν και θα αναδιαρθρώσουν την έκταση, τη διάρκεια, τους τρόπους και χρόνους εργασίας. Οι συνολικές θέσεις απασχόλησης προβλέπεται να συρρικνωθούν, εξαιτίας της ορμητικής εισροής της σύγχρονης τεχνολογίας. Ορισμένοι τομείς που συνδέονται με τη γνώση, την ανανέωση της γνώσης και την ευρηματικότητα θα παρουσιάζουν αυξημένη ζήτηση νέων θέσεων, ενώ άλλοι θα μειώνονται». (2004:79, 80).

Σήμερα κεντρικό σημείο του προβληματισμού και της έρευνας που συνδέεται με την επιλογή του επαγγέλματος αποτελεί η έννοια του ισοζυγίου

ζήτησης και προσφοράς επαγγελμάτων (balance of demand and supply of professions), με την οποία προσδιορίζονται τα επαγγέλματα με μέλλον ή τα κορεσμένα επαγγέλματα στη σύγχρονη αγορά εργασίας, γεγονός που επιτρέπει έγκαιρη γνώση των διαμορφούμενων κάθε φορά τάσεων και αναγκών (Κατσανέβας,2004). Η έννοια της «ανάγκης» είναι προφανές πως επιδέχεται ποικιλία προσδιορισμών και ερμηνειών οι οποίες συνδέονται με το κοινωνικό, πολιτισμικό, οικονομικό αλλά και επιστημονικό πλαίσιο εντός του οποίου επιχειρείται η ανάλυση του όρου (Χατζηπαναγιώτης,2001). Στο δεδομένο πλαίσιο της αγοράς εργασίας θα μπορούσε να θεωρηθεί ως το διάστημα ανάμεσα σε μία υπάρχουσα κατάσταση και σε ένα επιθυμητό πρότυπο, με δυο λόγια σαν το έλλειμμα των αναγκαίων δεξιοτήτων για την εκτέλεση μιας συγκεκριμένης εργασίας ή την ισότιμη συμμετοχή σε εκφάνσεις της κοινωνικοοικονομικής ζωής (Queeney,1995- Χασάπης,2000- Παπουτσής,2005). Για τον προσδιορισμό των ανοδικών ή καθοδικών αυτών τάσεων χρησιμοποιείται μάλιστα πολυσύνθετη επιστημονική μεθοδολογία η οποία συνδυάζει εκτιμήσεις των τάσεων της οικονομίας και των επιμέρους κλάδων της με πρωτογενείς έρευνες (Κατσανέβας,2002), καθώς κρίνεται επιβεβλημένη η δυνατότητα έγκυρης και έγκαιρης πρόβλεψης των αναγκών της αγοράς εργασίας τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο διάστημα. Έτσι δεν είναι τυχαίο ότι σε όλες τις χώρες ειδικές υπηρεσίες και εξειδικευμένοι επιστήμονες απασχολούνται με τις προβλέψεις των αναγκών της αγοράς εργασίας και της απασχόλησης και στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται οι σχετικές μεθοδολογίες.(στην Ελλάδα οι υπηρεσίες ανήκουν κατά κανόνα στα υπουργεία Οικονομίας και Ανάπτυξης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας) Η υιοθέτηση μάλιστα μιας έγκυρης μεθοδολογίας προκειμένου να οδηγηθούμε στην διαμόρφωση έγκυρων και τεκμηριωμένων σχετικών συμπερασμάτων συμβάλλει-γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό- στον εμπλουτισμό και την ενδυνάμωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. *«Ακρογωνιαίο λίθο της όλης προσπάθειας αποτέλεσε η στατιστική ταξινόμηση και ομαδοποίηση των επαγγελμάτων σύμφωνα με τη διάρθρωση της οικονομίας, τη συσχέτισή τους με την ανθρώπινη προσωπικότητα και τις διαφορετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες, αλλά και με τις ανάγκες πρακτικών εφαρμογών για λόγους επαγγελμα-*

τικού προσανατολισμού και μέτρων πολιτικής για την απασχόληση» (Μπράτης, 2006:20).

Σύμφωνα με τις κρατούσες απόψεις το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου παραμένουν σταθερές οι τάσεις ενός επαγγέλματος δεν ξεπερνά τα πέντε με δέκα χρόνια. Κατά τον Μπράτη (2006:21) το ισχύον μοντέλο στην Ελλάδα, κυρίως ως προς το πρακτικό μέρος, βασίζεται σε τρεις άξονες:

- Στην εξέταση των μεσομακροπρόθεσμων διεθνών οικονομικών τάσεων και των επιπτώσεών τους στην ελληνική οικονομία
- Στην εξέταση των τάσεων οικονομίας σε εθνικό, κλαδικό και περιφερειακό επίπεδο
- Στην κυλιόμενη πολυετή και ανανεούμενη εμπειρική έρευνα που γίνεται με ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, συζητήσεις και εκτιμήσεις για την προσφορά και ζήτηση επαγγελμάτων σε συνάρτηση πάντοτε με τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών και αναλύσεων που διεξάγουν διάφοροι φορείς σε ολόκληρη τη χώρα. Ο ίδιος δε επισημαίνει δύο σημαντικές παραμέτρους του μοντέλου: α) την κατά κατηγορίες διάκριση των επαγγελμάτων, γεγονός που συντελεί στην αναγνώριση εκ μέρους των επιχειρήσεων των τάσεων της αγοράς εργασίας και β) στη σύνδεση των επαγγελμάτων με τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, γεγονός που μετατρέπει τη συγκεκριμένη μέθοδο σε χρήσιμο εργαλείο κατά τη διάρκεια των σχεδιασμών και μεταρρυθμίσεων του εκπαιδευτικού χώρου (σ.24).

Έτσι αξίζει να σημειωθεί πως και στη χώρα μας έχουν γίνει ή βρίσκονται σε εξέλιξη αξιόλογες προσπάθειες προσδιορισμού και καταγραφής των αναγκών της ελληνικής αγοράς εργασίας όσον αφορά στις δεξιότητες και στην ειδίκευση του εργασιακού δυναμικού τόσο σε τοπικό όσο και – ευρύτερα-σε εθνικό επίπεδο. Στην προσπάθεια αυτή ιδιαίτερα αξιοποιήσιμα είναι τα στοιχεία που μας προσφέρει η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΣΥΕ, που διεξάγεται σ' ολόκληρη τη χώρα και εντάσσεται στην ευρύτερη ΕΕΔ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την οποία χρησιμοποιεί κοινή μεθοδολογία και εργαλεία. Ιδιαίτερα συντελεί στον προσδιορισμό Ζήτησης και Προσφοράς επαγγελματικών ειδικοτήτων αλλά και στο κρίσιμο ζήτημα της υφιστάμενης αναντιστοιχίας μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της

αγοράς εργασίας που ενδιαφέρει ιδιαίτερα την παρούσα μελέτη (ΠΑΕΠ, 2005). Πιο συγκεκριμένα:

A. Διεξάγεται έρευνα ανά τρίμηνο σε δείγμα 30.000 νοικοκυριών που επιδιώκει τη «συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για τη μελέτη της διάρθρωσεως της απασχολήσεως και ανεργίας των μελών των νοικοκυριών όλης της χώρας, ηλικίας 15 ετών και άνω. Παράλληλα για όλα τα μέλη των ανωτέρω νοικοκυριών, ανεξάρτητα από την ηλικία τους, συγκεντρώνονται ορισμένα βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά, καθώς και στοιχεία για τη μετανάστευση» (ΠΑΕΠ,2005). Αξίζει να σημειωθεί πως η ΕΕΔ καταγράφει το αναλυτικό εκπαιδευτικό επίπεδο των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τη θέση που κατέχουν στην αγορά εργασίας (άνεργοι/απασχολούμενοι/ανενεργοί) κι έτσι γίνεται γνωστός ο βαθμός ετεροασχόλησής τους αλλά και η θέση στην αγορά εργασίας μεγάλου αριθμού αποφοίτων

B. Διεξάγεται τριμηνιαία έρευνα σε δείγμα 4.000 επιχειρήσεων για τον προσδιορισμό των υφισταμένων κενών θέσεων εργασίας, οι οποίες αξιοποιούνται ενδεικτικά-με βάση την ετήσια μεταβολή τους-για να γίνουν γνωστές οι τάσεις της απασχόλησης και μάλιστα να γνωρίσουμε το ποιες απ' αυτές συναντούν δυσκολίες «πλήρωσης» λόγω έλλειψης δεξιοτήτων. Ακόμα ενδιαφέρον παρουσιάζει η ΕΕΔ για τη μέτρηση του δυναμισμού των επαγγελματιών μέσω του «δείκτη συγκριτικής συμβολής στην απασχόληση» ($\delta_1=(p_1-p_0)b_1$), ο οποίος όταν είναι υψηλός σε ένα επάγγελμα η μεν ανεργία στο επάγγελμα αυτό είναι χαμηλότερη από τον μέσο όρο των επαγγελματιών, το δε συγκεκριμένο επάγγελμα συγκεντρώνει συγκριτικά υψηλό ποσοστό εργατικού δυναμικού.

Παράλληλα ως ιδιαίτερα χρήσιμη κρίνεται η λειτουργία του «Πληροφοριακού Συστήματος Καταγραφής Νέας Επιδότησης Τακτικής Ανεργίας και Εξυπηρέτησης Εργαζομένων και Επιχειρήσεων» στο πλαίσιο του Υπουργείου Απασχόλησης, το οποίο προσφέρει στοιχεία σε ετήσια βάση και μάλιστα αρκετά αναλυτικά ανά κλάδο, οικονομικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης, θέση του εργαζόμενου στην απασχόληση, καθεστώς απασχόλησης, ηλικία εργαζόμενου, φύλο, ειδικότητα, μορφωτικό επίπεδο, οικογενειακή κατάσταση, υπηκοότητα, υπερωριακή απασχόληση κλπ.

Είναι προφανές πως τα στοιχεία των προσπαθειών αυτών ενδιαφέρουν εξαιρετικά τόσο φορείς του δημόσιου τομέα (λχ. υπουργεία παιδείας, απασχόλησης κλπ.) όσο και μια σειρά φορέων του ιδιωτικού τομέα και πριν απ' όλα τις επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα δε πέρα από τη γνωστή σχετική ερευνητική δραστηριότητα που αναπτύσσει την τελευταία δεκαετία το Πανεπιστήμιο Πειραιώς (και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα αλλά και άλλοι φορείς όπως λχ. ο ΣΕΒ) μια σημαντική έρευνα -που κατά την άποψή μας θα μπορούσε να αποτελέσει υπόδειγμα με τη συνθετότητα και ποικιλία των χρησιμοποιούμενων μεθοδολογιών και αναλύσεων και των ανάλογων εργαλείων της για συναφείς μελλοντικές- είναι αυτή της Διεύθυνσης Ερευνών και Μελετών του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης «Ερευνητική-Πληροφορική Α.Ε.» (ΠΑΕΠ), που βρίσκεται σε εξέλιξη και η οποία στοχεύει στην παροχή επιστημονικής στήριξης στους φορείς χάραξης και υλοποίησης πολιτικών που αφορούν στην αγορά εργασίας, όπως είναι ο ΟΑΕΔ, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας αλλά και σε φορείς που εμπλέκονται ευρύτερα με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στο χώρο της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιδιώκει τη βελτίωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω:

- Διαδραστικής ανάλυσης της αγοράς εργασίας για την προσαρμογή των υφισταμένων προγραμμάτων κατάρτισης στις εξελισσόμενες ανάγκες της (παλαιά/νέα επαγγέλματα κλπ.)
- Επαγγελματικών Περιγραμμάτων (προφίλ δεξιοτήτων ανά επάγγελμα ή ομάδα σε διαδικασία συνεχούς τροποποίησης)
- Διαμόρφωση περιεχομένου κατάρτισης
- Υπηρεσίες κατάρτισης/υλοποίησης προγραμμάτων
- Πιστοποίηση δεξιοτήτων
- Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Ο γενικός στόχος του επιτελούμενου από την ΠΑΕΠ (2005) συγκεκριμένου έργου-και στο σημείο αυτό συγκλίνουν και οι ευρύτερες προσπάθειες- είναι ο προσδιορισμός της Προσφοράς και της Ζήτησης ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας και η εκτίμηση των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης που απορρέουν από τις υπάρχουσες ανάγκες, ταυτό-

χρονα με την πρόβλεψη των ανωτέρω μεγεθών σε βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο διάστημα(ΠΑΕΠ, 2005).Ειδικότερα δε επιδιώκεται:

➤Η εκτίμηση της κλαδικής και επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης και της ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο και τάξη μεγέθους απασχόλησης των επιχειρήσεων στο σύνολο της χώρας

➤Η εκτίμηση της Προσφοράς και Ζήτησης δεξιοτήτων κατά κλάδο, επάγγελμα, εκπαιδευτικό επίπεδο, τάξη μεγέθους της απασχόλησης των επιχειρήσεων και γεωγραφική ενότητα.

➤Η μελέτη του περιεχομένου των επαγγελμάτων και ο σχεδιασμός επαγγελματικών περιγραμμάτων

➤Ο προσδιορισμός των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης τόσο ως προς τους/τις καταρτιζόμενους/ες, όσο και προς το περιεχόμενο της κατάρτισης

Οποσδήποτε ιδιαίτερης μνείας χρήζει το «Βαρόμετρο της Ελληνικής Αγοράς Εργασίας» της ΠΑΕΠ, ένα σημαντικό εργαλείο γραμμικών και οικονομετρικών προβλέψεων όσον αφορά στην Προσφορά και Ζήτηση εργασίας στο σύνολο της χώρας κατά κλάδο, κατά μονοπήφια επαγγελματική κατηγορία και κατά περιφέρειες, το οποίο λαμβάνει υπόψη μεταβλητές όπως: Μεταβολές στο δημόσιο χρέος, στις ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, στα έσοδα άμεσων φόρων, στο βραχυπρόθεσμο πραγματικό επιτόκιο, στον πληθωρισμό, στο μακροπρόθεσμο πραγματικό επιτόκιο, στον αριθμό μεταναστών, στον ικανό προς εργασία πληθυσμό, στο μη εργατικό δυναμικό, στους μισθούς.

Ολοκληρώνοντας αξίζει κατά την άποψή μας μία αναφορά και στη μικρή οποσδήποτε εμβέλεια έρευνα του ΚΕΘΙ για τις «Νέες Συνθήκες και Νέες Δεξιότητες στην Αγορά Εργασίας»(2004), η οποία, για πρώτη φορά από όσο γνωρίζουμε στην Ελλάδα, συνδέει ολοκληρωμένα το ζήτημα των νέων απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, όσον αφορά στις επαγγελματικές δεξιότητες των νέων και ειδικότερα των αποφοίτων ΤΕΕ, με τη διάσταση του κοινωνικού φύλου(gender) και από την άποψη αυτή αποτελεί καινοτομία.

Στην ανωτέρω ερευνητική προσπάθεια φιλοδοξεί να συνεισφέρει και η παρούσα μελέτη, μέσω της επίτευξης των σκοπών και των στόχων της,

αντλώντας από την προυπάρχουσα εμπειρία και αξιοποιώντας τα προαναφερόμενα στοιχεία (ΕΣΥΕ, ΠΑΕΠ κλπ.) Πιο συγκεκριμένα:

2. Σκοπός και στόχοι της μελέτης

Σκοπός της μελέτης είναι ο προσδιορισμός εκείνων των δεξιοτήτων που θα πρέπει να διαθέτουν οι απόφοιτοι των ΤΕΕ για να διεκδικήσουν μία θέση στην αγορά εργασίας. Επιδίωξη αποτελεί η διερεύνηση της προσφοράς και ζήτησης ειδικοτήτων και δεξιοτήτων που είναι δυνατό να αξιοποιηθούν στον επαναπροσδιορισμό πολιτικών που αφορούν στην αγορά εργασίας και ειδικότερα πολιτικών που συνδέονται με τον επαναπροσδιορισμό/ εμπλουτισμό του περιεχομένου σπουδών των ΤΕΕ και την εναρμόνιση του συγκεκριμένου τομέα εκπαίδευσης με τις αντίστοιχες ανάγκες και προσδοκίες της αγοράς εργασίας. Ως εκ τούτου επιμέρους στόχους της μελέτης αποτελούν:

1. Η διερεύνηση του περιβάλλοντος της αγοράς εργασίας σχετικά με τις σύγχρονες δεξιότητες (σύμφωνα με την υπάρχουσα ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία και συναφείς εθνικές πηγές όπως η ΕΣΥΕ, η ΠΑΕΠ, το Υπουργείο Απασχόλησης κá) όπως αυτή παρουσιάσθηκε ανωτέρω.
2. Ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ποσοτικής έρευνας σε αξιόπιστο δείγμα επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστωθούν οι απόψεις των επιχειρηματιών όσον αφορά στη σύνδεση των αναγκών τους με την πρόθεσή τους να απασχολήσουν απόφοιτους ΤΕΕ σε δυναμικά επαγγέλματα. Κριτήριο της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας αποτελούν: 1. το μέγεθος της επιχείρησης, 2. η γεωγραφική περιφέρεια, 3. ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας.
3. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των προαναφερόμενων ερευνών και η καταγραφή και η αποτύπωση των αναγκαίων επαγγελματικών δεξιοτήτων που πρέπει να διαθέτουν οι απόφοιτοι/ες ΤΕΕ προκειμένου να καταλάβουν συναφείς θέσεις εργασίας (δυναμικά επαγγέλματα), γεγονός που θα αποτελέσει και πιθανή βάση -περίγραμμα για την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των ΤΕΕ αλλά και της ανάλογης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

3. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Ακολουθώντας τη συνήθη πρακτική των επιστημόνων της θετικιστικής προσέγγισης, οι ποσοτικές μέθοδοι προϋποθέτουν έναν αυστηρό σχεδιασμό της διατύπωσης των ερευνητικών υποθέσεων ή ερωτημάτων και αποκλείουν την ευχέρεια παρέκκλισης από τον αρχικά τιθέμενο στόχο. Στη συγκεκριμένη έρευνα ακολουθήθηκαν τα εξής στάδια:

1° Στάδιο

Από τις ήδη υφιστάμενες έρευνες του ΠΑΕΠ αλλά και από άλλες πηγές έγινε η καταγραφή των δεδομένων της οικονομίας ανά κωδικό ΣΤΑΚΟΔ (Πίνακας 2). Έτσι προέκυψε μία σειρά κλάδων με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη. Επιπλέον η δευτερογενής έρευνα για τις σύγχρονες δεξιότητες προέκυψε με βάση και τα στοιχεία από τις παρακάτω έρευνες- μελέτες:

- Αξιοποίηση των οικονομετρικών εκτιμήσεων της ΠΑΕΠ - Βαρόμετρο αγοράς εργασίας ΠΑΕΠ
- Αξιοποίηση των στοιχείων της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΣΥΕ
 - Πληροφορίες από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
 - Άλλοι δείκτες προσδιορισμού της προσφοράς και ζήτησης ειδικοτήτων με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού
- Αξιοποίηση των στοιχείων της Έρευνας Κενών Θέσεων της ΕΣΥΕ
- Αξιοποίηση της σχετικής εθνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας

Σημαντικό τμήμα της έρευνας αποτέλεσε η διερεύνηση των κενών θέσεων εργασίας που υφίστανται σήμερα βάσει των στοιχείων της ΕΣΥΕ, του Υπουργείου Απασχόλησης και του ΟΑΕΔ και ειδικότερα οι απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις για την πλήρωσή τους. Επιπλέον αξιοποιήθηκαν στοιχεία από το Μέγα Οδηγό Επαγγελμάτων καθώς επίσης και από το δικτυακό τόπο <http://www.labourmarketinformation.ca> στο οποίο αναλύονται δεξιότητες και γνώσεις ανά επάγγελμα.

2° Στάδιο

Κύριος στόχος της ποσοτικής έρευνας ήταν η διερεύνηση της δυνατότητας απασχόλησης αλλά και η καταλληλότητα της θέσης για αποφοίτους ΤΕΕ. Ως γνωστόν ακολουθώντας τη συνήθη πρακτική των επιστημόνων της θετικιστικής προσέγγισης, οι ποσοτικές μέθοδοι προϋποθέτουν έναν αυστη-

ρό σχεδιασμό της διατύπωσης των ερευνητικών υποθέσεων ή ερωτημάτων και αποκλείουν την ευχέρεια παρέκκλισης από τον αρχικά τιθέμενο στόχο. Έτσι μπορεί να μελετηθεί με ποσοτικό τρόπο και σε μεγάλη κλίμακα το φαινόμενο, με τρόπο αντικειμενικό και σε μεγάλο βαθμό αποστασιοποιημένο από τον ερευνητή και τις προσωπικές του αξίες και πεποιθήσεις. Στη θετικιστική προσέγγιση μεγάλη σημασία έχουν οι υποθέσεις. Εδώ οι υποθέσεις διατυπώνονται πριν από την έναρξη της έρευνας, είναι σαφείς και ευκρινώς προσδιορισμένες και στόχος της έρευνας είναι η επιβεβαίωση ή η απόρριψή τους.

Η συγκεκριμένη ποσοτική έρευνα εκπονήθηκε με βάση τη μεθοδολογία που προτείνεται στη Μελέτη Προσδιορισμού της Προσφοράς και της Ζήτησης Ειδικότητων και Δεξιοτήτων στην Ελληνική Αγορά Εργασίας σε Τοπικό Επίπεδο (ΠΑΕΠ, 2005). Το παρόν τελικό παραδοτέο περιλαμβάνει τη σύνθεση των επιμέρους σταδίων και ερευνών. Ειδικότερα, πάρθηκαν υπόψη τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από τη δευτερογενή διερεύνηση του θέματος και από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, ενώ κατασκευάστηκε ένα δομημένο ερωτηματολόγιο, με την βοήθεια του οποίου δίνονται απαντήσεις στα ερωτήματα που μας απασχολούν. Με τη χρήση αυτής της μεθοδολογικής προσέγγισης, -η οποία επιτρέπει από τη μελέτη ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος του πληθυσμού που μας ενδιαφέρει να εξαγάγουμε συμπεράσματα για όλον τον πληθυσμό-, έχουμε την ευκαιρία αφενός να δώσουμε απαντήσεις για τις δεξιότητες που θα πρέπει να έχουν οι απόφοιτοι ΤΕΕ, αλλά και να εξαχθούν ευρύτερα συμπεράσματα για τα δυναμικά επαγγέλματα στη χώρα μας.

3.2. Εργαλεία Μέτρησης

Στο πλαίσιο της ποσοτικής έρευνας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο δημοσκόπησης (survey questionnaire) το οποίο κατασκευάστηκε από την ομάδα έργου, και βασίζεται τόσο στην ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας όσο και στο εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε από το ΠΑΕΠ (2005) αφού επήλθαν οι αναγκαίες προσθήκες και προσαρμογές.

Για την κατασκευή του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της αθροιστικής βαθμολόγησης ή κλίμακα Likert (Likert, 1932) όπως είναι ευρύτερα γνωστή. Η κλίμακα αυτή αποτελείται από προτάσεις που αντανά-

κλούν διαφορετικές πτυχές του θέματος που μελετάμε και οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να εκφράσουν το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας με καθεμία από τις προτάσεις που απαρτίζουν την κλίμακα. Οι απαντητικές επιλογές κυμαίνονται από το διαφωνώ απόλυτα έως το συμφωνώ απόλυτα με τρεις ενδιάμεσες επιλογές (διαφωνώ, ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ, και συμφωνώ). Περιλαμβάνει ίσο αριθμό θετικά και αρνητικά διατυπωμένων προτάσεων και η συνολική βαθμολογία του ερωτώμενου αντανakλά την άποψη του ατόμου (θετική ή αρνητική). Για να καταλήξουμε στην τελική έκδοση της κλίμακας, προηγήθηκε έρευνα πιλότος, στο πλαίσιο της οποίας επιλέχθηκαν οι πιο κατάλληλες από τις προτάσεις που έχει κατασκευάσει η ομάδα έργου (περίπου 20). Στην πιλοτική έρευνα συμμετείχαν δέκα (10) επιχειρήσεις. Για τη διερεύνηση των ιδιαίτερων δεξιοτήτων το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ερωτήσεις τόσο κλειστού όσο και ανοικτού τύπου. Οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να διατυπώσουν τις απόψεις τους σχετικά με το περιεχόμενο των ερωτήσεων είτε επιλέγοντας μία ή περισσότερες επιλογές που τους δίνονται είτε εκφράζοντας την άποψή τους γράφοντάς την σε ειδικό χώρο που τους παρέχεται. Η επιλογή των ερωτήσεων στηρίχθηκε στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

Ειδικότερα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι το ερωτηματολόγιο αντλεί τις παρακάτω πληροφορίες:

- Αριθμός εργαζομένων της επιχείρησης
- Εκπαιδευτικό επίπεδο των απασχολουμένων
- Συνήθεις τρόποι πρόσληψης προσωπικού
- Ύπαρξη κενών θέσεων εργασίας
- Αντικείμενο των κενών θέσεων εργασίας, χρόνος αναπλήρωσης κ.α.
- Πρόβλεψη νέων ειδικοτήτων για την επιχείρηση
- Απασχόληση αποφοίτων ΤΕΕ

3.3. Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Το δείγμα της έρευνας είναι αντιπροσωπευτικό του συνολικού πληθυσμού των επιχειρήσεων. Υπό αυτή την έννοια έγινε στρωματοποιημένη δειγματοληψία με βάση την κατηγοριοποίηση των επαγγελματών ανά ΣΤΕΠ. Ενώ κριτήρια της στρωματοποιημένης δειγματοληψίας αποτέλεσαν: η γεωγρα-

φική περιφέρεια και ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας. Ως πηγή χρησιμοποιήθηκε το Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΣΥΕ, καθώς επίσης και το μητρώο επιχειρήσεων της ICAP. Επιπρόσθετα αξιοποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό η βάση δεδομένων με επιχειρήσεις που διαθέτει το ΙΝΕ ΓΣΕΕ. Αναλυτικότερα το δείγμα της έρευνας παρουσιάζεται στη συνέχεια:

Πίνακας 2: Δείγμα έρευνα

α/α	Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστό στο σύνολο των επιχειρήσεων	Δείγμα
1	Μεταποιητικές βιομηχανίες	11,3%	23
2	κατασκευές	11,6%	23
3	χονδρικό και λιανικό εμπόριο	35,9%	72
4	ξενοδοχεία και εστιατόρια	12,1%	24
5	μεταφορές αποθήκευση και επι-κοινωνία	5,5%	11
6	ενδιάμεσοι χρηματοπιστοτικοί οργανισμοί	0,4%	1
7	γανισμοί	0,4%	1
8	διαχείριση ακίνητης περιουσίας	13,1%	26
9	εκπαίδευση	0,6%	1
10	υγεία και κοινωνική μέριμνα	0,4%	1
11	άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	5,0%	10
	άγνωστος κλάδος	4,1%	8
	Σύνολο	100%	200

Πίνακας 3: Κατανομή δείγματος ανά περιφέρεια

Περιφέρεια	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστό δείγματος ανά Περιφέρεια (%)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	42.874	4,88
Κεντρική Μακεδονία	154.290	17,55
Δυτική Μακεδονία	26.624	3,03

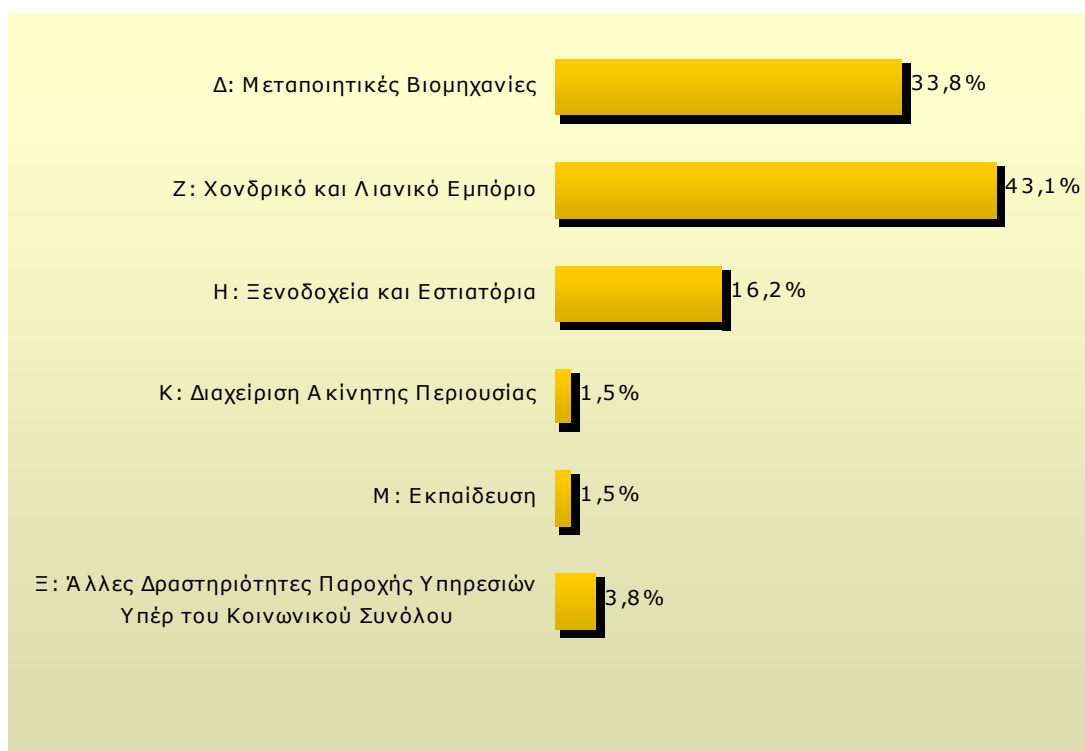
Θεσσαλία	52.628	5,98
Ήπειρος	27.615	3,14
Ιόνια Νησιά	27.104	3,08
Δυτική Ελλάδα	46.418	5,28
Στερεά Ελλάδα	40.632	4,62
Πελοπόννησος	43.707	4,97
Αττική	306.907	34,9
Βόρειο Αιγαίο	17.381	1,98
Νότιο Αιγαίο	37.734	4,29
Κρήτη	51.160	5,82

4. Μετά την καταγραφή του ερευνούμενου πληθυσμού ανά γεωγραφική περιοχή, και χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας επιλέξαμε με τυχαίο συστηματικό τρόπο έναν αριθμό επιχειρήσεων από κάθε γεωγραφική περιφέρεια της Ελλάδας, κατ' αναλογία με το συνολικό πληθυσμό τους (Πίνακας 3). Στις επιχειρήσεις που επιλέχθηκαν ως δείγμα αρχικά στάλθηκε επιστολή και το ερωτηματολόγιο με τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στη συνέχεια και δεδομένου ότι ο βαθμός απόκρισης ήταν εξαιρετικά χαμηλός (μικρότερος του 3%) αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθούν οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις και οι συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο. Ο συνολικός αριθμός των ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκαν ανήλθε στα διακόσια (200) γεγονός που κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικός.

5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1-2. Κλάδος Δραστηριοποίησης – Κύρια αντικείμενα εργασιών

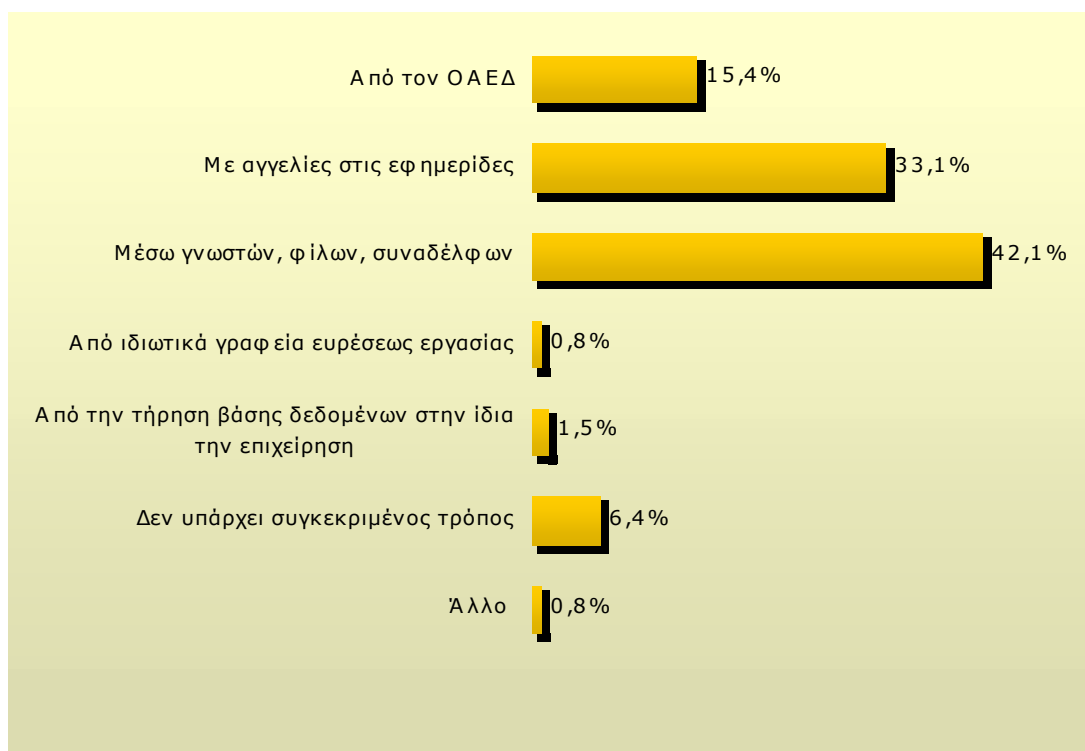
Οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα, δραστηριοποιούνται στους εξής κλάδους: Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (43,1%), Μεταποιητικές βιομηχανίες (33,8%), Ξενοδοχεία και εστιατόρια (16,2%), Διαχείριση ακίνητης περιουσίας (1,5%), Εκπαίδευση (1,5%), καθώς και σε άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου (3,8%).



Γράφημα 1: Κλάδος Δραστηριοποίησης

3. Με ποιούς τρόπους συνήθως η επιχείρηση προσλαμβάνει το προσωπικό;

Η πρόσληψη προσωπικού, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, γίνεται κυρίως μέσω γνωστών, φίλων, συναδέλφων (σε ποσοστό 42,1%) ή με αγγελίες στις εφημερίδες (33,1%) και λιγότερο συχνά μέσω του ΟΑΕΔ (15,4%). Για τους υπόλοιπους τρόπους πρόσληψης προσωπικού τα ποσοστά είναι πολύ χαμηλά (κάτω από 1,5% για καθέναν από αυτούς), ενώ 6,4% δήλωσε ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος πρόσληψης.



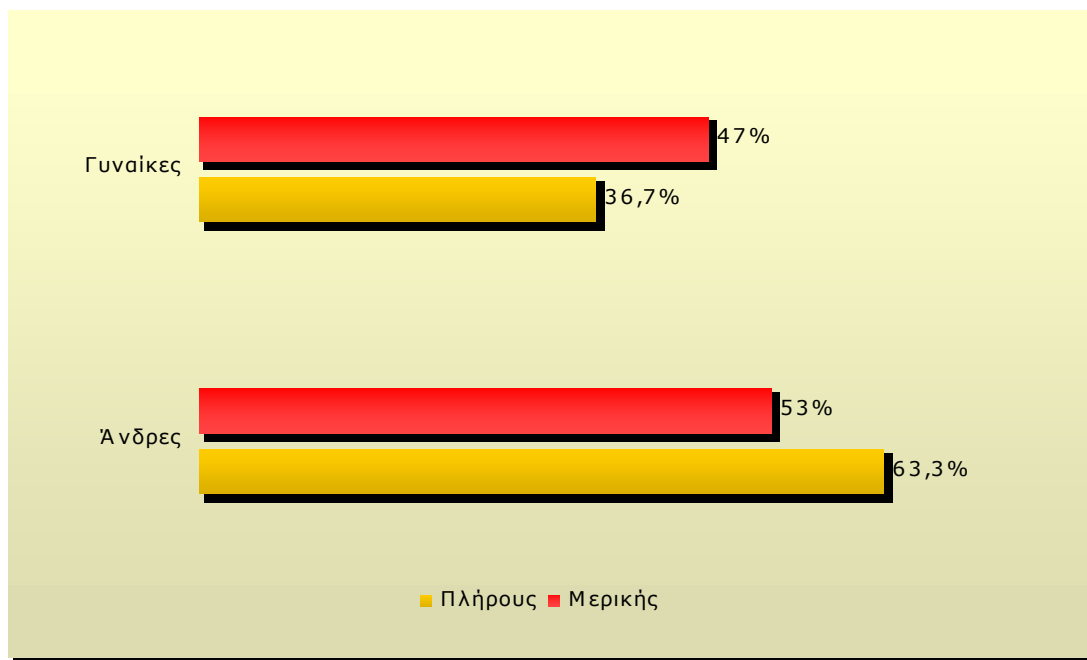
Γράφημα 2: Τρόποι πρόσληψης προσωπικού

4. Πόσα από τα άτομα της επιχείρησής σας είναι πλήρους και πόσα μερικής απασχόλησης;

97,4% του προσωπικού των επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στην έρευνα, είναι πλήρους απασχόλησης, ενώ μόλις 2,6% μερικής απασχόλησης. Το πολύ μικρό αυτό ποσοστό ίσως δείχνει την επιδίωξη των επιχειρήσεων αυτών να μην απασχολούν πολλά άτομα σε τέτοιου είδους θέσεις.

Επιπλέον, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν κυρίως άντρες, είτε επειδή αυτό επιδιώκουν είτε επειδή τα άτομα των ειδικοτήτων που απασχολούν, είναι συνήθως άντρες (το ποσοστό των εργαζόμενων αντρών είναι 63%, ενώ το αντίστοιχο των γυναικών είναι 37%). Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που εργάζονται σε θέσεις πλήρους απασχόλησης, είναι άντρες: 63,3% έναντι του 36,7% των γυναικών. Σε θέσεις όμως μερικής απασχόλησης ενώ το ποσοστό των αντρών εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των γυναικών, η διαφορά τους είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με την προηγούμενη περίπτωση: 53% άντρες και 47% γυναίκες. Το υψηλό ποσοστό γυναικών στη

μερική απασχόληση αντικατοπτρίζει εν μέρει τις σύγχρονες επαγγελματικές επιλογές, σύμφωνα με τις οποίες οι γυναίκες συχνά επιλέγουν μερικής απασχόλησης εργασίες, ενώ από την άλλη πλευρά οι άντρες επιλέγουν την πλήρη απασχόληση.

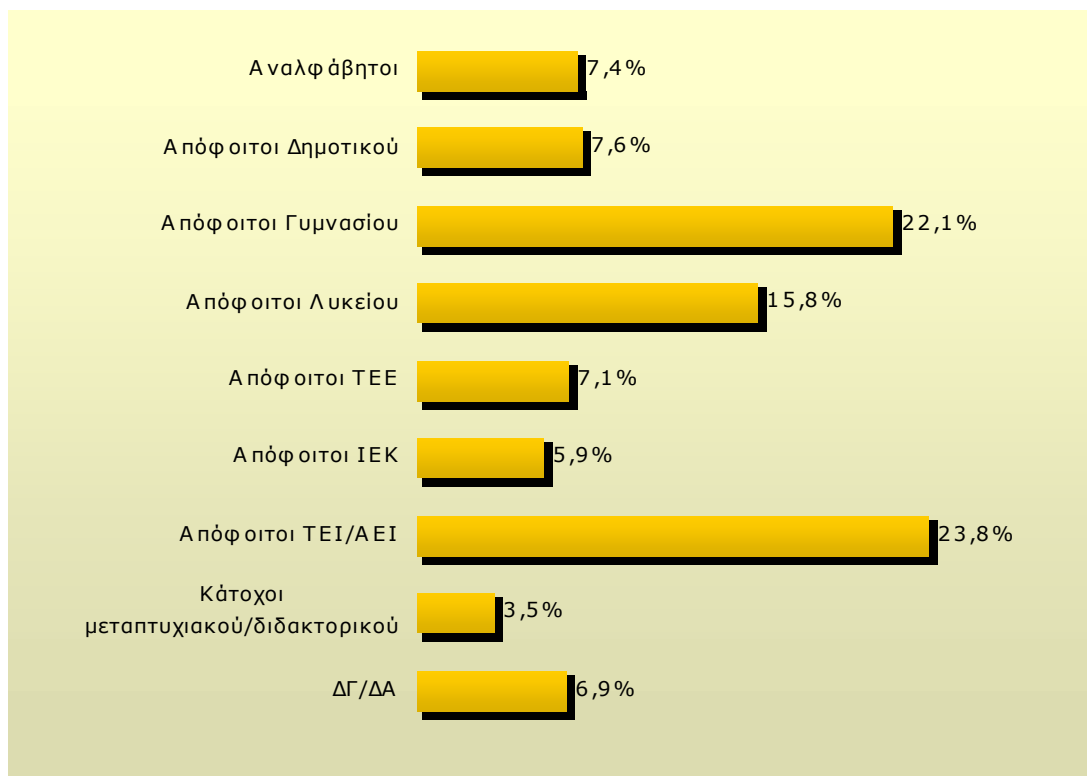


Γράφημα 3: Μορφή απασχόλησης με βάση το φύλο

5. Πόσοι από αυτούς/ες είναι...:

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας οι επιχειρήσεις ζητούν για απασχόληση κυρίως απόφοιτους/ες ΤΕΙ/ΑΕΙ, απόφοιτους/ες Γυμνασίου και απόφοιτους/ες Λυκείου (σε ποσοστά 23,8%, 22,1% και 15,8% αντίστοιχα).

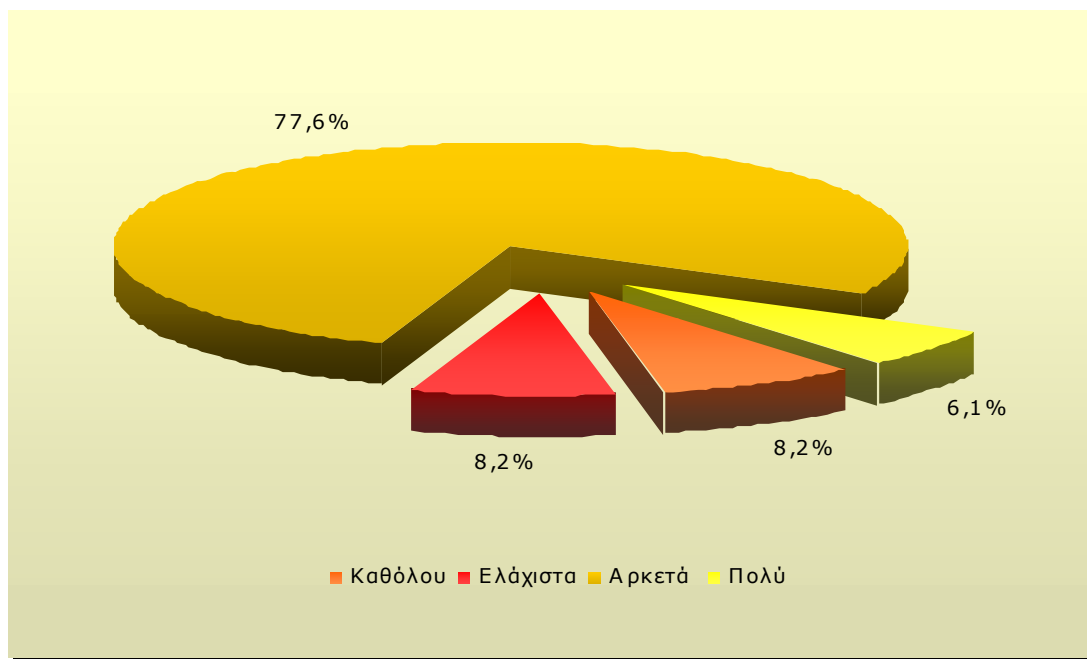
Για τους/τις απόφοιτους/ες ΤΕΕ όμως το ποσοστό ζήτησης είναι μικρό (7,1%) και είναι ανάλογο με τα ποσοστά που αφορούν σε άτομα που δεν τελείωσαν το Δημοτικό ή είναι απόφοιτοι/ες Δημοτικού (7,4% και 7,6% αντίστοιχα). Από την άλλη πλευρά οι απόφοιτοι/ες ΤΕΕ είναι ευκολότερο να βρουν δουλειά σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες ΙΕΚ και τους/τις κατόχους μεταπτυχιακού/διδακτορικού (τα ποσοστά για τις δυο τελευταίες κατηγορίες είναι 5,9% και 3,5% αντίστοιχα).



Γράφημα 4: Εκπαιδευτικό επίπεδο

6. Είστε ικανοποιημένος/η από την απόδοση των αποφοίτων ΤΕΕ;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (σε ποσοστό 77,6%) απάντησε ότι είναι αρκετά ικανοποιημένη από την απόδοση των αποφοίτων ΤΕΕ. Λίγοι/ες απάντησαν καθόλου (8,2%) ή ελάχιστα (8,2%) ή πολύ (6,1%).



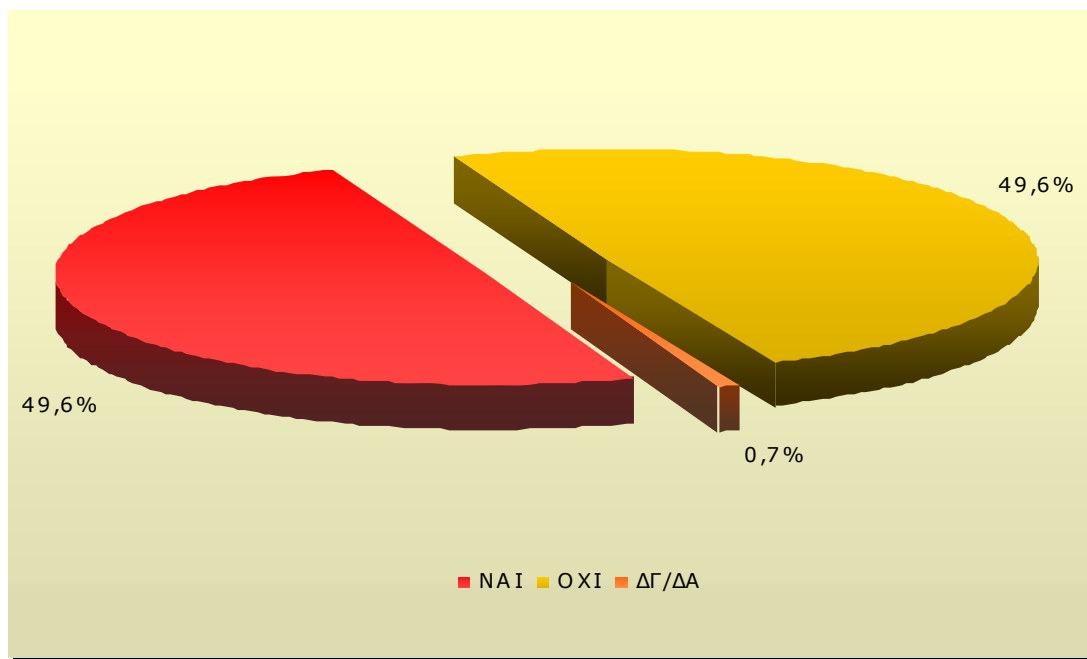
Γράφημα 5: Ικανοποίηση από την απόδοση των αποφοίτων ΤΕΕ

Εάν όχι, γιατί;

Μόνο δύο απαντήσεις δόθηκαν στην ερώτηση αυτή και περιλαμβάνουν την έλλειψη τεχνικής σχολής επίπλων και την έλλειψη τυπικών προσόντων.

8. Θα μπορούσατε να προτείνετε θέση εργασίας κατάλληλη και για άτομα απόφοιτους/ες ΤΕΕ ασχέτως εάν υπάρχει αυτή τη στιγμή;

Το ποσοστό των εργοδοτών που απάντησε θετικά στην ερώτηση αυτή, είναι ίδιο με το αντίστοιχο που έδωσε αρνητική απάντηση (49,6%). Στις μισές σχεδόν από τις επιχειρήσεις του δείγματος δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας που αντιστοιχούν σε προσόντα απόφοιτων ΤΕΕ, γεγονός που δείχνει πως σ' αυτές τουλάχιστον τις επιχειρήσεις οι απόφοιτοι/ες ΤΕΕ δεν έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν σε θέσεις της ειδικότητάς τους. Στην αναζήτηση θέσεων εργασίας (σχετικών με την ειδικότητά τους) επομένως βρίσκονται σε δυσχερέστερη θέση σε σχέση με άτομα προερχόμενα από άλλο εκπαιδευτικό χώρο.



Γράφημα 6: Προτεινόμενες θέσεις εργασίας για τούς αποφοίτους των ΤΕΕ

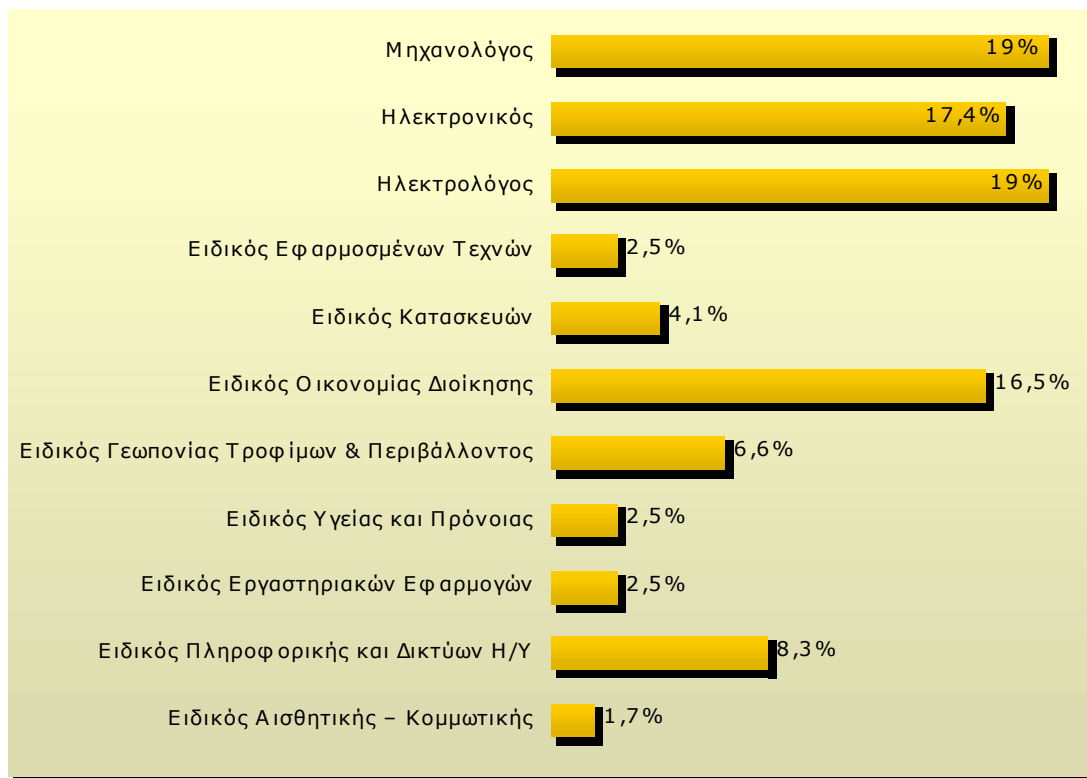
Στο Παράρτημα περιγράφονται αναλυτικά οι προτεινόμενες θέσεις εργασίας, καθώς επίσης και οι γνώσεις και δεξιότητες-ικανότητες των κατόχων των θέσεων αυτών.

9. Ποιας ειδικότητας είναι αυτή;

Οι θέσεις εργασίας που μπορούν να προσφέρουν σε απόφοιτους/ες ΤΕΕ οι επιχειρήσεις που πήραν μέρος στην έρευνα, αφορούν κυρίως στις ακόλουθες ειδικότητες: Μηχανολόγοι (19%), Ηλεκτρολόγοι (19%), Ηλεκτρονικοί (17,4%) και Ειδικοί Οικονομίας Διοίκησης (16,5%). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας αυτές είναι οι ειδικότητες με τη μεγαλύτερη ζήτηση στην αγορά εργασίας.

Σε αρκετά μικρότερα ποσοστά υπάρχει ζήτηση για τις ειδικότητες: Ειδικοί Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ και Ειδικοί Γεωπονίας Τροφίμων και Περιβάλλοντος (8,3% και 6,6% αντίστοιχα).

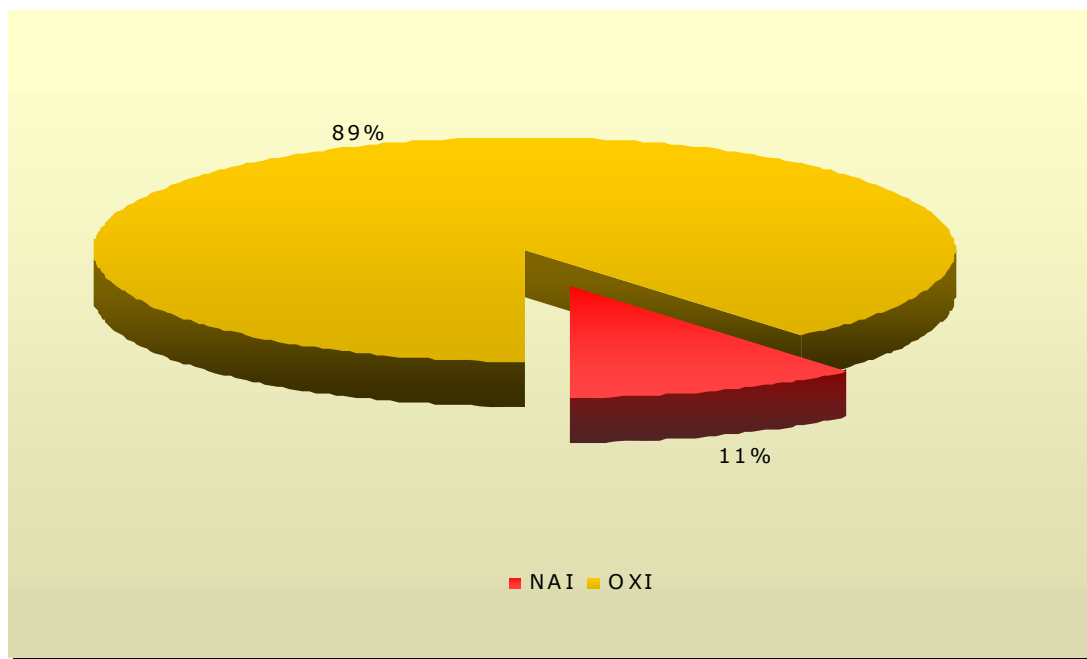
Τέλος πολύ μικρή ζήτηση, με ποσοστά από 1,7% ως 4,1%, φαίνεται να έχουν οι υπόλοιπες ειδικότητες. Συγκεκριμένα: Ειδικοί Αισθητικής – Κομμωτικής 1,7%, Ειδικοί Εφαρμοσμένων Τεχνών 2,5%, Ειδικοί Υγείας και Πρόνοιας 2,5%, Ειδικοί Εργαστηριακών Εφαρμογών 2,5% και Ειδικοί Κατασκευών 4,1%.



Γράφημα 7: Ειδικότητες προτεινόμενης θέσης εργασίας

10. Υπάρχουν αυτή τη στιγμή κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρησή;

Την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας στις περισσότερες επιχειρήσεις δεν υπήρχαν κενές θέσεις εργασίας: 89% απάντησε αρνητικά και μόνο 11% έδωσε θετική απάντηση. Οι απαντήσεις αυτές δεν προκαλούν έκπληξη, αλλά έρχονται να επιβεβαιώσουν την έλλειψη προσφερόμενων θέσεων εργασίας και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας που χαρακτηρίζουν την αγορά εργασίας σήμερα.



Γράφημα 8: Κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρηση

11. Ποιες είναι οι κενές θέσεις εργασίας στην επιχείρηση, πόσες είναι, για πόσο χρονικό διάστημα υφίστανται κενές και πόσες από τις θέσεις αυτές είναι μερικής απασχόλησης;

Κενές θέσεις που υπάρχουν στις επιχειρήσεις, αφορούν κυρίως στις ειδικότητες: Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (29,4%), Μηχανολόγος (14,7%), Ηλεκτρονικός (14,7%), Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (14,7%) και Ειδικός Εφαρμοσμένων Τεχνών (11,8%).

Κενές θέσεις εργασίας για διάστημα μεγαλύτερο των 6 μηνών υπάρχουν ελάχιστες και μόνο στις ειδικότητες: Μηχανολόγος, Ηλεκτρονικός και Ηλεκτρολόγος (για καθεμιά από τις ειδικότητες αυτές το ποσοστό είναι 33,3%, το οποίο όμως αναφέρεται σε μια κενή θέση για κάθε ειδικότητα).

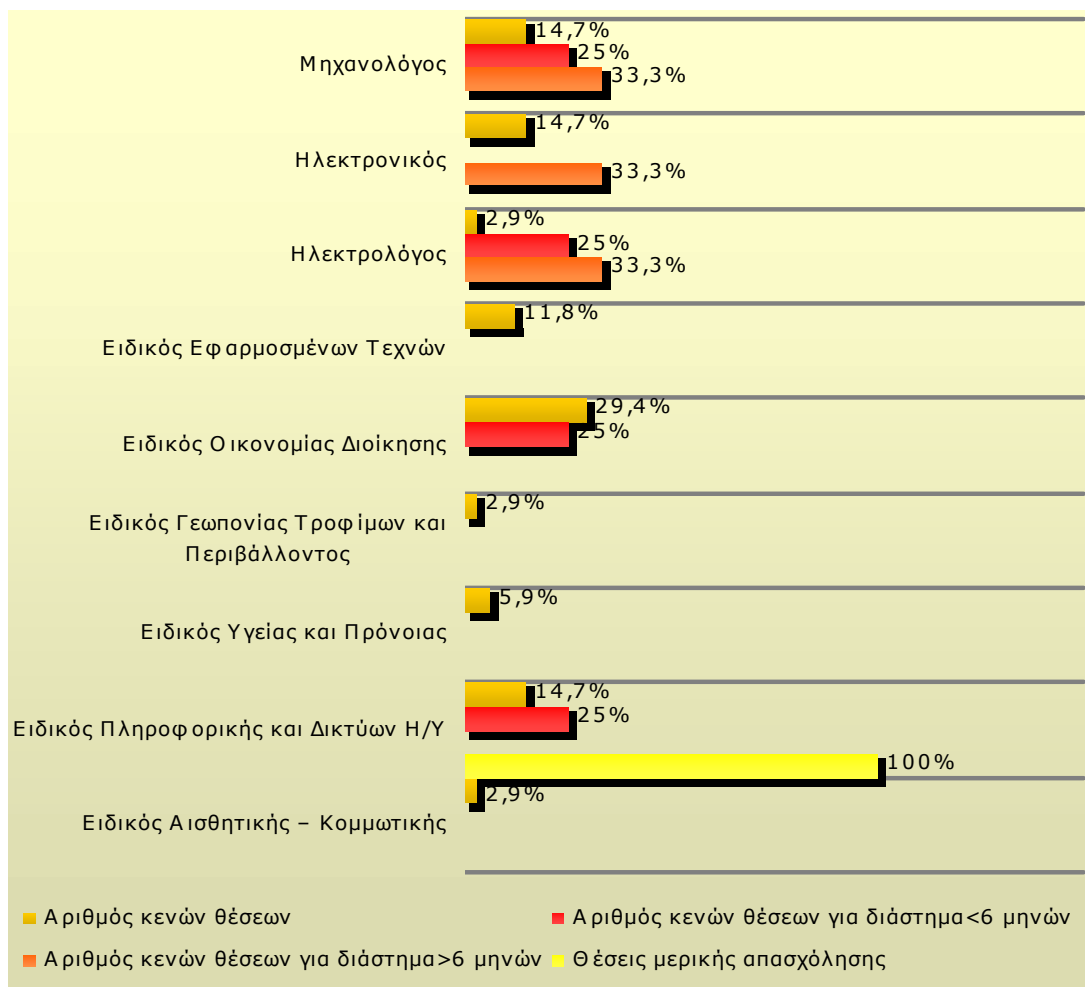
Ο αριθμός κενών θέσεων για διάστημα μικρότερο των 6 μηνών είναι επίσης ελάχιστος και αφορά μόνο στις ειδικότητες: Μηχανολόγος, Ηλεκτρολόγος, Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης, Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (για καθεμιά από τις ειδικότητες αυτές το ποσοστό είναι 25%, το οποίο όμως αναφέρεται σε μια κενή θέση για κάθε ειδικότητα).

Δεν υπάρχουν κενές θέσεις (ποσοστό 0%) στις ειδικότητες: Ειδικός Κλωστοϋφαντουργίας - Ένδυσης, Ειδικός Κατασκευών, Ειδικός Εργαστηριακών Εφαρμογών, Ειδικός Ναυτικών και Ναυτιλιακών σπουδών και Ειδικός Μου-

σικών οργάνων. Το αποτέλεσμα ήταν αναμενόμενο, καθώς, με εξαίρεση την ειδικότητα του Ειδικού Κατασκευών, στην οποία απασχολούνται ελάχιστα άτομα, οι άλλες ειδικότητες που προαναφέρθηκαν, δεν υπάρχουν στις επιχειρήσεις αυτή τη στιγμή τουλάχιστον (σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ερώτησης 16).

Τα ποσοστά των κενών θέσεων για τις υπόλοιπες ειδικότητες είναι πολύ μικρά: από 2,9% μέχρι 5,9%.

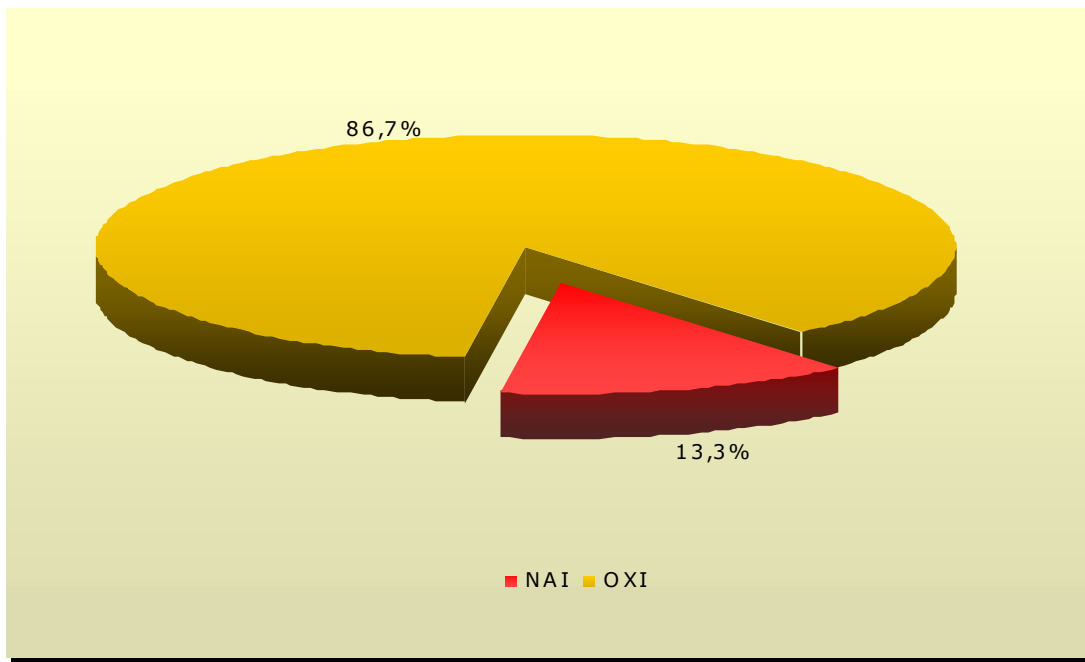
Από το σύνολο των κενών θέσεων (34) μόνο μία είναι μερικής απασχόλησης για την ειδικότητα Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ. Η εφαρμογή ευέλικτων μορφών απασχόλησης και ιδιαίτερα της μερικής απασχόλησης, που συνήθως εφαρμόζεται, (προκειμένου οι επιχειρήσεις να εξυπηρετήσουν καλύτερα τις ανάγκες τους και να έχουν μεγαλύτερο κέρδος) δείχνει να μην προτιμάται, καθώς σε μια μόνο ειδικότητα υπάρχει ζήτηση μερικής απασχόλησης. Αυτό συμφωνεί και με τα αποτελέσματα της ερώτησης 4, σύμφωνα με τα οποία πολύ μικρό ποσοστό του προσωπικού των επιχειρήσεων είναι μερικής απασχόλησης (2,6%). Φαίνεται πως η επιλογή αυτή προκύπτει είτε από την πολιτική των επιχειρήσεων είτε από το γεγονός πως οι ανάγκες τους καλύπτονται αποτελεσματικότερα από εργαζόμενους/ες πλήρους απασχόλησης.



Γράφημα 9: Αριθμός κενών θέσεων εργασίας και χρονικό διάστημα

12. Έχετε διαπιστώσει σημαντικές ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού που έχετε προσλάβει σε συγκεκριμένες θέσεις;

Από την πλειοψηφία των εργοδοτών (86,7%) δεν έχουν διαπιστωθεί τέτοιου είδους ελλείψεις, ενώ το 13,3% εκφράζει αντίθετη γνώμη.



Γράφημα 10: Ελλείψεις σε προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού

13. Ποιες είναι οι σημαντικότερες ελλείψεις που έχετε διαπιστώσει;

Σύμφωνα με τη γνώμη των λίγων ατόμων (19) που απάντησαν θετικά στην προηγούμενη ερώτηση, η σημαντικότερη έλλειψη που έχουν διαπιστώσει στο προσωπικό όλων των ειδικοτήτων είναι η έλλειψη επαγγελματικών γνώσεων (68,4%) και ακολουθούν η έλλειψη ευελιξίας και προσαρμοστικότητα (42,1%), η έλλειψη ξένων γλωσσών (36,8%) και η έλλειψη τυπικών προσόντων (31,5%).

Λιγότερες ελλείψεις εντοπίζονται στη συνεργασία/ομαδική εργασία (26,3%) και στην προφορική και γραπτή επικοινωνία (επίσης 26,3%).

Οι μικρότερες ελλείψεις εντοπίζονται στη γνώση Η/Υ (10,5%). Θεωρείται ενδεχομένως πως η χρήση Η/Υ είναι γνώση απαραίτητη στην αγορά εργασίας και ως εκ τούτου δίνεται βαρύτητα στην απόκτησή της από τους/τις (μελλοντικούς/ές) εργαζόμενους/ες.

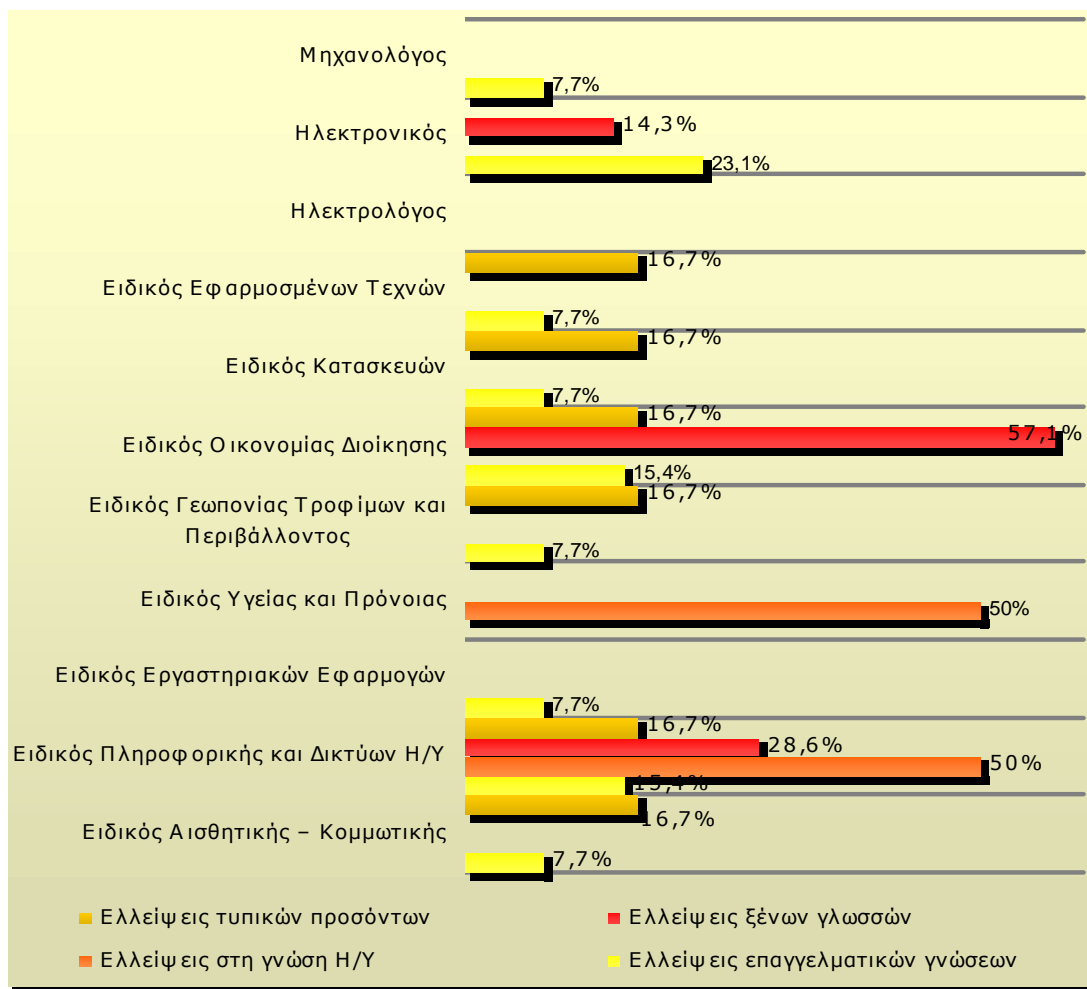
Τέλος το ποσοστό είναι μηδενικό στην έλλειψη πειθαρχίας προς τον εργοδότη.

Από τις ελλείψεις αυτές: α. οι ελλείψεις ξένων γλωσσών αφορούν κυρίως στις ειδικότητες Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (57,1%) και Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ (28,6%) β. οι ελλείψεις επαγγελματικών γνώσεων αφορούν κυρίως στις ειδικότητες Ηλεκτρονικός (23,1%), Ειδικός Οικονομίας

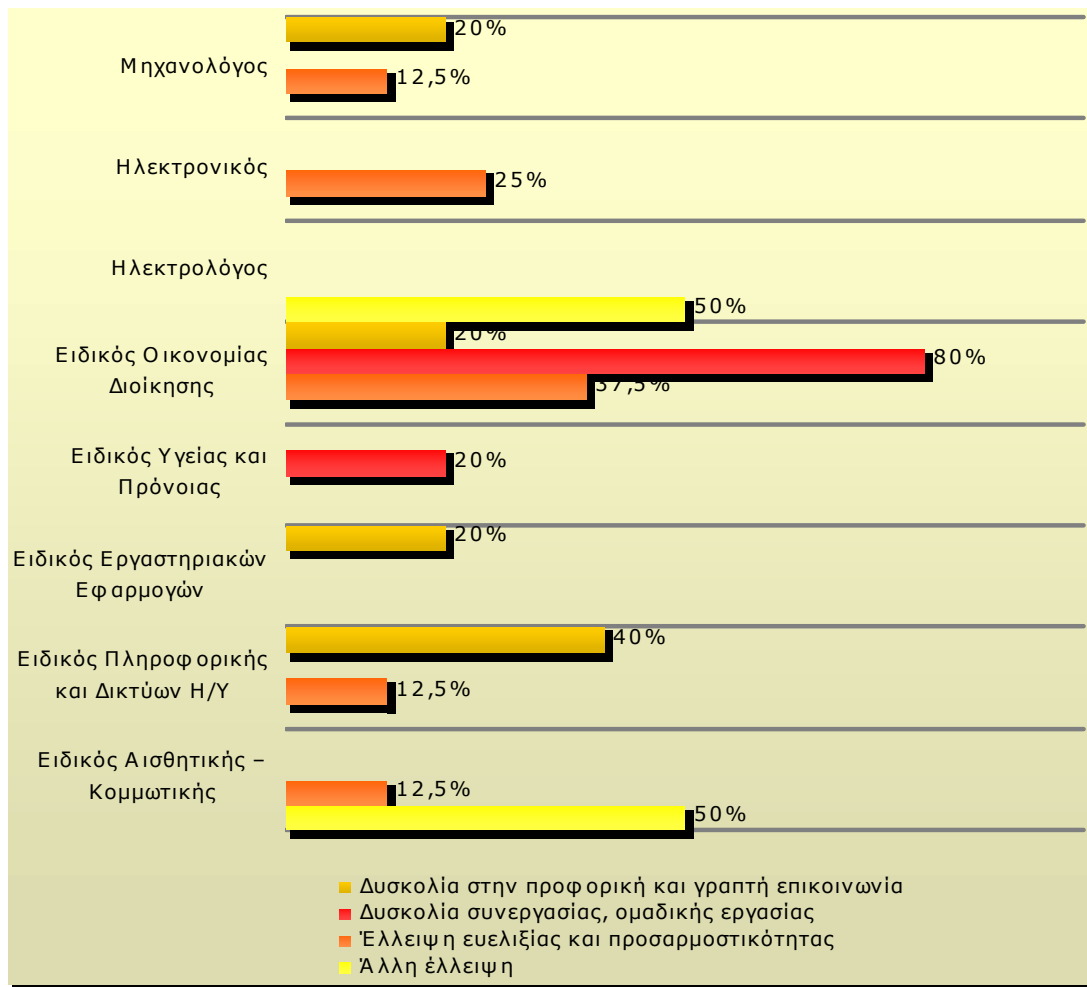
ας Διοίκησης (15,4%), Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (15,4%) γ. η δυσκολία στην προφορική και γραπτή επικοινωνία στην ειδικότητα Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (40%) δ. η δυσκολία συνεργασίας/ομαδικής εργασίας στην ειδικότητα Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (80%) ε. η έλλειψη ευελιξίας και προσαρμοστικότητας στην ειδικότητα Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (37,5%).

Δε δηλώνεται καμιά έλλειψη στις ειδικότητες: Ειδικός Κλωστοϋφαντουργίας – Ένδυσης, Ειδικός Ναυτικών και Ναυτιλιακών σπουδών, Ειδικός Μουσικών οργάνων, οι οποίες δεν υπάρχουν τώρα στις επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος στην έρευνα.

Βασιζόμενοι/ες στα αποτελέσματα της ερώτησης μπορούμε να εντοπίσουμε στοιχεία στα οποία θα έπρεπε το εκπαιδευτικό σύστημα να εστιάσει, προκειμένου μέσα από αυτό να παρέχονται στους/τις εκπαιδευόμενους/ες τα απαραίτητα προσόντα για την εύρεση εργασίας και τη διατήρηση της εργασιακής θέσης αυτών.



Γράφημα 11: Ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού (1^ο μέρος)

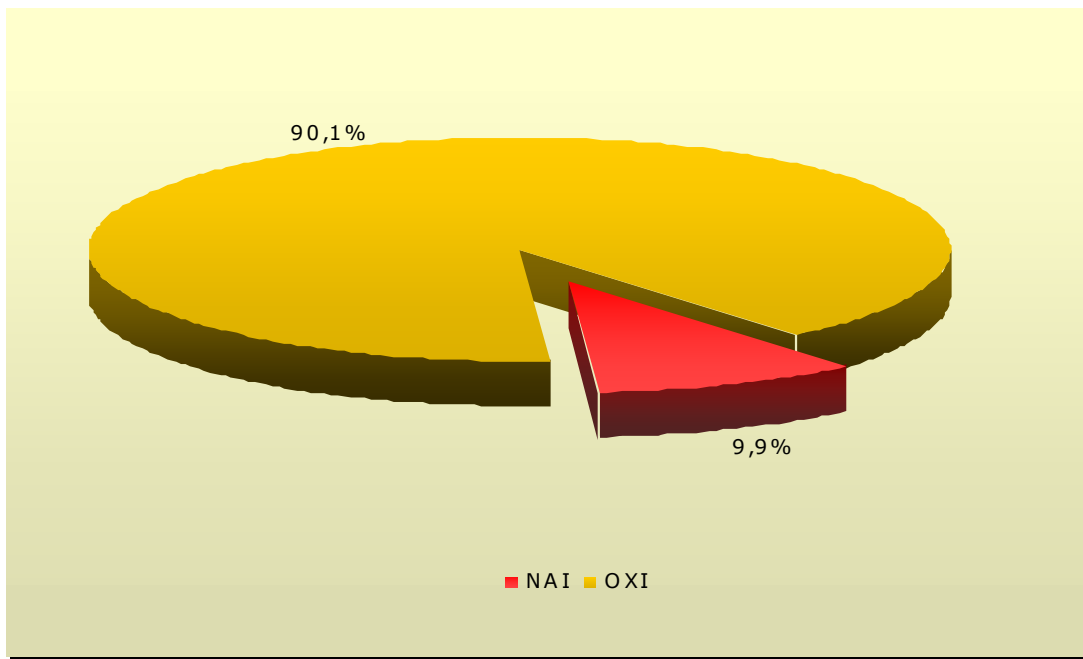


Γράφημα 12: Ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητες του προσωπικού (2^ο μέρος)

14. Υπήρξαν αλλαγές ως προς τις ειδικότητες (δημιουργία νέων, κατάργηση παλαιών, διαφοροποίηση περιεχομένου) κατά την τελευταία τριετία στην επιχείρησή σας;

Σε ποσοστό 90,1% οι επιχειρήσεις δεν προχώρησαν σε κατάργηση ή αντικατάσταση ειδικοτήτων, σε εισαγωγή νέων ή σε τροποποίηση του περιεχομένου τους. Οι επιχειρήσεις δεν έκαναν τέτοιου είδους αλλαγές επειδή δεν υπήρξε είτε αναγκαιότητα είτε δυνατότητα είτε επιθυμία.

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που πραγματοποίησαν αλλαγές ως προς τις ειδικότητές τους την τελευταία τριετία, είναι πολύ μικρό (9,9%).



Γράφημα 13: Αλλαγές ως προς τις ειδικότητες

15. Εάν Ναι, ποιες ήταν αυτές οι αλλαγές;

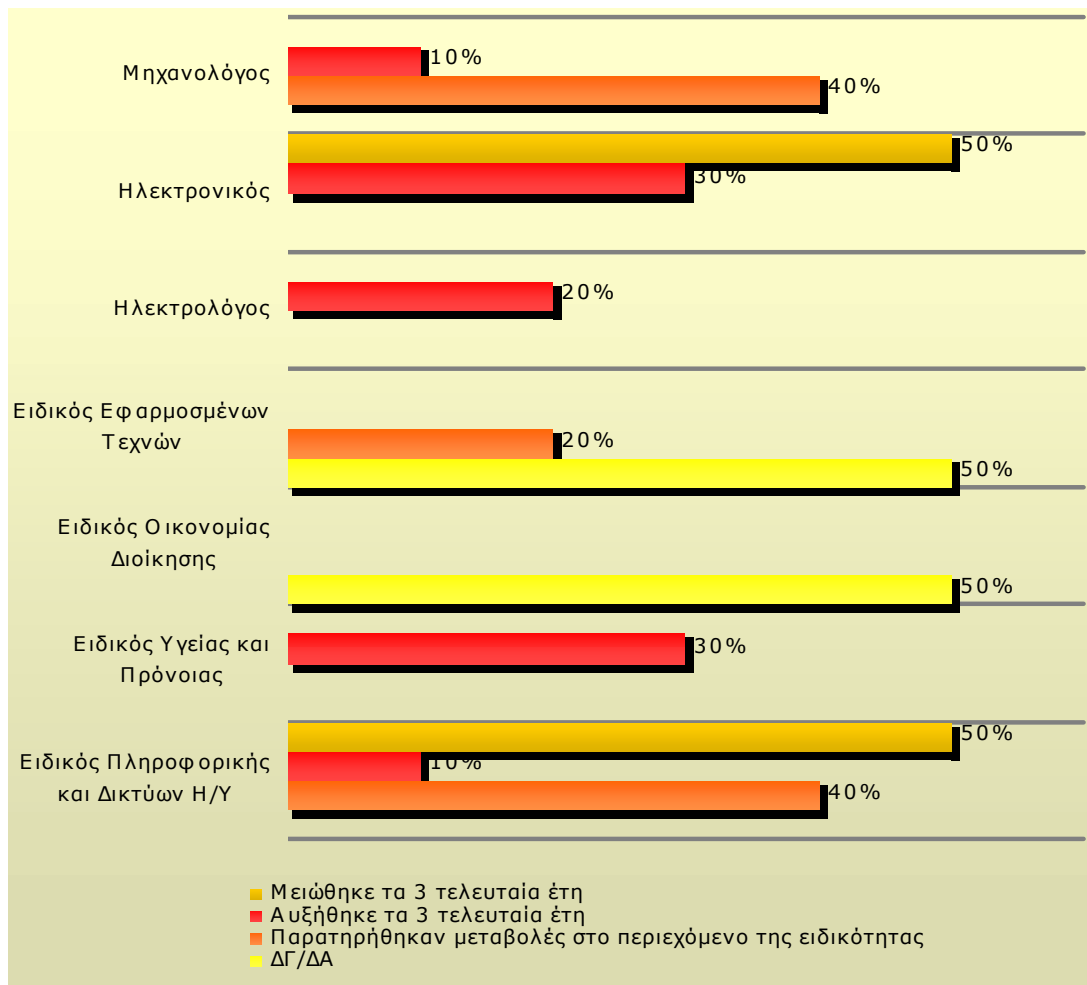
Η αλλαγή που εμφανίζεται συχνότερα είναι η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων τα τρία τελευταία χρόνια (71,4%) και σε μικρότερο βαθμό οι μεταβολές στο περιεχόμενο της ειδικότητας (35,7%).

Η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων τα τελευταία τρία χρόνια παρατηρήθηκε, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, κυρίως στις ειδικότητες Ηλεκτρονικός (30%) και Ειδικός Υγείας και Πρόνοιας (30%) και λιγότερο στην ειδικότητα Ηλεκτρολόγος (20%). Αύξηση, σε μικρότερο όμως βαθμό (10%), παρατηρήθηκε επίσης στις ειδικότητες Μηχανολόγος και Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ.

Οι μεταβολές στο περιεχόμενο της ειδικότητας παρατηρήθηκαν κυρίως στις ειδικότητες Μηχανολόγος και Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ (ποσοστό 40% για καθεμιά από αυτές) και λιγότερο στην ειδικότητα Ειδικός Εφαρμοσμένων Τεχνών (20%).

Τέλος η μείωση του αριθμού των απασχολούμενων σημειώνεται σε δύο ειδικότητες: Ηλεκτρονικός και Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ.

(Σημειώνεται ότι τα ποσοστά αναφέρονται στις απαντήσεις των 14 ατόμων που απάντησαν θετικά στην προηγούμενη ερώτηση)



Γράφημα 14: Αποτύπωση των αλλαγών των ειδικοτήτων

16. Ποιες είναι οι επαγγελματικές ειδιότητες που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στην επιχείρησή σας;

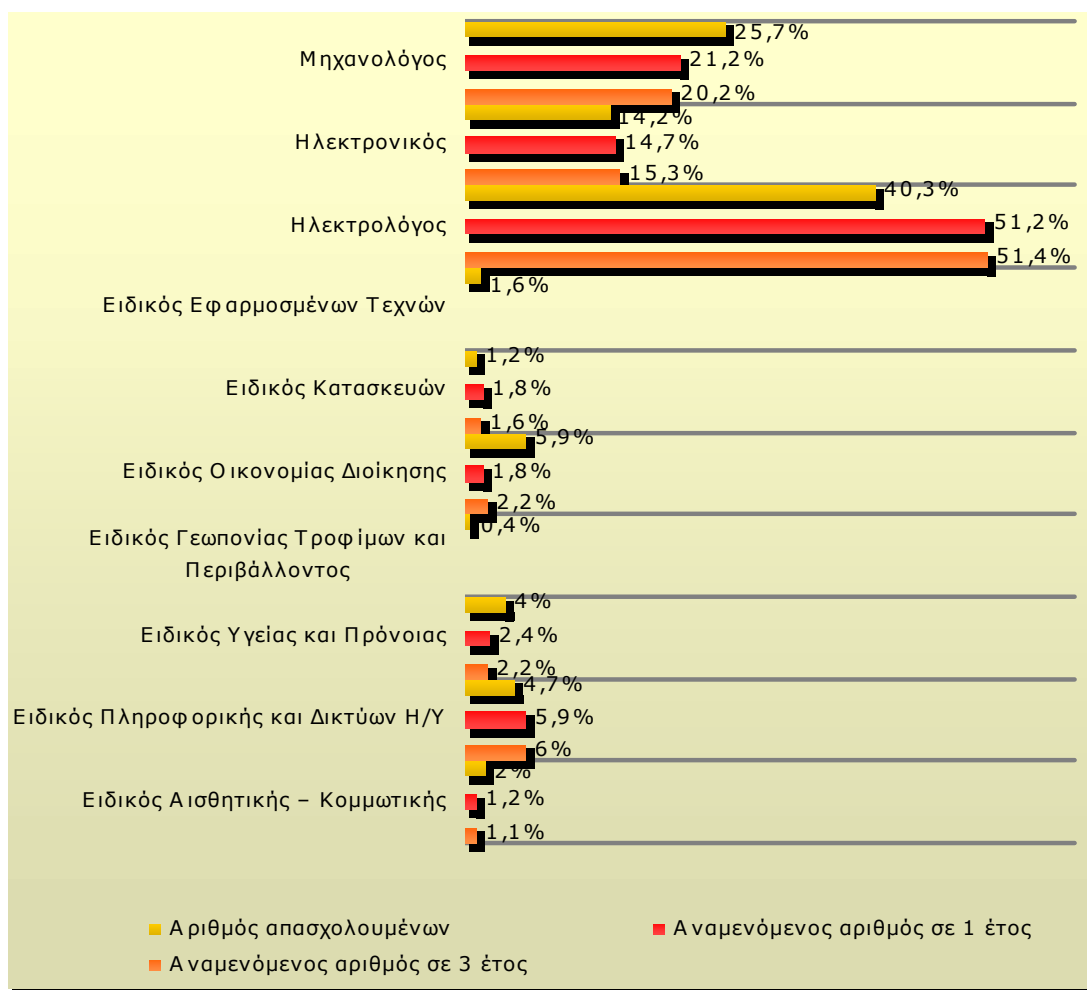
Οι επιχειρήσεις απασχολούν κυρίως άτομα των ειδικοτήτων Ηλεκτρολόγος (σε ποσοστό 40,3%), Μηχανολόγος (σε ποσοστό 25,7%) και Ηλεκτρονικός (σε ποσοστό 14,2%) και σε μικρότερα ποσοστά άλλων ειδικοτήτων, όπως Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (5,9%), Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ (4,7%) και Ειδικός Υγείας και Πρόνοιας (4,0%).

Δεν απασχολούνται άτομα των ειδικοτήτων: Ειδικός Κλωστοϋφαντουργίας - Ένδυσης, Ειδικός Εργαστηριακών Εφαρμογών, Ειδικός Ναυτικών και Ναυτιλιακών σπουδών και Ειδικός Μουσικών οργάνων.

Σε ένα χρόνο, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι ειδιότητες που θα απασχολούνται κυρίως εκτιμάται ότι θα είναι επίσης Ηλεκτρολόγος

(51,2%), Μηχανολόγος (21,2%), Ηλεκτρονικός (14,7%) και πέντε ακόμη ειδικότητες σε πολύ μικρότερα όμως ποσοστά, όπως Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (5,9%) και Ειδικός Υγείας και Πρόνοιας (2,4%).

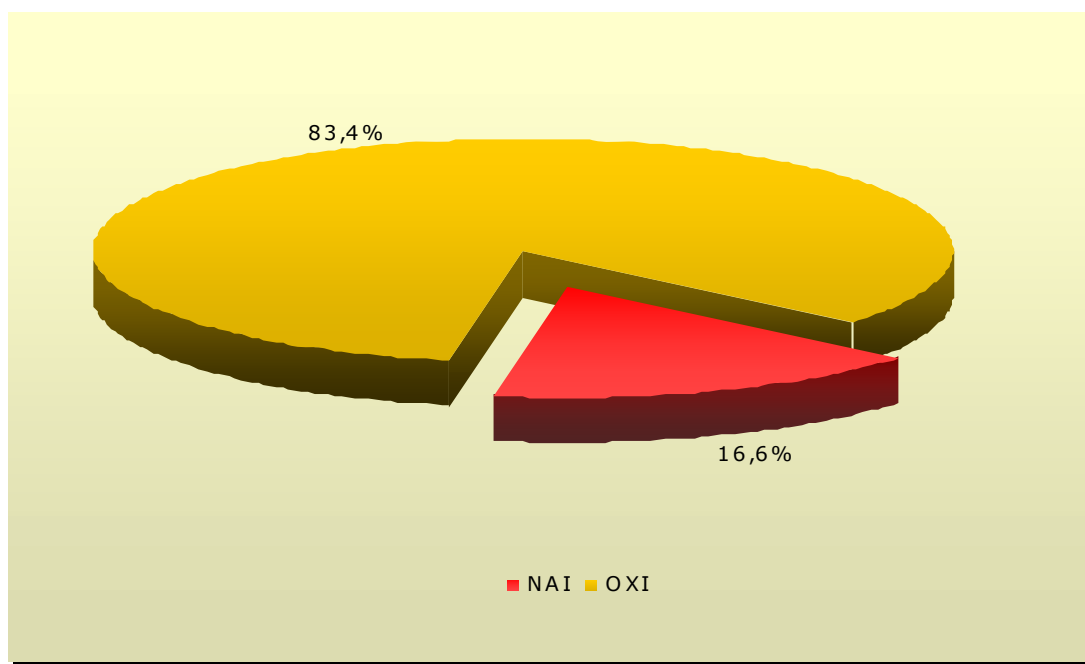
Σε τρία χρόνια πιστεύεται ότι θα απασχολούνται κυρίως οι ίδιες ειδικότητες: Ηλεκτρολόγος (51,4%), Μηχανολόγος (20,2%), Ηλεκτρονικός (15,3%) και σε μικρότερα ποσοστά Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ (6%), Ειδικός Υγείας και Πρόνοιας (2,2%), Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (2,2%).



Γράφημα 15: Επαγγελματικές ειδικότητες που υφίστανται στην επιχείρηση

17. Υπάρχουν κάποιες νέες ειδικότητες οι οποίες δεν υφίστανται σήμερα στην επιχείρησή σας αλλά εντός των επόμενων τριών ετών θα χρειαστούν στην επιχείρησή σας;

Το 83,4% πιστεύει ότι στην επόμενη τριετία δε θα χρειαστούν νέες ειδικότητες στις επιχειρήσεις τους, ενώ το 16,6% εκφράζει την αντίθετη άποψη. Η εκτίμηση για τις θετικές προοπτικές του κλάδου που προκύπτει από την ερώτηση 19, μάλλον δε βασίζεται σε ένταξη νέων ειδικοτήτων στις επιχειρήσεις.



Γράφημα 16: Μελλοντικές ειδικότητες στην επιχείρησή σας

18. Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους πιστεύετε ότι θα δημιουργηθεί ζήτηση για τις ειδικότητες αυτές;

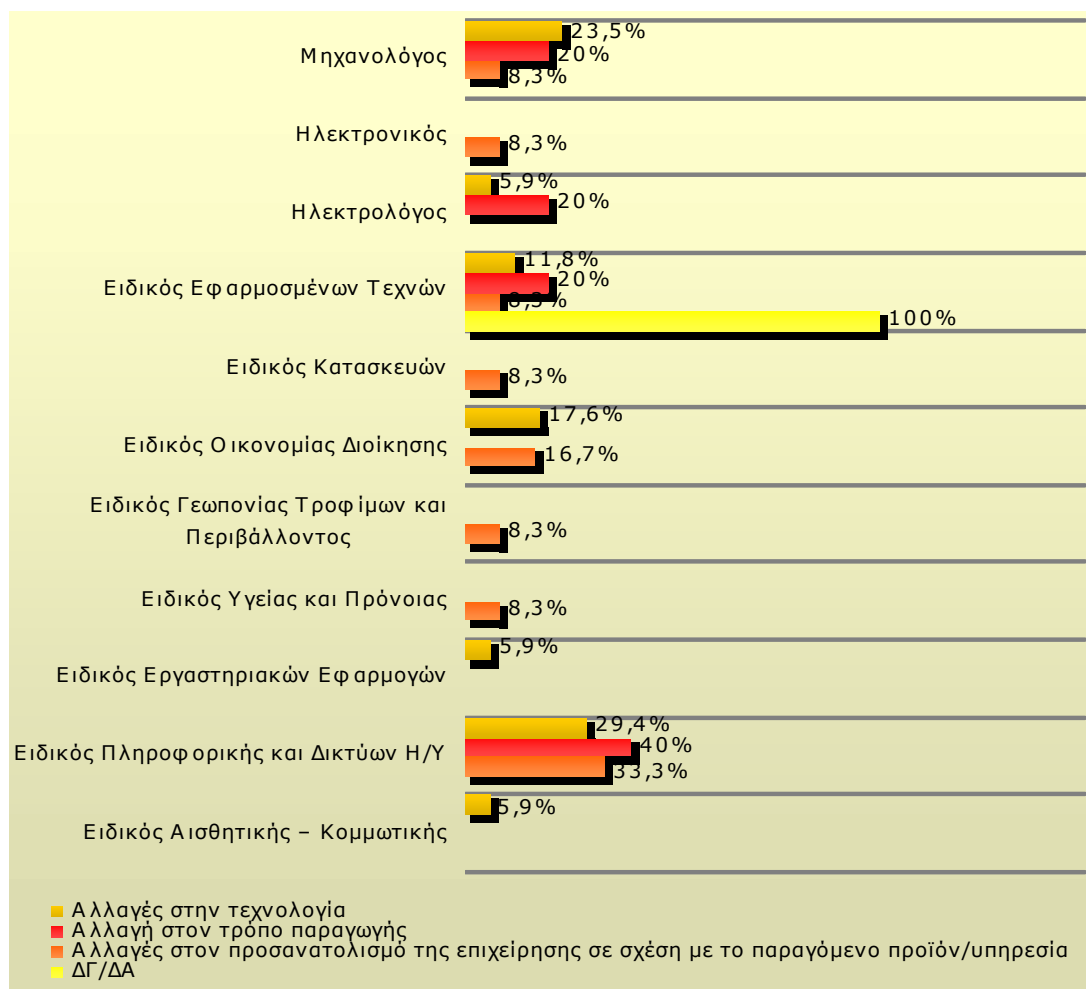
Σύμφωνα με τις απόψεις των ερωτώμενων οι λόγοι που θα δημιουργήσουν την ανάγκη για νέες ειδικότητες, είναι κυρίως οι αλλαγές στην τεχνολογία και στον προσανατολισμό της επιχείρησης (σε σχέση με το παραγόμενο προϊόν ή την προσφερόμενη υπηρεσία).

Οι αλλαγές στην τεχνολογία θα δημιουργήσουν ζήτηση για 7 ειδικότητες, κυρίως για τις ακόλουθες: Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ (29,4%), Μηχανολόγος (23,5%), Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (17,6%) και Ειδικός Εφαρμοσμένων Τεχνών (11,8%).

Οι αλλαγές στον προσανατολισμό της επιχείρησης σε σχέση με το παραγόμενο προϊόν ή την προσφερόμενη υπηρεσία θα δημιουργήσουν ζήτηση για

8 ειδικότητες, κυρίως για τις ακόλουθες: Ειδικός Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ (33,3%) και Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης (16,7%).

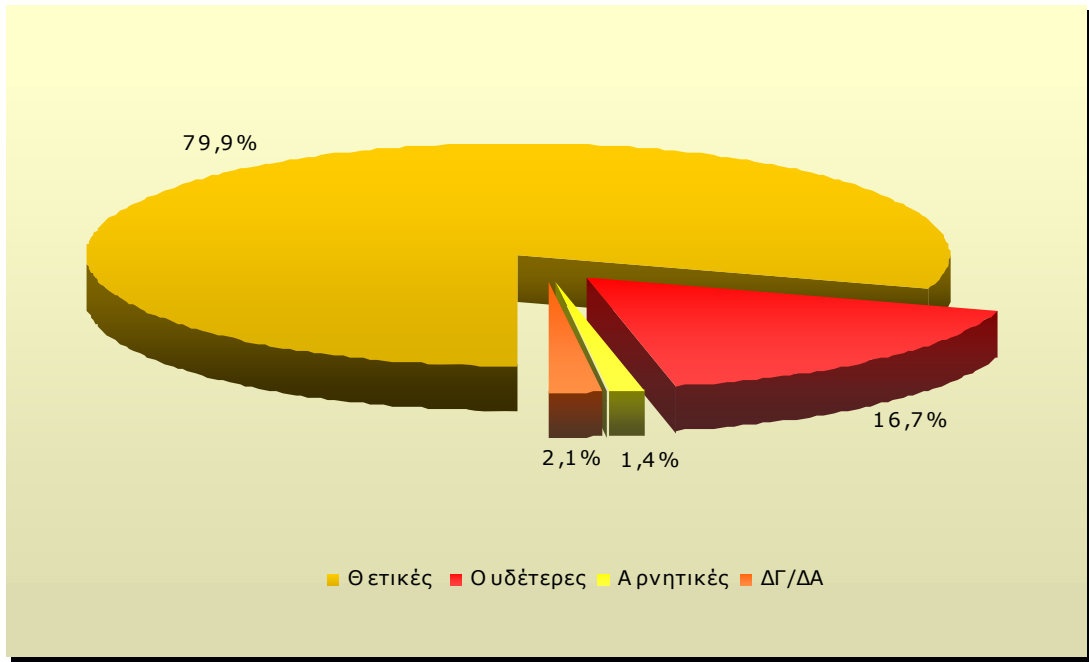
Αντίθετα οι αλλαγές που προαναφέρθηκαν, δε θα επηρεάσουν καθόλου, όπως πιστεύεται, τις ειδικότητες: Ειδικός Κλωστοϋφαντουργίας - Ένδυσης, Ειδικός Ναυτικών και Ναυτιλιακών σπουδών και Ειδικός Μουσικών οργάνων και συνεπώς δε θα δημιουργήσουν ζήτηση γι' αυτές.



Γράφημα 17: Αιτίες της αύξησης της ζήτησης των ειδικοτήτων ΤΕΕ

19. Οι προοπτικές του κλάδου σας για τα επόμενα τρία χρόνια είναι

Οι επιχειρηματίες εμφανίζονται αισιόδοξοι/ες για το επαγγελματικό τους μέλλον και σε ποσοστό 79,9% χαρακτηρίζουν ως θετικές τις προοπτικές του κλάδου τους για τα επόμενα τρία χρόνια, ενώ σε ποσοστό 16,7% τις θεωρούν ουδέτερες. Μόνο το 1,4% των ερωτηθέντων εξέφρασε απαισιοδοξία χαρακτηρίζοντας ως αρνητική την πορεία του κλάδου.



Γράφημα 18: Προοπτικές του κλάδου

6. Συμπεράσματα

Όπως αναφέρθηκε ήδη στην προαναφερόμενη θεωρητική ανάλυση βασικά χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποίησης των αγορών αποτελούν, μεταξύ άλλων, η εξάπλωση των νέων τεχνολογιών, και οι νέες μορφές οργάνωσης και καταμερισμού της εργασίας. Παράλληλα κομβικό σημείο αποτελεί η ετοιμότητα των εργαζομένων, ανδρών και γυναικών, ώστε να καταστεί δυνατή και προπάντων ανώδυνη η ευέλικτη προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα. Η εξασφάλιση της εργασιακής τους δραστηριότητας για ολόκληρη τη ζωή τους εκλείπει πλέον μαζί με το φορντικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη διαδικασίες ταχύτατης απαξίωσης των υφιστάμενων επαγγελματικών γνώσεων, αλλά και διαμόρφωσης νέων επαγγελμαμάτων. Είναι βέβαιο πλέον πως οι εργαζόμενοι/ες στο μέλλον θα χρειαστεί να αλλάξουν πολλές φορές εργασιακό αντικείμενο. Ταυτόχρονα τίθενται ζητήματα όπως αυτό της ευελιξίας, του τύπου των απαιτούμενων δεξιοτήτων, του βαθμού και του είδους της εξειδίκευσης του εργασιακού δυναμικού και των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι Νέες Τεχνολογίες στην αναδιοργάνωση της εργασίας, καθώς και των συνεπειών τους στις εργασιακές σχέσεις αλλά και την ανεργία.

Τα ζητήματα αυτά, όπως είναι φυσικό, απασχολούν ιδιαίτερα και τον κόσμο της εργοδοσίας διεθνώς, ο οποίος κατανοεί πως-στο ρευστό και άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται- το ανθρώπινο δυναμικό με σύγχρονη γνώση και δεξιότητες που συμβαδίζουν με τις παραγωγικές εξελίξεις αποτελεί σημαντικότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Κατανοεί παράλληλα και την αναγκαιότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και τη συμβολή της στη διαμόρφωση εκείνου του ανθρώπινου κεφαλαίου νέου τύπου που συνδέεται με την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Είναι προφανές πως αντίστοιχοι προβληματισμοί οφείλουν να λαμβάνονται υπόψη και από τον ελληνικό επιχειρηματικό κόσμο.

Και στην Ελλάδα έχουν γίνει ή γίνονται έρευνες καταγραφής των αναγκών της ελληνικής αγοράς εργασίας όσον αφορά στις δεξιότητες και στην ειδίκευση του εργασιακού δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό η παρούσα έρευνα κατέδειξε πως ο τρόπος που λειτουργούν σήμερα οι επιχειρήσεις σχετικά με το εργασιακό τους δυναμικό και τις συνεπόμενες προσδοκίες

τους όσον αφορά τις επαγγελματικές τους δεξιότητες, γνώσεις κλπ παρουσιάζει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- **Τρόποι πρόσληψης**

Σχετικά με την πρόσληψη του προσωπικού τους αυτό που προκύπτει από την έρευνα, είναι ότι οι επιχειρήσεις προσλαμβάνουν προσωπικό με δύο κυρίως τρόπους: μέσω γνωστών/φίλων ή μέσω αγγελιών στις εφημερίδες.

- **Είδος απασχόλησης (πλήρης/ μερική απασχόληση)**

Αν και στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης και ιδιαίτερα η μερική απασχόληση είναι ευρέως διαδεδομένες (με την εξαίρεση της Κύπρου) και συνδέονται τόσο με την καλύτερη λειτουργία της επιχείρησης όσο και με την αύξηση του κέρδους, τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, επιβεβαιώνοντας και άλλες σχετικές εκτιμήσεις, δείχνουν ότι η μερική απασχόληση δεν προτιμάται από τις επιχειρήσεις. Το ποσοστό των εργαζομένων με το εργασιακό αυτό καθεστώς είναι μόλις 2,6%. Επιπλέον από το σύνολο των κενών θέσεων (34) που υπήρχαν στις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετείχαν στην έρευνα, μόνο μία είναι μερικής απασχόλησης (για την ειδικότητα «Ειδικός/ή Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ»). Η επιλογή αυτή των επιχειρήσεων δείχνει πως η ηγεσία τους εξακολουθεί να πιστεύει πως οι ανάγκες τους καλύπτονται αποτελεσματικότερα από εργαζόμενους/ες πλήρους απασχόλησης.

- **Κοινωνικό Φύλο(gender)**

Εξετάζοντας το φύλο των εργαζομένων μπορούμε να εστιάσουμε σε τρία στοιχεία: α) στο ποσοστό εργαζόμενων αντρών και γυναικών β) στη μορφή απασχόλησης που επιλέγει ή αναγκάζεται να κάνει το κάθε φύλο γ) στους επαγγελματικούς τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται.

Σήμερα η ανεργία πλήττει κυρίως τις γυναίκες. Το ποσοστό των εργαζόμενων γυναικών είναι πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο των αντρών (με συνέπειες βεβαίως αρνητικές τόσο για τις ίδιες όσο και για το κοινωνικό σύνολο και για την οικονομία). Το στοιχείο αυτό προκύπτει και από την έρευνα, με βάση τα αποτελέσματα της οποίας το ποσοστό των εργαζόμενων

αντρών (στις επιχειρήσεις που πήραν μέρος στην έρευνα) είναι 63%, ενώ το αντίστοιχο των γυναικών είναι 37%.

Τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες στην πλειοψηφία τους απασχολούνται με πλήρες ωράριο, είναι όμως χαρακτηριστικό ότι στις θέσεις μερικής απασχόλησης η διαφορά μεταξύ των ποσοστών ανδρικής και γυναικείας απασχόλησης είναι πολύ μικρότερη από την προαναφερθείσα: 53% άντρες και 47% γυναίκες. Τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν με τις επιλογές των φύλων στην αγορά εργασίας γενικά, καθώς η μερική απασχόληση φαίνεται να είναι επιλογή συνήθως των γυναικών, προκειμένου να αντεπεξέλθουν στις οικογενειακές τους κυρίως υποχρεώσεις.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι κάποιες από τις ειδικότητες ΤΕΕ (και όχι μόνο αυτές), απόφοιτοι/ες των οποίων θα μπορούσαν να απασχοληθούν στις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα, είναι ανδροκρατούμενες. Ο οριζόντιος αυτός διαχωρισμός εργασίας είναι φαινόμενο που ισχύει γενικά στην αγορά εργασίας αποκλείοντας συχνά το ένα φύλο από σπουδές και επαγγέλματα στα οποία θα μπορούσε να προσφέρει σημαντικό έργο.

- **Προσόντα/δεξιότητες**

Όπως προαναφέρθηκε η σύγχρονη αγορά εργασίας απαιτεί από τους/τις εργαζόμενους/ες όχι μόνο την κτήση τυπικών προσόντων, αλλά τη συνεχή αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους, και την ανάπτυξη «κοινωνικών ικανοτήτων», ταυτόχρονα με ευελιξία και προσαρμογή στα νέα κάθε φορά δεδομένα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις της έρευνας είναι απόφοιτοι/ες ΤΕΙ/ΑΕΙ και απόφοιτοι/ες Γυμνασίου και Λυκείου. Το ποσοστό προσφοράς εργασίας σε απόφοιτους/ες ΤΕΕ είναι μικρό: 7,1%. Επομένως είτε οι ειδικότητες της ΤΕΕ δεν αντιστοιχούν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, είτε το τυπικό προσόν του απολυτηρίου της ΤΕΕ δεν είναι αρκετό, αν και πιθανότατα ισχύουν και τα δύο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 77,6% των ερωτηθέντων απάντησε ότι είναι αρκετά ικανοποιημένοι/ες από την απόδοση των αποφοίτων ΤΕΕ και το 86,7% από αυτούς/ές δεν έχουν διαπιστώσει ελλείψεις στα προσόντα και στις δεξιότητές τους. Πολύ λίγοι/ες ωστόσο σημείωσαν κάποιες ελλείψεις κυρίως στις επαγγελματικές γνώσεις και λιγότερο στην

ευελιξία/προσαρμοστικότητα, στις ξένες γλώσσες και στα τυπικά προσόντα. Οι βασικότερες από τις ελλείψεις που αναφέρονται, εντοπίζονται στη γνώση Η/Υ, ενδεχομένως επειδή θεωρείται απαραίτητη γνώση για την εύρεση εργασίας και επιδιώκεται η κατάκτησή της. Προκύπτει δε πως θα πρέπει να γίνει επανεξέταση των ειδικοτήτων της ΤΕΕ και ενδεχομένως αντικατάσταση κάποιων ειδικοτήτων ή εισαγωγή νέων -πάντα με γνώμονα τις ανάγκες της αγοράς εργασίας- και πιθανώς τροποποίηση των προγραμμάτων σπουδών, ώστε να αποκτούν οι εκπαιδευόμενοι/ες τα απαραίτητα προσόντα και τις απαιτούμενες δεξιότητες για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας και τη διατήρηση της εργασιακής τους θέσης. Στο παράρτημα της παρούσας μελέτης παρατίθενται αναλυτικές περιγραφές επαγγελμάτων τα οποία μπορούν να ακολουθήσουν οι απόφοιτοι των ΤΕΕ.

- **Θέσεις εργασίας**

1. Θέσεις κατάλληλες για απόφοιτους/ες ΤΕΕ

Στις μισές σχεδόν από τις επιχειρήσεις του δείγματος δεν υπάρχουν θέσεις εργασίας που να αντιστοιχούν σε προσόντα απόφοιτων ΤΕΕ. Υπάρχουν επομένως λίγες πιθανότητες για τους/τις απόφοιτους/ες ΤΕΕ να εργαστούν σε θέσεις της ειδικότητάς τους, γεγονός που ενισχύει αποτελέσματα ερευνών σύμφωνα με τα οποία συχνά οι νέοι/ες απασχολούνται σε θέσεις που δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο της ειδικότητάς τους. Και εδώ είναι σημαντικό να τονίσουμε την ανάγκη επανεξέτασης των υπάρχοντων ειδικοτήτων και αναδιαμόρφωσης των προγραμμάτων σπουδών της ΤΕΕ.

Οι θέσεις εργασίας που μπορούν να προσφέρουν οι επιχειρήσεις σε απόφοιτους/ες ΤΕΕ αφορούν κυρίως στις ειδικότητες Μηχανολόγος, Ηλεκτρολόγος, Ηλεκτρονικός και Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης και σε μικρότερα ποσοστά στις ειδικότητες Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ και Ειδικός Γεωπονίας Τροφίμων και Περιβάλλοντος. Αναλυτικά οι θέσεις εργασίας και οι περιγραφή των γνώσεων / δεξιοτήτων/ ικανοτήτων παρατίθεται στο παράρτημα.

2. Κενές θέσεις εργασίας

Μόνο το 11% των ερωτώμενων επιχειρηματιών απάντησε καταφατικά στην ύπαρξη κενών θέσεων εργασίας. Το αποτέλεσμα ήταν μάλλον αναμενόμενο με βάση τα μεγάλα ποσοστά ανεργίας.

Οι κενές θέσεις που υπάρχουν στις επιχειρήσεις του δείγματος, αφορούν κυρίως στις ειδικότητες: «Ειδικός/ή Οικονομίας Διοίκησης», «Μηχανολόγος», «Ηλεκτρονικός», «Ειδικός/ή Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ» και «Ειδικός/ή Εφαρμοσμένων Τεχνών».

Δεν υπάρχουν κενές θέσεις (ποσοστό 0%) για τις ειδικότητες: «Ειδικός/ή Κλωστοϋφαντουργίας - Ένδυσης», «Ειδικός/ή Κατασκευών», «Ειδικός/ή Εργαστηριακών Εφαρμογών», «Ειδικός/ή Ναυτικών και Ναυτιλιακών Σπουδών» και «Ειδικός/ή Μουσικών Οργάνων».

- **Παλιές και νέες ειδικότητες στην αγορά εργασίας**

1.Υπάρχουσες ειδικότητες

Οι επιχειρήσεις απασχολούν κυρίως άτομα των ειδικοτήτων Ηλεκτρολόγος, Μηχανολόγος και Ηλεκτρονικός και σε μικρότερα ποσοστά άλλων ειδικοτήτων, όπως Ειδικός/ή Οικονομίας Διοίκησης, Ειδικός/ή Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ και Ειδικός/ή Υγείας και Πρόνοιας. Η προσφορά εργασίας σε άτομα κυρίως αυτών των ειδικοτήτων ενισχύει τα αποτελέσματα της έρευνας, σύμφωνα με τα οποία υψηλότερα ποσοστά σε εργασία σχετική με την ειδικότητά τους παρουσιάζουν οι απόφοιτοι/ες των ειδικοτήτων Πληροφορικής, Μηχανολογίας, Ηλεκτρονικών και Ηλεκτρολογίας.

Δεν απασχολούνται άτομα των ειδικοτήτων: Ειδικός/ή Κλωστοϋφαντουργίας - Ένδυσης, Ειδικός/ή Εργαστηριακών Εφαρμογών, Ειδικός/ή Ναυτικών και Ναυτιλιακών Σπουδών και Ειδικός/ή Μουσικών Οργάνων.

Σε ένα χρόνο εκτιμάται ότι οι ειδικότητες που θα απασχολούνται κυρίως θα είναι οι ίδιες, δηλαδή Ηλεκτρολόγος, Μηχανολόγος, Ηλεκτρονικός και πέντε ακόμη ειδικότητες σε μικρότερα όμως ποσοστά, όπως Ειδικός/ή Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ και Ειδικός/ή Υγείας και Πρόνοιας.

Η εκτίμηση για τα επόμενα τρία χρόνια δε διαφοροποιείται ουσιαστικά. Πιστεύεται ότι θα απασχολούνται κυρίως οι ίδιες ειδικότητες: Ηλεκτρολόγος, Μηχανολόγος, Ηλεκτρονικός και σε μικρότερα ποσοστά Ειδικός Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ, Ειδικός Υγείας και Πρόνοιας και Ειδικός Οικονομίας Διοίκησης.

2.Αλλαγές ως προς τις ειδικότητες (την τελευταία τριετία)

Σε ποσοστό 90,1% οι επιχειρήσεις δεν προχώρησαν σε αλλαγή (κατάργηση ή αντικατάσταση) ειδικοτήτων, σε εισαγωγή νέων ή σε τροποποίηση του περιεχομένου τους τα τρία τελευταία χρόνια.

Οι αλλαγές στις οποίες προχώρησε ένα μικρό ποσοστό επιχειρήσεων (9,9%), αφορούν κυρίως σε αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων και σε μικρότερο βαθμό σε μεταβολές στο περιεχόμενο της ειδικότητας. Η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων παρατηρήθηκε κυρίως στις ειδικότητες Ηλεκτρονικός και Ειδικός/ή Υγείας και Πρόνοιας και σε μικρότερο ποσοστό στην ειδικότητα Ηλεκτρολόγος. Μικρή αύξηση παρατηρήθηκε επίσης στις ειδικότητες Μηχανολόγος και Ειδικός/ή Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ. Μεταβολές στο περιεχόμενο παρατηρήθηκαν κυρίως στις ειδικότητες Μηχανολόγος και Ειδικός/ή Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ και σε μικρότερο ποσοστό στην ειδικότητα Ειδικός/ή Εφαρμοσμένων Τεχνών. Οι αλλαγές στο περιεχόμενο είναι λογικό να συμβαίνουν σε ειδικότητες στις οποίες τα δεδομένα συνεχώς μεταβάλλονται με την ανάπτυξη της τεχνολογίας.

3.Νέες ειδικότητες

Το 83,4% των ερωτηθέντων επιχειρηματιών πιστεύει ότι στην επόμενη τριετία δε θα χρειαστούν νέες ειδικότητες στις επιχειρήσεις τους. Οι λόγοι που θα δημιουργήσουν ωστόσο την ανάγκη για νέες ειδικότητες, πιστεύεται ότι είναι κυρίως οι αλλαγές στην τεχνολογία και στον προσανατολισμό της επιχείρησης (σε σχέση με το παραγόμενο προϊόν ή την προσφερόμενη υπηρεσία).

Όπως προκύπτει οι αλλαγές στην τεχνολογία θα δημιουργήσουν ζήτηση για 7 ειδικότητες, : Ειδικός/ή Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ, Μηχανολόγος, Ειδικός/ή Οικονομίας Διοίκησης και Ειδικός/ή Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Οι αλλαγές στον προσανατολισμό της επιχείρησης σε σχέση με το παραγόμενο προϊόν ή την προσφερόμενη υπηρεσία θα δημιουργήσουν ζήτηση για 8 ειδικότητες, με σημαίνουσες τις: Ειδικός/ή Πληροφορικής - Δικτύων Η/Υ και Ειδικός/ή Οικονομίας Διοίκησης.

Σημειώνεται ότι οι συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα χαρακτηρίζουν σε ποσοστό 79,9% ως θετικές τις προοπτικές του κλάδου τους και μόνο σε ποσοστό 1,4% ως αρνητικές.

Από τα παραπάνω ευρήματα είναι εμφανής ο δισταγμός και η απροθυμία σημαντικού αριθμού επιχειρηματιών να προχωρήσουν στην ένταξη νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας στο εσωτερικό τους περιβάλλον και να παρακολουθήσουν τις σχετικές μεταβολές που συντελούνται σε ευρωπαϊκό και όχι μόνο επίπεδο. Επίσης οφείλουμε να ομολογήσουμε πως και ο προβληματισμός τους όσον αφορά απαιτήσεις τους σε δεξιότητες και γνώσεις του εν δυνάμει εργασιακού δυναμικού και περιορισμένες και βραχυπρόθεσμες είναι και οπωσδήποτε βρίσκονται μάλλον σε αναντιστοιχία με τις διαπιστωμένες από τη βιβλιογραφική επισκόπηση τάσεις εφαρμογής καινοτομιών που εντοπίζονται σε σημαντικό αριθμό ελληνικών επιχειρήσεων.

Βιβλιογραφία

Α. ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΗ

- Αθανασούλα-Ρέππα Α.**(1999), *Η δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και η περιφερειακή της διάσταση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Αμίτσης Γ.**(2000), *Θεσμοί και Πολιτικές Επαγγελματικής Κατάρτισης*, Αθήνα: Παπαζήσης
- Βαίου Ντ.- Καραμεσίνη Μ.**(1998), «Διακρίσεις και ανισότητες στην αγορά εργασίας: ανεργία, άτυπη εργασία και επαγγελματική ένταξη των νέων», στο *Κοινωνικές ανισότητες και κοινωνικός αποκλεισμός*, Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καραγιώργα.
- Chomsky Ν.**(2001), *Ο Νόμος της Δύναμης στην Παγκόσμια Τάξη*, Αθήνα: Α.Α. Λιβάνη
- Γκασούκα Μ.- Τσουκαλά Φ.**(2007), *Ανάπτυξη Μεθοδολογίας για τα Πλάνα Συμφιλίωσης*, Αθήνα και Λευκωσία: SEMELI
- Γκασούκα Μ.**(1998 και 2004), *Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις του Φύλου. Ζητήματα Εξουσίας και Ιεραρχίας*, Αθήνα: Δελφοί
- Γομάτος, Λ.** (2004) «Αναλυτικά Προγράμματα των Τεχνικών Επαγγελματικών Εκπαιδευτήριων και ανάπτυξη (;) μεταφερομένων ικανοτήτων» στο Μπαγάκης Γ. (επιμ.), *Ο εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σ.412-419.
- Δεδουσόπουλος Α.**(1995), «Πολιτικές για την Αγορά Εργασίας στο Τέλος του Εικοστού Αιώνα», Τα Τετράδια του ΙΝΕ, τευχ.αρ.4
- Δερτούζος Μ.**,(1996), *Τι μέλλει γενέσθαι; Πως ο νέος κόσμος της πληροφορίας θα αλλάξει τη ζωή μας*, Αθήνα: Νέα Σύνορα
- Δημητρούλη Κ.**(2004), *Νέες Συνθήκες και Νέες Δεξιότητες στην Αγορά Εργασίας*, Αθήνα: ΚΕΘΙ
- Δούκας Χ.**(2000), *Η Παιδεία στην Κοινωνία της Πληροφορίας*, Αθήνα
- Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης**(1999), *Μελέτη Διερεύνησης του Δυναμισμού των Επαγγελματιών και των Αναγκών Κατάρτισης*, Αθήνα

- ΕΚΕΠ.**, (2001) *Εξελίξεις στη Συμβουλευτική και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό στην Αυγή του 21^{ου} αιώνα*, Πρακτικά Α΄ του Διεθνούς Συνεδρίου του ΕΚΕΠ. Αθήνα: ΕΚΕΠ
- Εκπαίδευση Επαγγέλματα**, *Μέγας Οδηγός*, 2004, Αθήνα: Αχτίδα
- Ελευθερίου Β.** (2004), « Η καινοτομία ως μέσο ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, 34/Απρίλιος-Ιούνιος 2004, σσ 16-36
- Ζερβού Μ.** (2000), *Βασικά χαρακτηριστικά της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας*, Αθήνα:ΚΕΘΙ
- Καραμεσίνη Μ.** (2002), *Μισθολογική ιεράρχηση των επαγγελματών και επαγγελματική αναδιάρθρωση της μισθωτής απασχόλησης*, Αθήνα
- Κασιμάτη Κ.** (1989), *Επιλογή επαγγέλματος .Μύθος ή πραγματικότητα;* Αθήνα: ΕΚΚΕ
- Κασσωτάκης Μ.** (2003), «Ο ρόλος του Συμβούλου Επαγγελματικού Προσανατολισμού», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τ.66-67, Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου για τη *Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και Επαγγελματική Κατάρτιση*, Αθήνα
- Κατσανέβας Θ.** (2004), *Επαγγέλματα του μέλλοντος και του παρελθόντος*, Αθήνα: Πατάκη
- Κωστόπουλος Κ. Π.**, «Το Ισοζύγιο Επαγγελματών στη Δυτική Αθήνα», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, 29/Ιανουάριος 2003, σσ 14-28
- Κωτσίκης Β.** (2000), *Εισαγωγή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση*, Αθήνα: Έλλην
- Λιβανός Η.** (2003), «Η «οικονομία της γνώσης» και η επίδρασή της στη φύση της εργασίας», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, 32/Οκτώβριος 2003, σσ 54-60
- Λυμπεράκη Α.- Δενδρινός Γ.** (2004), *Ευέλικτη Εργασία, Νέες Μορφές και Ποιότητα Απασχόλησης*, Αθήνα:Κέρκυρα
- Μαράντου-Αλιπράντη, Λ.** (2007), *Παλαιά και Νέα Επαγγέλματα. Μια προσέγγιση από την πλευρά του Φύλου*, Αθήνα: ΚΕΘΙ
- Μαυρογιώργος, Γ.** (1999). «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και επιμορφωτική πολιτική στην Ελλάδα,» στο Αθανασούλα- Ρέππα, Α., Ανθόπουλου, Σ., Κατσουλάκη, Σ. , *Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού*, τ. Β΄, pp.142-143. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

- Μικρές Επιχειρήσεις:** *ΕΛΛΑΔΑ, Έκθεση Προόδου 2004*, Αθήνα:Υπουργείο Ανάπτυξης- Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
- Μπράτης Θ.**(2006), «Παρουσίαση Μοντέλων Πρόβλεψης Επαγγελματικής Απασχόλησης», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, 41/Ιανουάριος 2006, σσ 12-26
- Νεγρεπόντης Ν.**(1995), *Ο Ψηφιακός Κόσμος*, Αθήνα:Καστανιώτης
- Νόμος 3227/04** «Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλες διατάξεις»
- ΟΑΕΔ-Εθνικό Παρατηρητήριο Απασχόλησης**(2000), *Διαρθρωτική Εικόνα και Εξελίξεις στην Αγορά Εργασίας*, Αθήνα
- ΠΑΕΠ** (2005). *Μελέτη προσδιορισμού της προσφοράς και της ζήτησης ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας σε τοπικό επίπεδο*, Μελέτη διαθέσιμη στο www.paep.org.gr Προσπελάσθηκε 10 Αυγούστου 2007
- Παλαιοκρασάς Σ.**(1996), *Οι μαθητές που εγκαταλείπουν τις σπουδές τους στο Γυμνάσιο και οι ανάγκες τους για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση*, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο-Ο.Ε.Ε.Κ.
- Παπουτσής Χ.**(2005), *Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών και αντιλήψεων των νεοδιοριζόμενων εκπαιδευτικών για τις επιμορφωτικές διαδικασίες στις οποίες συμμετέχουν*, αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Παρατηρητήριο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου** (2005), *ΕΡΕΥΝΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ* (εγκατάσταση αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας) διαθέσιμο στο <http://www.pischools.gr/programs/par/index1.htm> Προσπελάσθηκε 16/07/2007
- Σ.Ε.Β**(2004), *Έρευνα για τις ανάγκες των επιχειρήσεων σε ειδικότητες αιχμής για την τριετία 2005-2007, Έρευνα και Ανάλυση*, Αθήνα
- Σιδηροπούλου- Δημάκου, Δ.**(1997), «Εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των δύο φύλων: ο ρόλος του ΣΕΠ» στο *Δεληγιάννη, Β. και Ζιώγου, Σ.*(επιμ.), *Φύλο και σχολική πράξη. Συλλογή εισηγήσεων*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σσ 645-666
- Στρατηγάκη, Μ.** (επιμ.), *Επιχειρηματικότητα γυναικών, όψεις ιδιοκτησίας και διοίκησης*, Αθήνα: Gutenberg

- Swartz G.-Τζεκίνης Χ.**(2001), «Η επαγγελματική ανάπτυξη και οι αλλαγές στην αγορά εργασίας», Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων, 23/Ιούλιος 2001, σσ 50-55
- Τζεκίνης Χ.**(2003), «Νέες πολλαπλές προκλήσεις για τους Συμβούλους Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας διεθνώς», Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, τ.66-67, Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου για τη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και Επαγγελματική Κατάρτιση, Αθήνα
- Χασάπης Δ.**(2000), *Σχεδιασμός, Οργάνωση, Ε αρμογή και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Μεθοδολογικές Αρχές και Κριτήρια Ποιότητας*, Αθήνα: Μεταίχμιο
- Χασάπης Δ.**(2007), Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση: Τέλος Εποχής, Αυγή, 21/10/2007
- Χατζηκιάν Ι.**(2005), «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία: Η Περίπτωση της Ελλάδας», Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων, 40/Οκτώβριος 2005, σσ 71-80
- Χατζηπαναγιώτου Π.**(2001), *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: Ζητήματα οργάνωσης, σχεδιασμού και αξιολόγησης*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός
- Χουβαρδάς Β.**(2001), «Τεχνολογικές αλλαγές και αγορά εργασίας», Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων, 23/Ιούλιος 2001, σσ 65-73
- Ψαχαρόπουλος Γ.**, *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Παπαζήση

B. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Ashton D,- Green F.**(1996), *Education, Training and the Global Economy*. Edward Elgar:Cheltenham
- Barley S.**(1996), *The New World of Work*, London: Pamphlet, British-North American Committee
- Bell D.**(1974), *The Coming of Post-industrial Society*, London: Heinemann
- Bosworth D. L.**(1989), *Professional occupations, occupational studies. Review of the Economy and Employment*, vol. II. Institute for Employment Research Coventry: University of Warwick
- Boud, D.** (2003), *Combining work and learning: The disturbing challenge of practice., keynote address to the International Conference on*

Experimental-Community-Work-based: Researching Learning Outside the Academy, Glasgow, 27.29 June.

Bryman, A. (1992). *Quantity and Quality in Social Research*. London: Routledge.

Bryman, A. (2001). *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press.

Byars L- Rue L.(2004), *Human Resource Management*, IRWIN

Carnevale A. P.(1996), *Workplace Basics: The Skills employers' Want*, U.S.: Department of Labor Employment and Training Administration

DFEE(2000), *Opportunities for All: Skills for the New Economy*, London

Drucker P.(1993), *Post-capitalist Society*, London: Butterworth-Heinemann

European Commission, 2003, *Employment in Greece*.

EU, 2003a, *Labor Force Survey, Results 2002*, Luxembourg: Office of Publications of European Commission

European Commission's Employment Task Force, EC-DGV, Brussels

Foray D.(2000), "Characterising the Knowledge Base: Available and Missing Indicators", in OECD.ed. *Knowledge Management in the Learning Society*, Paris:OECD, pp 239-255

Fullan M.(1982), *The Meaning of Educational Change*, New York:Teachers College Ptes

Haws, U., 1994, *Teleworking-Follow Up to the White Paper*, Report to the European Comission's Employment Task Force, EC-DGV, Brussels

Holland J.I.(1999), *Making Career Choices:a theory of personality types and work environments*, Prentice-Hall:Englewood Cliffs

Gasouka M.(2007), *Guide for Equality and Reconciliation of Work and Family Life*, Melilla- Athens- Nicosia:SEMELI

Gonyear J.(1993), *Career selector 2001*

Jarvis P.(1983), *Professional Education*, London:Croom Helm

Jebens H.(1996), *100 jobs in social change*, New York: Macmillan

Karantinos D.(2000) *Labor Shortages and Skill Gaps:Greece*

Katsanevas T.- Karakitsos S.(1999), *Theoretical Assumptions and Methodological Observations on the Concept of the Balance of Supply and Demand of Professions*

- Labor Market Trends**(2000), London:HMSO
- Long H.**(1983), *Adult Learning, Research and Practice*, New York:Cambridge
- Metcalfe H.**(2001), *Future Skill Demand and Supply Trends*, University of Warwick: World of Work
- Nunnally, J.** (1992). *Psychometric Theory* (2nd ed.). New York: MacMillan.
- OECD**(2001), *Science, Technology and Industry Scoreboard: Towards a Knowledge-Based Economy*, Paris:OECD
- OECD**(2005), "Economic Survey of Greece 2005:Raising Labour Force Participation and Employment Rates",7 July 2005, Paris
- Queeney B .**(1995), *Assessing Needs in Continuing Education*, San Francisco:Jossey-Bass
- Warhurst C.-Thompson P.** (1998), " Hands, Hearts and Minds:Changing Work and Workers at the End of the Century" in Thompson P. and Warhurst C(eds), *Workplaces of the Future*, Basingstoke:Macmillan Business
- Wood S.**(ed.-1982), *The Deregulation of Work?*, London:Hutchinson

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Δυναμικές ειδικότητες που προέκυψαν
από την έρευνα πεδίου και στις οποίες
μπορούν να απασχοληθούν απόφοιτοι
ΤΕΕ**

Οι δυναμικές ειδικότητες στις οποίες μπορούν να απασχοληθούν οι απόφοιτοι ΤΕΕ είναι:

1. Γραφίστας
2. Ειδικός Εργαστηριακών Εφαρμογών
3. Αισθητικός
4. Οδοντοτεχνίτης
5. Ηλεκτρονικός
6. Ψυκτικός
7. Ηλεκτρολόγος
8. Ειδικός Κλιματισμού
9. Χειριστής Μηχανημάτων
10. Μηχανικός – service αυτοκινήτων
11. Ηλεκτρονικοί Μοτοσικλετιστών
12. Σερβιτόρος
13. Καμαριέρα
14. Ρεσεψιονίστ
15. Μάγειρας
16. Ειδικός Οικονομικής Διοίκησης
17. Γραμματέας
18. Υπάλληλος Γραφείου
19. Πωλητής/τρια
20. Βρεφονηπιοκόμος
21. Τεχνικός Ηλεκτρονικού Υπολογιστή
22. Ειδικός Δικτύων Ηλεκτρονικού Υπολογιστή

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε ότι οι ειδικότητες αυτές είναι ορισμένες μόνο από αυτές που προέκυψαν από την έρευνα και συγκεντρώνουν τα υψηλότερα ποσοστά προτίμησης από τους επιχειρηματίες. Επομένως προκειμένου να καταρτισθεί ένας πληρέστερος κατάλογος θα πρέπει ο υφιστάμενος να συμπληρωθεί και με επιπλέον ειδικότητες. Τέλος είναι εμφανές ότι η δυναμικότητα ενός επαγγέλματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από άλλους παράγοντες εκτός από τη ζήτηση που δηλώνουν οι ίδιοι οι επιχειρηματίες όπως η γεωγραφική θέση η οποία μπορεί να διαφοροποιεί τη δυναμικότητα ενός επαγγέλματος.

Ακόμη θα πρέπει να αναφέρουμε ότι από την έρευνα πεδίου αναφέρθηκαν και άλλες ειδικότητες οι οποίες αφορούν εργαζόμενους με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο και για το λόγο αυτό δεν αναλύονται στη συνέχεια. Οι ειδικότητες αυτές είναι:

- Αρχιτέκτονας
- Χημικός μηχανικός
- Πολιτικός μηχανικός
- Δερματολόγος
- Μηχανολόγος

■ Γραφίστας

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι γραφίστες αντιλαμβάνονται και δημιουργούν στη γραφική τέχνη και στα εικαστικά υλικά για να μεταβιβάσουν αποτελεσματικά τις πληροφορίες για δημοσιεύσεις, διαφημίσεις, ταινίες, συσκευασίες, αφίσες, πινακίδες και διαδραστικά μέσα όπως οι ιστοσελίδες και τα CD-Rom. Απασχολούνται από διαφημιστικές και γραφικές εταιρείες, από ιδρύματα με τμήματα διαφήμισεων και επικοινωνίας και από επιχειρήσεις παραγωγής πολυμέσων, ή μπορούν να είναι και αυτοαπασχολούμενοι.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Δημιουργία σχεδίων, ιδεών και δειγμάτων σχεδιαγραμμάτων βασισμένα στη γνώση των αρχών σχεδιαγραμμάτων και στις έννοιες των αισθητικών σχεδίων.
- Προσδιορισμός μεγέθους σχεδίου και ρύθμιση του επεξηγηματικού υλικού και αντιγραφή, και επιλογή ύφους και τύπου.
- Χρήση λογισμικού υπολογιστή για τη δημιουργία νέων εικόνων.
- Σημείωση, επικόλληση και συγκέντρωση των τελικών σχεδιαγραμμάτων για την προετοιμασία της εκτύπωσης.
- Σχεδίαση και εκτύπωση διαγραμμάτων, γραφικών παραστάσεων και απεικονίσεων, χρησιμοποιώντας υπολογιστή.
- Ανασκόπηση τελικών σχεδιαγραμμάτων και προτάσεις βελτίωσης.
- Συζητήσεις με τους πελάτες για τον καθορισμό των σχεδιαγραμμάτων.
- Ανάπτυξη διαγραμμάτων και σχεδιαγραμμάτων για την απεικόνιση προϊόντων, λογότυπων επιχειρήσεων και ιστοσελίδων του διαδικτύου.
- Βασικές πληροφορίες του εξοπλισμού του υπολογιστή για τη δημιουργία σχεδιαγραμμάτων για τον πελάτη ή τον επόπτη.
- Προετοιμασία απεικονίσεων ή πρόχειρων σχεδίων του υλικού, συζητώντας τα με τους πελάτες ή τους επόπτες και πραγματοποιώντας τις απα-

ραίτητες αλλαγές.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Ελληνική Γλώσσα – Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Επικοινωνία και Μέσα – Γνώση της παραγωγής των μέσων μαζικής επικοινωνίας, επικοινωνία και διάδοση τεχνικών και μεθόδων. Αυτό περιλαμβάνει εναλλακτικούς τρόπους να ενημερώνει και να ψυχαγωγεί είτε γραπτώς, προφορικώς και μέσω οπτικών μέσων.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Καλές Τέχνες – Γνώση της απαραίτητης θεωρίας και τεχνικής που απαιτείται για την δημιουργία έργων τέχνης.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα δημιουργίας σχεδίων, ιδεών και δειγμάτων σχεδιαγραμμάτων βασισμένα στη γνώση των αρχών σχεδιαγραμμάτων και στις έννοιες των αισθητικών σχεδίων.
- Ικανότητα προσδιορισμού μεγέθους και ρύθμισης του επεξηγηματικού υλικού και αντιγραφή, και επιλογή ύφους και τύπου.
- Ικανότητα χρήσης λογισμικού υπολογιστή για τη δημιουργία νέων εικό-

νων.

- Ικανότητα προετοιμασίας των τελικών σχεδιαγραμμάτων για εκτύπωση.
- Ικανότητα σχεδίασης και εκτύπωσης διαγραμμάτων, γραφικών παραστάσεων και απεικονίσεων, χρησιμοποιώντας υπολογιστή.
- Ικανότητα ανασκόπησης των τελικών σχεδιαγραμμάτων
- Ικανότητα διατύπωσης προτάσεων βελτίωσης.
- Ικανότητα επικοινωνίας με τους πελάτες για τον καθορισμό των σχεδιαγραμμάτων.
- Ικανότητα ανάπτυξης διαγραμμάτων και σχεδιαγραμμάτων για την απεικόνιση προϊόντων, λογότυπων επιχειρήσεων και ιστοσελίδων του διαδικτύου.
- Ικανότητα αναγνώρισης του βασικού εξοπλισμού του υπολογιστή για τη δημιουργία σχεδιαγραμμάτων για τον πελάτη ή τον επόπτη.
- Ικανότητα προετοιμασίας απεικονίσεων ή πρόχειρων σχεδίων του υλικού, συζητώντας τα με τους πελάτες ή τους επόπτες και πραγματοποιώντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Ικανότητες (competences* - abilities)**

- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και του χρόνου των άλλων.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Ενεργή Ακρόαση– Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων

και την λήψη αποφάσεων.

- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Σύνθετη Επίλυση Προβλημάτων - Ικανότητα προσδιορισμού των σύνθετων προβλημάτων και της αναθεώρησης των σχετικών πληροφοριών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των επιλογών και την εφαρμογή των λύσεων.
- Παρακολούθηση - Ικανότητα Παρακολούθησης/Αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας, άλλων ατόμων ή οργανισμών ώστε να γίνουν βελτιώσεις ή να παρθεί σωστή δράση.
- Κατανόηση Ανάγνωσης - Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε κείμενα.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα - Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Πρωτοτυπία - Την ικανότητα να βρίσκει καινοτόμες ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα ή μία κατάσταση, ή να βρίσκει δημιουργικές λύσεις σε προβλήματα.
- Ευχέρεια Ιδεών - Την ικανότητα να βρίσκει πολλές ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα.
- Κοντινή Όραση - Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Απεικόνιση - Την ικανότητα να φανταστεί πως θα φαίνονταν κάτι αφού έχει μετακινηθεί ή όταν τα μέρη του έχουν μετακινηθεί ή ρυθμιστεί εκ νέου.
- Προφορική Κατανόηση - Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Καθαρότητα Λόγου - Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να εί-

ναι κατανοητός.

- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ευελιξία Κατηγορίας - Την ικανότητα να παραχθούν ή να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί κανόνες για τον συνδυασμό ή την ομαδοποίηση των αντικειμένων με διαφορετικούς τρόπους.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό)	1	
Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	2	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	3	X
Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	4	X
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	5	
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	6	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ		
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά		

Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework

*Οι **ικανότητες/competences** περιλαμβάνουν: 1) τις γνωστικές ικανότητες που αφορούν τη χρήση θεωρίας και εννοιών, καθώς και μη τυπική σιωπηρή γνώση που αποκτάται εμπειρικά, 2) τις λειτουργικές ικανότητες (δεξιότητες ή τεχνογνωσία), δηλαδή όσα θα πρέπει να μπορεί να κάνει ένα άτομο σε δεδομένο χώρο εργασίας, μάθησης ή κοινωνικής δραστηριότητας), 3) τις προσωπικές ικανότητες που αφορούν το κατά πόσο ξέρει ένα άτομο να συμπεριφέρεται σε συγκεκριμένη κατάσταση και 4) τις ηθικές ικανότητες που αφορούν την κατοχή ορισμένων προσωπικών και επαγγελματικών αξιών.

Οι **ικανότητες/abilities αναφέρονται στις «προσωπικές-ψυχολογικές ιδιαιτερότητες του ανθρώπου, που συνθέτουν την ψυχολογική βάση της ανάπτυξης, της εκπαίδευσης και της δημιουργικής δραστηριότητας».

■ Ειδικός Εργαστηριακών Εφαρμογών

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ειδικοί εργαστηριακών εφαρμογών διευθύνουν τις ιατρικές εργαστηριακές εξετάσεις ρουτίνας και στήνουν, καθαρίζουν, και διατηρούν τον εργαστηριακό εξοπλισμό καθαρό και σε άριστη κατάσταση. Απασχολούνται σε ιατρικά εργαστήρια, σε νοσοκομεία, κλινικές, ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια και σε εργαστήρια ερευνών.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Ανάλυση εργαστηριακών αποτελεσμάτων για τον έλεγχο της ακρίβειας των αποτελεσμάτων.
- Χημική ανάλυση της συμπεριφοράς των σωματικών υγρών, συμπεριλαμβανομένου του αίματος, των ούρων και του νωπιαίου υγρού, για να καθοριστεί η παρουσία κανονικών ή ανώμαλων στοιχείων.
- Ενεργοποίηση, βαθμολόγηση και διατήρηση εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σε ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, όπως τους θερμοδομετρίτες, τα φωτόμετρα φλογών και οι ελεγχόμενοι αναλυτές από υπολογιστές.
- Αποθήκευση στοιχείων από την ανάλυση των ιατρικών εξετάσεων και των κλινικών αποτελεσμάτων στον υπολογιστή.
- Ανάλυση δειγμάτων βιολογικού υλικού για το χημικό περιεχόμενο ή αντίδραση.
- Καθιέρωση και έλεγχος προγραμμάτων για την εξασφάλιση της ακρίβειας των εργαστηριακών αποτελεσμάτων.
- Ίδρυση, εκκαθάριση και διατήρηση του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Παροχή τεχνικών πληροφοριών για τα αποτελέσματα στους παθολόγους, οικογενειακά μέλη και τους ερευνητές.
- Επόπτευση, εκπαίδευση και κατεύθυνση των νέων βοηθών εργαστηρίων, τους ιατρικούς και κλινικούς εργαστηριακούς τεχνικούς και άλλους ιατρικούς εργαστηριακούς εργαζόμενους που συμμετέχουν στην εργα-

στηριακή εξέταση.

- Ανάπτυξη, τυποποίηση, αξιολόγηση και τροποποίηση διαδικασιών, τεχνικών και εξετάσεων που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση των δειγμάτων και στα ιατρικά εργαστηριακά πειράματα.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Χημεία – Γνώση της χημικής σύνθεσης, δομής και των ιδιοτήτων των ουσιών και των χημικών διαδικασιών και των μετασχηματισμών όπου υποβάλλονται. Αυτό περιλαμβάνει τις χρήσεις των χημικών ουσιών και των αλληλεπιδράσεων τους, των σημαδιών κινδύνου, των τεχνικών παραγωγής και των μεθόδων διάθεσης.
- Βιολογία – Γνώση των ζωτικών οργανισμών, των ιστών, των κυττάρων, των λειτουργιών και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους και με το περιβάλλον.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Δημόσια Ασφάλεια και Προστασία – Γνώση του σχετικού εξοπλισμού, πολιτικών, διαδικασιών και στρατηγιών για να προωθήσει τις αποτελεσματικές τοπικές, κρατικές ή εθνικές λειτουργίες ασφάλειας για την προστασία των ανθρώπων, πληροφοριών, ιδιοκτησιών και οργανισμών.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικής.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ανάλυσης εργαστηριακών αποτελεσμάτων για τον έλεγχο της ακρίβειας των αποτελεσμάτων.
- Ικανότητα χημικής ανάλυσης της συμπεριφοράς των σωματικών υγρών, συμπεριλαμβανομένου του αίματος, των ούρων και του νωτιαίου υγρού, για να καθοριστεί η παρουσία κανονικών ή ανώμαλων στοιχείων.
- Ικανότητα ενεργοποίησης, βαθμολόγησης και διατήρησης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται σε ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, όπως τους θερμοδομετρίτες, τα φωτόμετρα φλογών και οι ελεγχόμενοι αναλυτές από υπολογιστές.
- Ικανότητα αποθήκευσης στοιχείων από την ανάλυση των ιατρικών εξετάσεων και των κλινικών αποτελεσμάτων στον υπολογιστή.
- Ικανότητα ανάλυσης δειγμάτων βιολογικού υλικού για το χημικό περιεχόμενο ή αντίδραση.
- Ικανότητα καθιέρωσης και ελέγχου προγραμμάτων για την εξασφάλιση της ακρίβειας των εργαστηριακών αποτελεσμάτων.
- Ικανότητα ίδρυσης, εκκαθάρισης και διατήρησης του εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Ικανότητα παροχής τεχνικών πληροφοριών για τα αποτελέσματα στους παθολόγους, στα οικογενειακά μέλη και στους ερευνητές.
- Ικανότητα εποπτείας, εκπαίδευσης και κατεύθυνσης των νέων βοηθών εργαστηρίων
- Ικανότητα ανάπτυξης, τυποποίησης, αξιολόγησης και τροποποίησης διαδικασιών, τεχνικών και εξετάσεων που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση των δειγμάτων και στα ιατρικά εργαστηριακά πειράματα.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανάλυση Ποιοτικού Ελέγχου - Ικανότητα δοκιμής και επιθεώρησης των προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών για την αξιολόγηση της ποιότητας και της απόδοσης.
- Συντήρηση Εξοπλισμού - Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Κατανόηση Ανάγνωσης - Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ανίχνευση Βλάβης - Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Λειτουργία και Έλεγχος - Ικανότητα ελέγχου των διαδικασιών του εξοπλισμού και των συστημάτων.
- Έλεγχος Λειτουργίας - Ικανότητα παρακολούθησης μετρητών, πινάκων ή άλλων δεικτών για την εξασφάλιση της κατάλληλης λειτουργικότητας των μηχανημάτων.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Επιστήμη - Ικανότητα χρήσης επιστημονικών κανόνων και μεθόδων για την επίλυση προβλημάτων.
- Ενεργή Ακρόαση - Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Ενεργή Μάθηση - Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Κοντινή Όραση - Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Ευαισθησία Προβλήματος - Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε

κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.

- Επαγωγικός Συλλογισμός - Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Προφορική έκφραση - Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Γραπτή Κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Παραγωγικός Συλλογισμός - Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών - Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Ευελιξία Κατηγορίας - Την ικανότητα να παραχθούν ή να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί κανόνες για τον συνδυασμό ή την ομαδοποίηση των αντικειμένων με διαφορετικούς τρόπους.
- Ευελιξία της Περάτωσης - Την ικανότητα να προσδιορίζει ή να ανιχνεύει μία γνωστή πατέντα που είναι κρυμμένο σε άλλο αποσπώμενο υλικό.
- Προφορική Κατανόηση - Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	

(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Αισθητικός

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι εργαζόμενοι σε αυτήν την ομάδα παρέχουν θεραπείες προσώπου και σώματος για την ενίσχυση της φυσικής εμφάνισης των ατόμων. Απασχολούνται σε σαλόνια ομορφιάς, στούντιο ηλεκτρόλυσης, κλινικές αντικατάστασης τρίχας και άλλα παρόμοια ιδρύματα και σε τμήματα καλλυντικών λιανικών καταστημάτων, ή μπορούν να είναι και αυτοαπασχολούμενοι.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Αποστείρωση του εξοπλισμού και εκκαθάριση της περιοχής εργασίας.
- Διατήρηση αρχείου των πελατειακών αναγκών και προτιμήσεων και των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Επίδειξη κατάλληλου καθαρισμού και φροντίδας του δέρματος και συνιστώμενες θεραπευτικές αγωγές του δέρματος.
- Εξέταση του δέρματος του πελάτη, χρησιμοποιώντας ενισχυμένους λαμπτήρες όταν κρίνεται απαραίτητο για την αξιολόγηση της εμφάνισης της επιδερμίδας.
- Επιλογή και εφαρμογή προϊόντων όπως οι κρέμες, λοσιόν και τονωτικά.
- Καθαρισμός δέρματος πελατών με νερό, κρέμες και/ή λοσιόν.
- Αγωγή του δέρματος του προσώπου για τη διατήρηση και βελτίωση της εμφάνισής του, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένες τεχνικές και προϊόντα όπως οι μάσκες και η χημική αποφλοιώση.
- Σε περίπτωση σοβαρών δερματικών παθήσεων, παραπομπή των πελατών σε ιατρικό προσωπικό για αγωγή.
- Καθορισμός των προϊόντων ή χρωμάτων που βελτιώνουν την ποιότητα του δέρματος και την εμφάνιση των πελατών.
- Εκτέλεση απλών εξαγωγών για την αφαίρεση των σπυριών.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Πωλήσεις και Μάρκετινγκ – Γνώση των αρχών και μεθόδων για την υπόδειξη, προώθηση και πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές μάρκετινγκ και τακτικές, παρουσίαση προϊόντων, τεχνικές πωλήσεων και συστημάτων ελέγχων πωλήσεων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα αποστείρωσης του εξοπλισμού και εκκαθάρισης της εργασιακής περιοχής.
- Ικανότητα διατήρησης αρχείου των πελατειακών αναγκών και προτιμήσεων των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Ικανότητα επίδειξης κατάλληλου καθαρισμού και φροντίδας του δέρματος και συνιστώμενες θεραπευτικές αγωγές του δέρματος.
- Ικανότητα εξέτασης του δέρματος του πελάτη, χρησιμοποιώντας ενισχυμένους λαμπτήρες όταν κρίνεται απαραίτητο για την αξιολόγηση της εμφάνισης της επιδερμίδας.
- Ικανότητα επιλογής και εφαρμογής προϊόντων όπως οι κρέμες, λοσιόν και τονωτικά.
- Ικανότητα καθαρισμού δέρματος πελατών με νερό, κρέμες και/ή λοσιόν.
- Ικανότητα παροχής αγωγής στο δέρμα του προσώπου για τη διατήρηση και βελτίωση της εμφάνισής του, χρησιμοποιώντας εξειδικευμένες τεχνικές και προϊόντα όπως οι μάσκες και η χημική αποφλοιώση.
- Ικανότητα παραπομπής των πελατών σε ιατρικό προσωπικό για αγωγή σε περίπτωση σοβαρών δερματικών παθήσεων.
- Ικανότητα επίδειξης προϊόντων ή χρωμάτων που βελτιώνουν την ποιότητα του δέρματος και την εμφάνιση των πελατών.

- Ικανότητα εκτέλεσης απλών εξαγωγών για την αφαίρεση των σπυριών.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Προφορική ικανότητα - Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Υπηρεσιακός προσανατολισμός - Ικανότητα ενεργής αναζήτησης τρόπων για τη βοήθεια ατόμων.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και του συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Προφορική έκφραση - Την ικανότητα να είναι κατανοητός/η στην προφορική επικοινωνία.

- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Γραπτή Κατανόηση – Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτο-	4	Χ

βάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)		
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	Χ
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Οδοντοτεχνίτης

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι οδοντικοί τεχνολόγοι και οδοντοτεχνίτες σχεδιάζουν, προετοιμάζουν και κατασκευάζουν τις οδοντοστοιχίες και τις οδοντικές συσκευές όπως ορίζονται από τους οδοντιάτρους και άλλους ειδικούς. Οι εργαζόμενοι εργαστηριακών πάγκων βοηθούν τους οδοντοτεχνίτες στην προετοιμασία και την κατασκευή των οδοντοστοιχιών και άλλων οδοντικών συσκευών. Απασχολούνται σε οδοντικά εργαστήρια. Σε αυτήν την ομάδα περιλαμβάνονται και οι επόπτες των οδοντικών τεχνικών και τεχνολόγων.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Ανάγνωση συνταγών ή προδιαγραφών, και εξέταση μοντέλων και εντυπώσεων για τον καθορισμό του σχεδίου των οδοντικών προϊόντων που κατασκευάζονται.
- Κατασκευή, αλλαγή και επισκευή οδοντικών συσκευών, όπως οι οδοντοστοιχίες, οι κορώνες, οι γέφυρες και άλλα τέτοια για την αποκατάσταση των δοντιών.
- Δοκιμή των οδοντικών συσκευών για την προσαρμογή τους στις προδιαγραφές και ακρίβεια του κλεισίματος, χρησιμοποιώντας τα όργανα άρθρωσης και τα μικρόμετρα.
- Τοποθέτηση των μοντέλων δοντιών στη συσκευή που μιμείται το δάγκωμα και τη μετακίνηση του σαγονιού του ασθενή για να αξιολογήσει τη λειτουργία του προτύπου.
- Λιώσιμο μετάλλων ή μίξη μετάλλων, πορσελάνης ή ακρυλικές κόλλες και γέμισμα αυτών των υλικών στις φόρμες.
- Προετοιμασία μεταλλικών επιφανειών για τη σύνδεση με την πορσελάνη για τη δημιουργία των τεχνητών δοντιών, χρησιμοποιώντας μικρά χειροκίνητα εργαλεία.
- Αφαίρεση περιττού μετάλλου ή πορσελάνης, και γυάλισμα της επιφάνειας των προσθετικών ή των πλαισίων, χρησιμοποιώντας μηχανές γυαλί-

σματος.

- Δημιουργία μοντέλου/προτύπου του στόματος του ασθενή με την έκχυση ασβεστοκονιάματος σε μια οδοντική εντύπωση, αφήνοντας το ασβεστοκονίαμα να θέσει.
- Δημιουργία νέων κατασκευασμένων δοντιών στους πορσελάνινους φούρνους για να ψηθεί η πορσελάνη στο πλαίσιο μετάλλων.
- Χτίσιμο και διαμόρφωση κέρινων δοντιών, χρησιμοποιώντας μικρά χειροκίνητα εργαλεία και πληροφορίες από παρατηρήσεις ή προδιαγραφές οδοντιάτρων.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Ιατρική και Οδοντιατρική – Γνώση των πληροφοριών και των τεχνικών αναγκών για τη διάγνωση και τη θεραπεία των ανθρώπινων τραυματισμών, ασθενειών και παραμορφώσεων. Αυτό περιλαμβάνει συμπτώματα, εναλλακτικές θεραπείες, ιδιότητες φαρμάκων και αλληλεπιδράσεις και προληπτικά μέτρα υγειονομικής περίθαλψης.
- Παραγωγή και Επεξεργασία – Γνώση των πρώτων υλών, διαδικασίες παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, κόστος και άλλες τεχνικές για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής κατασκευής και διανομής αγαθών.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ανάγνωσης συνταγών ή προδιαγραφών, και εξέτασης μοντέλων και εντυπώσεων για τον καθορισμό του σχεδίου των οδοντικών προϊόντων που κατασκευάζονται.
- Ικανότητα κατασκευής, αλλαγής και επισκευής οδοντικών συσκευών, όπως οι οδοντοστοιχίες, οι κορώνες, οι γέφυρες και άλλα τέτοια για την αποκατάσταση των δοντιών.
- Ικανότητα δοκιμής των συσκευών για την προσαρμογή τους στις προδιαγραφές και ακρίβεια του κλεισίματος, χρησιμοποιώντας τα όργανα άρθρωσης και τα μικρόμετρα.
- Ικανότητα τοποθέτησης των μοντέλων δοντιών στη συσκευή που μιμείται το δάγκωμα και τη μετακίνηση του σαγονιού του ασθενή για να αξιολογήσει τη λειτουργία του προτύπου.
- Ικανότητα λιώσιμου μετάλλων ή μίξης μετάλλων, πορσελάνης ή ακρυλικές κόλλες και γέμισμα αυτών των υλικών στις φόρμες.
- Ικανότητα προετοιμασίας μεταλλικών επιφανειών για τη σύνδεση με την πορσελάνη για τη δημιουργία των τεχνητών δοντιών, χρησιμοποιώντας μικρά χειροκίνητα εργαλεία.
- Ικανότητα αφαίρεσης περιττού μετάλλου ή πορσελάνης, και γυάλισμα της επιφάνειας των προσθετικών ή των πλαισίων, χρησιμοποιώντας μηχανές γυαλίσματος.
- Ικανότητα δημιουργίας μοντέλου/προτύπου του στόματος του ασθενή με την έκχυση ασβεστοκονιάματος σε μια οδοντική εντύπωση, αφήνοντας το ασβεστοκονίαμα να θέσει.
- Ικανότητα δημιουργίας νέων κατασκευασμένων δοντιών στους πορσελάνινους φούρνους για να ψηθεί η πορσελάνη στο πλαίσιο μετάλλων.
- Ικανότητα χτισίματος και διαμόρφωσης κέρινων δοντιών, χρησιμοποιώντας μικρά χειροκίνητα εργαλεία και πληροφορίες από παρατηρήσεις ή προδιαγραφές οδοντιάτρων.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Κριτική Σκέψη – Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Ανάλυση Ποιοτικού Ελέγχου - Ικανότητα δοκιμής και επιθεώρησης των προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών για την αξιολόγηση της ποιότητας και της απόδοσης.
- Κοντινή Όραση - Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και

το βραχίονα σταθερός, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.

- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάνουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύ-	3	χ

κειο)		
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ηλεκτρονικός

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ηλεκτρονικοί σχεδιάζουν, δημιουργούν, ερευνούν, αξιολογούν και δοκιμάζουν ηλεκτρονικό εξοπλισμό και συστήματα. Απασχολούνται από εταιρείες παροχής ρεύματος, τηλεπικοινωνιών, κατασκευαστές ηλεκτρονικού εξοπλισμού, συμβουλευτικές εταιρείες και από ένα ευρύ φάσμα βιομηχανιών όπως κατασκευαστικών, επεξεργαστών και μεταφορών και από την κυβέρνηση. Επίσης ο ηλεκτρονικός μπορεί να δημιουργήσει τη δική του επιχείρηση.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Σχεδιασμός των λεπτομερειών και σχέδια συναρμολόγησης των επιμέρους τμημάτων, στοιχεία κυκλώματος και τυπωμένοι πίνακες κυκλωμάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό υπολογιστή ή συγκεκριμένες τεχνικές και συσκευές.
- Σύσκεψη με μηχανικούς για να συζητήσουν και να ερμηνεύσουν σχέδια, και να καθορίσουν τις απαιτήσεις των λεπτομερών λειτουργικών σχεδίων.
- Εντοπισμός φακέλων σχετικών με το έργο, και ανάπτυξη του σχεδίου στη βάση δεδομένων, φόρτωση του προγράμματος στον υπολογιστή και καταγραφή ολοκληρωμένων εργασιακών πληροφοριών.
- Εξέταση ηλεκτρονικών σχηματικών αναπαραστάσεων και ανάπτυξη, υπολογισμό και έλεγχο προδιαγραφών των δικαιολογητικών εγγράφων για τη σύνταξη πληροφοριών, όπως τη διαμόρφωση των μερών, διαστάσεων και των ανοχών.
- Επόπτευση και συντονισμός των εργασιακών δραστηριοτήτων των εργαζόμενων που συμμετέχουν στην εργασία, σχεδίαση σχεδιαγραμμάτων, συγκέντρωση και δοκιμή των τυπωμένων πινάκων κυκλώματος.
- Σύγκριση των λογικών στοιχείων διαμόρφωσης στην οθόνη με τις σχηματικές αναπαραστάσεις εφαρμοσμένης μηχανικής και υπολογισμό α-

ριθμών για μετατροπή, ανασχεδιασμό και τροποποίηση στοιχείων.

- Επανεξέταση εργασιακών εντολών και διαδικαστικά εγχειρίδια, σύσκεψη με τους προμηθευτές και το προσωπικό του σχεδίου για την επίλυση προβλημάτων.
- Αναθεώρηση σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό των πελατειακών απαιτήσεων και σύσκεψη με τους συναρμολογητές των σχηματικών αναπαραστάσεων, διαδικασίες καλωδίωσης και διαδρομές αγωγών.
- Εκπαίδευση νέων εργαζόμενων στη χρησιμοποίηση μηχανών και στην προετοιμασία σχηματικών διαγραμμάτων, σχεδιαγράμματα ελέγχου, λογικά σχεδιαγράμματα, σχέδια ολοκληρωμένων κυκλωμάτων και διασύνδεση σχεδιαγράμματα.
- Δημιουργία αρχείων στον υπολογιστή για το τελικό σχέδιο παραγωγής φωτογραφιών ηλεκτρονικών σχεδίων τα οποία αποτυπώνονται σε φιλμ.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Μηχανική και Τεχνολογία – Γνώση της πρακτικής εφαρμογής της μηχανικής επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή αρχών, τεχνικών, διαδικασιών και εξοπλισμού στο σχεδιασμό και την παραγωγή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Παραγωγή και Επεξεργασία – Γνώση των πρώτων υλών, διαδικασίες παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, κόστος και άλλες τεχνικές για την μεγί-

στοποίηση της αποτελεσματικής κατασκευής και διανομής αγαθών.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα σχεδιασμού των λεπτομερειών και των σχεδίων συναρμολόγησης των επιμέρους τμημάτων, στοιχείων κυκλώματος και τυπωμένοι πίνακες κυκλωμάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό υπολογιστή ή συγκεκριμένες τεχνικές και συσκευές.
- Ικανότητα οργάνωσης συσκέψεων με μηχανικούς για να συζητήσουν και να ερμηνεύσουν τα σχέδια, και να καθορίσουν τις απαιτήσεις των λεπτομερών λειτουργικών σχεδίων.
- Ικανότητα εντοπισμού φακέλων σχετικούς με το έργο
- Ικανότητα δημιουργίας βάσης δεδομένων,
- Ικανότητα φόρτωσης του προγράμματος στον υπολογιστή και καταγραφή ολοκληρωμένων εργασιακών πληροφοριών.
- Ικανότητα εξέτασης ηλεκτρονικών σχηματικών αναπαραστάσεων και ανάπτυξης, υπολογισμού και ελέγχου προδιαγραφών των δικαιολογητικών εγγράφων για τη σύνταξη πληροφοριών, όπως τη διαμόρφωση των μερών, διαστάσεων και των ανοχών.
- Ικανότητα επίτευξης και συντονισμού των δραστηριοτήτων των εργαζόμενων που συμμετέχουν στην εργασία, σχεδίαση σχεδιαγραμμάτων, συγκέντρωση και δοκιμή των τυπωμένων πινάκων κυκλώματος.
- Ικανότητα σύγκρισης των λογικών στοιχείων με τις σχηματικές αναπαραστάσεις εφαρμοσμένης μηχανικής και υπολογισμό αριθμών για μετατροπή, ανασχεδιασμό.
- Ικανότητα επανεξέτασης εργασιακών εντολών και διαδικαστικών εγχειριδίων,
- Ικανότητα οργάνωσης συσκέψεων με τους προμηθευτές και το προσωπικό σχεδίου για την επίλυση προβλημάτων και τη τροποποίηση των σχεδίων.
- Ικανότητα αναθεώρησης σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό των πε-

λατειακών απαιτήσεων

- Ικανότητα οργάνωση συσκέψεων με τους συναρμολογητές των σχηματικών αναπαραστάσεων, διαδικασίες καλωδίωσης και διαδρομές αγωγών.
- Ικανότητα εκπαίδευσης νέων εργαζομένων στη χρησιμοποίηση μηχανών και προετοιμασία σχηματικών διαγραμμάτων, σχεδιαγράμματα ελέγχου, λογικά σχεδιαγράμματα, σχέδια ολοκληρωμένων κυκλωμάτων και διασύνδεση σχεδιαγράμματα.
- Ικανότητα δημιουργίας αρχείων στον υπολογιστή για το τελικό σχέδιο παραγωγής φωτογραφιών ηλεκτρονικών σχεδίων τα οποία αποτυπώνονται σε φιλμ.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Επιχειρησιακή Ανάλυση – Ικανότητα ανάλυση των αναγκών και απαιτήσεων των προϊόντων για τη δημιουργία του σχεδίου.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές - Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.

- Μαθηματικά – Ικανότητα χρήση μαθηματικών για την επίλυση προβλημάτων.
- Σχεδιασμός Τεχνολογίας – Ικανότητα παραγωγής και προσαρμογή του εξοπλισμού και της τεχνολογίας για την εξυπηρέτηση των αναγκών των χρηστών.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Κοντινή Όραση - Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Γραπτή Κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Απεικόνιση – Την ικανότητα να φανταστεί πως θα φαίνονταν κάτι αφού έχει μετακινηθεί ή όταν τα μέρη του έχουν μετακινηθεί ή ρυθμιστεί εκ

νέου.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ ΨΥΚΤΙΚΟΣ

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ψυκτικοί και οι μηχανικοί κλιματισμού εγκαθιστούν, διατηρούν, επισκευάζουν και ελέγχουν τα κεντρικά συστήματα ψύξης και κλιματισμού, τη συνδυασμένη θέρμανση και τον αερισμό σε σπίτια. Απασχολούνται από ψυκτικούς και εγκαταστάτες κλιματισμού, σε διάφορες θέσεις, όπως χονδρέμπορους τροφίμων, εταιρείες εφαρμοσμένης μηχανικής και λιανέμπορους. Οι ψυκτικοί των μεταφορών συμπεριλαμβάνονται σε αυτή τη κατηγορία.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Συγκόλληση μερών για την επισκευή των ελαττωματικών ενώσεων και διαρροών.
- Παρακολούθηση και δοκιμή της λειτουργικότητας του συστήματος, χρησιμοποιώντας μετρητές και όργανα.
- Δοκιμές σε γραμμές, εξαρτήματα και συνδέσεις για διαρροές.
- Αποσυναρμολόγηση των δυσλειτουργικών συστημάτων και δοκιμή εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικού, μηχανικού και πνευματικού δοκιμαστικού εξοπλισμού.
- Ρύθμιση ή αντικατάσταση φθαρμένων ή ελαττωματικών μηχανισμών και εξαρτημάτων, και συναρμολόγηση επισκευασμένων συστημάτων.
- Διάβασμα σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό της θέσης, του μεγέθους, της χωρητικότητας και του τύπου των εξαρτημάτων, απαραίτητοι για την κατασκευή του ψυκτικού συστήματος.
- Επόπτευση και καθοδήγηση των βοηθών.
- Εγκατάσταση καλωδίωσης για τη σύνδεση των εξαρτημάτων με μια πηγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Εκτέλεση μηχανικών εξετάσεων και λήψη ψυκτικών ουσιών.
- Κοπή και σύνδεση σωλήνα με λειτουργικά εξαρτήματα και νερό, ενέρ-

γεια ή σύστημα ψύξης.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Μηχανική και Τεχνολογία – Γνώση της πρακτικής εφαρμογής της μηχανικής επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή αρχών, τεχνικών, διαδικασιών και εξοπλισμού στο σχεδιασμό και την παραγωγή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Δημόσια Ασφάλεια και Προστασία – Γνώση του σχετικού εξοπλισμού, πολιτικών, διαδικασιών και στρατηγιών για να προωθήσει τις αποτελεσματικές τοπικές, κρατικές ή εθνικές ασφαλιστικές λειτουργίες για την προστασία των ανθρώπων, πληροφοριών, ιδιοκτησιών και οργανισμών.
- Κατασκευές – Γνώση των υλικών, μεθόδων και εργαλείων που περιλαμβάνονται στην οικοδόμηση ή την επισκευή των σπιτιών, κτιρίων ή άλλων δομών όπως οι εθνικές οδοί και οι δρόμοι.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Πωλήσεις και Μάρκετινγκ – Γνώση των αρχών και μεθόδων για την υπόδειξη, προώθηση και πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές μάρκετινγκ και τακτικές, παρουσίαση προϊόντων, τεχνικές πωλήσεων και συστημάτων ελέγχων πωλήσεων.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της

διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα συγκόλλησης μερών για την επισκευή των ελαττωματικών ενώσεων και διαρροών.
- Ικανότητα παρακολούθησης και δοκιμής της λειτουργικότητας του συστήματος, χρησιμοποιώντας μετρητές και όργανα.
- Ικανότητα ελέγχου γραμμών, εξαρτημάτων και συνδέσεων για διαρροές.
- Ικανότητα αποσυναρμολόγησης των δυσλειτουργικών συστημάτων
- Ικανότητα δοκιμής εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικού, μηχανικού και πνευματικού δοκιμαστικού εξοπλισμού.
- Ικανότητα ρύθμισης ή αντικατάστασης φθαρμένων ή ελαττωματικών μηχανισμών και εξαρτημάτων
- Ικανότητα συναρμολόγησης επισκευασμένων συστημάτων.
- Ικανότητα αναγνώρισης σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό της θέσης, του μεγέθους, της χωρητικότητας και του τύπου των εξαρτημάτων, απαραίτητοι για την κατασκευή του ψυκτικού συστήματος.
- Ικανότητα επόπτευσης και καθοδήγησης των βοηθών.
- Ικανότητα εγκατάστασης καλωδίωσης για τη σύνδεση των εξαρτημάτων με μια πηγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ικανότητα εκτέλεσης μηχανικών εξετάσεων και λήψης ψυκτικών ουσιών.
- Ικανότητα κοπής και σύνδεσης σωλήνα με λειτουργικά εξαρτήματα και νερό, ενέργεια ή σύστημα ψύξης.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, καλωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.
- Έλεγχος Λειτουργίας – Ικανότητα παρακολούθησης μετρητών, πινάκων ή άλλων δεικτών για την εξασφάλιση της κατάλληλης λειτουργικότητας των μηχανημάτων.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάνουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Κοντινή Όραση – ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόστα-

ση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).

- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερός, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Συντονισμός πολλών άκρων – Την ικανότητα να συντονίζει δύο ή περισσότερα άκρα (για παράδειγμα, δύο χέρια, δύο πόδια, ή ένα χέρι και ένα πόδι) καθισμένος, όρθιος ή ξαπλωμένος. Δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση των δραστηριοτήτων ενώ ολόκληρο το σώμα είναι σε κίνηση.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύ-	3	Χ

κειο)		
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ηλεκτρολόγος

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ηλεκτρολόγοι σχεδιάζουν, συγκεντρώνουν, εγκαθιστούν, εξετάζουν, ανιχνεύουν λάθη και επισκευάζουν την ηλεκτρική καλωδίωση, τα κουφώματα, τις συσκευές ελέγχου και το σχετικό εξοπλισμό σε κτήρια και άλλες κατασκευές. Απασχολούνται από τους ηλεκτρικούς εργολάβους και τμήματα συντήρησης κτηρίων ή άλλων τέτοιων εγκαταστάσεων, ή μπορούν να είναι και αυτοαπασχολούμενοι.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Συγκέντρωση, εγκατάσταση, δοκιμή και διατήρηση ηλεκτρικής ή ηλεκτρονικής δικτύωσης, εξοπλισμού, συσκευών, εργαλείων, χρησιμοποιώντας χειρονακτικά εργαλεία και εργαλεία δύναμης.
- Εντοπισμός δυσλειτουργικών συστημάτων, συσκευών και εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό δοκιμής και χειρονακτικά εργαλεία για τον εντοπισμό της αιτίας μιας δυσλειτουργίας και διόρθωση του προβλήματος.
- Σύνδεση καλωδίων για τους διακόπτες, τους μετασχηματιστές και των άλλων εξαρτημάτων.
- Επιθεώρηση ηλεκτρικών συστημάτων, εξοπλισμού και εξαρτημάτων για τον προσδιορισμό κινδύνων, ατελειών και την ανάγκη για τη ρύθμιση ή επισκευή και για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κωδικούς.
- Συμβουλή στη διαχείριση για το εάν η συνεχής λειτουργία του εξοπλισμού θα μπορούσε να είναι επικίνδυνη.
- Δοκιμή ηλεκτρικών συστημάτων και συνοχή των κυκλωμάτων στην ηλεκτρική καλωδίωση και εξοπλισμό, χρησιμοποιώντας συσκευές δοκιμής όπως ωμόμετρα, βολτόμετρα και παλμογράφους, για την εξασφάλιση της συμβατότητας και της ασφάλειας του συστήματος.
- Σχεδιασμός του σχεδιαγράμματος και εγκατάσταση της ηλεκτρικής καλωδίωσης και του εξοπλισμού, βασισμένα στις προδιαγραφές εργασίας.

- Κατεύθυνση και εκπαίδευση των νέων εργαζομένων για την εγκατάσταση, συντήρηση ή επισκευή ηλεκτρικής καλωδίωσης και εξοπλισμού.
- Προετοιμασία σκίτσων ή σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό της θέσης της καλωδίωσης και του εξοπλισμού και για την εξασφάλιση της τήρησης των κωδικών οικοδόμησης και ασφάλειας.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Κατασκευές – Γνώση των υλικών, μεθόδων και εργαλείων που περιλαμβάνονται στην οικοδόμηση ή την επισκευή των σπιτιών, κτιρίων ή άλλων δομών όπως οι εθνικές οδοί και οι δρόμοι.
- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Δημόσια Ασφάλεια και Προστασία – Γνώση του σχετικού εξοπλισμού, πολιτικών, διαδικασιών και στρατηγιών για να προωθήσει τις αποτελεσματικές τοπικές, κρατικές ή εθνικές ασφαλιστικές λειτουργίες για την προστασία των ανθρώπων, πληροφοριών, ιδιοκτησιών και οργανισμών.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσία, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα συγκέντρωσης, εγκατάστασης, δοκιμής και διατήρησης ηλε-

κτρικής ή ηλεκτρονικής δικτύωσης, εξοπλισμού, συσκευών, εργαλείων, χρησιμοποιώντας χειρονακτικά εργαλεία και εργαλεία δύναμης.

- Ικανότητα εντοπισμού δυσλειτουργικών συστημάτων, συσκευών και εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό δοκιμής και χειρονακτικών εργαλείων για τον εντοπισμό της αιτίας μιας δυσλειτουργίας και διόρθωση του προβλήματος.
- Ικανότητα σύνδεσης καλωδίων για τους διακόπτες, τους μετασχηματιστές και άλλων εξαρτημάτων.
- Ικανότητα επιθεώρησης ηλεκτρικών συστημάτων, εξοπλισμού και εξαρτημάτων για τον προσδιορισμό κινδύνων, ατελειών και την ανάγκη για τη ρύθμιση ή επισκευή και για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κωδικούς.
- Ικανότητα παροχής συμβουλών στη διαχείριση για το εάν η συνεχής λειτουργία του εξοπλισμού θα μπορούσε να είναι επικίνδυνη.
- Ικανότητα εφαρμογής δοκιμών ηλεκτρικών συστημάτων και συνοχής των κυκλωμάτων στην ηλεκτρική καλωδίωση και εξοπλισμό, χρησιμοποιώντας συσκευές δοκιμής όπως ωμόμετρα, βολτόμετρα και παλμογράφους, για την εξασφάλιση της συμβατότητας και της ασφάλειας του συστήματος.
- Ικανότητα σχεδιασμού του σχεδιαγράμματος και εγκατάστασης της ηλεκτρικής καλωδίωσης και του εξοπλισμού, βασισμένα στις προδιαγραφές εργασίας.
- Ικανότητα κατεύθυνσης και εκπαίδευσης των νέων εργαζομένων για την εγκατάσταση, συντήρηση ή επισκευή ηλεκτρικής καλωδίωσης και εξοπλισμού.
- Ικανότητα προετοιμασίας σκίτσων ή σχεδιαγραμμάτων για τον καθορισμό της θέσης της καλωδίωσης και του εξοπλισμού και για την εξασφάλιση της τήρησης των κωδικών οικοδόμησης και ασφάλειας.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, κα-

λωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Μαθηματικά – Ικανότητα χρήση μαθηματικών για την επίλυση προβλημάτων.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Επιδεξιότητα Δάχτυλων – Την ικανότητα να κάνει ακριβείς συντονισμένες μετακινήσεις των δάχτυλων του ενός ή και των δύο χεριών για τον χειρισμό ή τη συγκέντρωση πολλών μικρών αντικειμένων.

- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Ευελιξία άκρων – Την ικανότητα να κάμψει, τεντώσει, στρίψει ή να φτάσει με το σώμα, τα χέρια και/ή τα πόδια.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάσουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Δύναμη Κορμού – Την ικανότητα να χρησιμοποιεί τους κοιλιακούς και τους χαμηλούς ραχιαίους για την υποστήριξη μέρος του σώματος επανειλημμένα ή συνεχώς με την πάροδο του χρόνου χωρίς να κουράζεται.
- Ισορροπία Σώματος – Την ικανότητα να κρατηθεί ή να επανακτηθεί η ισορροπία του σώματος ή να μείνει όρθιος όταν βρίσκεται σε μια ασταθή θέση.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν	5	Χ

οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ		
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ειδικός Κλιματισμού

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ψυκτικοί και οι ειδικοί κλιματισμού εγκαθιστούν, διατηρούν, επισκευάζουν και εξετάζουν τα κεντρικά συστήματα ψύξης και κλιματισμού τη συνδυασμένη θέρμανση και τον αερισμό σε σπίτια. Απασχολούνται από ψυκτικούς, και εγκαταστάτες κλιματισμού, σε διάφορες θέσεις εργασίας, όπως χονδρέμπορους τροφίμων, εταιρείες εφαρμοσμένης μηχανικής, και λιανέμπορους. Μπορεί επίσης να γίνει και αυτοαπασχολούμενος/η.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Απόκτηση και συντήρηση απαραίτητων πιστοποιήσεων.
- Συμμόρφωση με όλα τα εφαρμόσιμα πρότυπα, τις πολιτικές και διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένου των διαδικασιών ασφαλείας και της συντήρησης μιας καθαρής εργασιακής περιοχής.
- Επισκευή ή αντικατάσταση του ελαττωματικού εξοπλισμού, εξαρτημάτων ή καλωδίωσης.
- Δοκιμή ηλεκτρικών κυκλωμάτων και εξαρτημάτων για συνοχή, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικό εξοπλισμό δοκιμής.
- Συγκέντρωση και δοκιμή εξοπλισμού μετά από επισκευές.
- Επιθεώρηση και δοκιμή συστήματος για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης του συστήματος με τα σχέδια και τις προδιαγραφές και τον εντοπισμό των δυσλειτουργιών.
- Συζήτηση των δυσλειτουργιών του συστήματος θέρμανσης-ψύξης με τους χρήστες για την απομόνωση των προβλημάτων ή την εξακρίβωση ότι οι δυσλειτουργίες έχουν διορθωθεί.
- Καταγραφή και αναφορά των ελαττωμάτων, ανεπαρκειών και άλλων ασυνήθιστων περιστατικών, καθώς και το χρόνο και τα υλικά που χρησιμοποιούνται.
- Δοκιμή σωλήνων ή ενώσεων και συνδέσεις σωληνώσεων για τις διαρ-

ροές, χρησιμοποιώντας τη λύση μετρητών πίεσης ή σαπούνι-και-νερό.

- Καθορισμός των ελέγχων του συστήματος στη συστημένη ρύθμιση από τον κατασκευαστή για την ισορροπία του συστήματος, χρησιμοποιώντας χειρονακτικά εργαλεία.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Μηχανική και Τεχνολογία – Γνώση της πρακτικής εφαρμογής της μηχανικής επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή αρχών, τεχνικών, διαδικασιών και εξοπλισμού στο σχεδιασμό και την παραγωγή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Κατασκευές – Γνώση των υλικών, μεθόδων και εργαλείων που περιλαμβάνονται στην οικοδόμηση ή την επισκευή των σπιτιών, κτιρίων ή άλλων δομών όπως οι εθνικές οδοί και οι δρόμοι.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Πωλήσεις και Μάρκετινγκ – Γνώση των αρχών και μεθόδων για την υπόδειξη, προώθηση και πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές μάρκετινγκ και τακτικές, παρουσίαση προϊόντων,

τεχνικές πωλήσεων και συστημάτων ελέγχων πωλήσεων.

- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσία, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα απόκτησης και συντήρησης απαραίτητων πιστοποιήσεων.
- Ικανότητα συμμόρφωσης με όλα τα εφαρμόσιμα πρότυπα, τις πολιτικές και διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένου των διαδικασιών ασφαλείας και της συντήρησης μιας καθαρής εργασιακής περιοχής.
- Ικανότητα επισκευής ή αντικατάστασης του ελαττωματικού εξοπλισμού, εξαρτημάτων ή καλωδίωσης.
- Ικανότητα ελέγχου ηλεκτρικών κυκλωμάτων και εξαρτημάτων για συνοχή, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικό εξοπλισμό δοκιμής.
- Ικανότητα συγκέντρωσης και ελέγχου εξοπλισμού μετά από επισκευές.
- Ικανότητα επιθεώρησης και ελέγχου συστήματος για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης του συστήματος με τα σχέδια και τις προδιαγραφές και τον εντοπισμό των δυσλειτουργιών.
- Ικανότητα επικοινωνίας με τους χρήστες για τις δυσλειτουργίες του συστήματος θέρμανσης-ψύξης, για την απομόνωση των προβλημάτων ή την εξακρίβωση ότι οι δυσλειτουργίες έχουν διορθωθεί.
- Ικανότητα καταγραφής και αναφορά των ελαττωμάτων, ανεπαρκειών και άλλων ασυνήθιστων περιστατικών, καθώς και το χρόνο και τα υλικά

που χρησιμοποιούνται στις παραγγελίες εργασίας.

- Ικανότητα ελέγχου σωλήνων ή ενώσεων και συνδέσεων σωληνώσεων για τις διαρροές.
- Ικανότητα καθορισμού των ελέγχων του συστήματος στη συστημένη ρύθμιση από τον κατασκευαστή για την ισορροπία του συστήματος, χρησιμοποιώντας χειρονακτικά εργαλεία.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, καλωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες

των άλλων.

- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ευελιξία άκρων – Την ικανότητα να κάμψει, τεντώσει, στρίψει ή να φτάσει με το σώμα, τα χέρια και/ή τα πόδια.
- Επιδεξιότητα Δάχτυλων – Την ικανότητα να κάνει ακριβείς συντονισμένες μετακινήσεις των δάχτυλων του ενός ή και των δύο χεριών για τον χειρισμό ή τη συγκέντρωση πολλών μικρών αντικειμένων.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάσουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Δύναμη Κορμού – Την ικανότητα να χρησιμοποιεί τους κοιλιακούς και τους χαμηλούς ραχιαίους για την υποστήριξη μέρος του σώματος επανειλημμένα ή συνεχώς με την πάροδο του χρόνου χωρίς να κουράζεται.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα,

λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Χειριστής Μηχανημάτων

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι χειριστές μηχανημάτων χειρίζονται βαρύ εξοπλισμό που χρησιμοποιείται στην οικοδόμηση και στη συντήρηση των δρόμων, γεφυρών, αερολιμένων, σωληνώσεων αερίου και πετρελαίου, σηράγγων, των κτηρίων και άλλων δομών, στα μεταλλεία και στις δραστηριότητες των λατομείων και στην εργασία του υλικού χειρισμού. Απασχολούνται από κατασκευαστικές εταιρείες, εργολάβους, τμήματα δημοσίων έργων και σωληνώσεων, αναγραφών, χειρισμό φορτίων και άλλες αντίστοιχες επιχειρήσεις.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Τοποθέτηση δοκαριών και στηριγμάτων για να αποτραπεί η αποχώρηση του εδάφους.
- Επανατοποθέτηση των μηχανών και μετακίνηση του ελέγχου για να πραγματοποιήσει τρύπες και κοψίματα.
- Παρατήρηση των δεικτών και των λυχνιών και ακρόαση των λειτουργιών των μηχανημάτων προκειμένου να ανιχνευθούν δεσμεύσεις ή διακοπές των εργαλείων ή άλλων προβλημάτων του εξοπλισμού.
- Αντικατάσταση φθαρμένων ή σπασμένων εργαλείων και μέρη μηχανημάτων, χρησιμοποιώντας κλειδιά, φραγμούς μοχλών και άλλα χειροκίνητα εργαλεία και λίπανση των μηχανημάτων, χρησιμοποιώντας ειδικά λιπαντικά μηχανήματα.
- Πίεση κουμπιών για την ενεργοποίηση των ζωνών μεταφορέων, και ώθηση ή τράβηγμα των λαβών των αλυσίδων για τη ρύθμιση της μετακίνησης μεταφορέων έτσι ώστε το υλικό να μπορέσει να κινηθεί ή να φορτωθεί στα φορτηγά απορρίψεων ή ειδικά αυτοκίνητα.
- Μετακίνηση μοχλών για τον έλεγχο και τη ρύθμιση της μετακίνησης του εξοπλισμού, την ταχύτητα, το ύψος, και το βάθος των περικοπών και για τη περιστροφή των βραχιόνων.
- Οδήγηση κινητού, φορτηγού ή μηχανήματος κοπής σε ορυχεία ή εργο-

τάξια.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα τοποθέτησης δοκαριών και στηριγμάτων για να αποτραπεί η αποχώρηση του εδάφους.
- Ικανότητα παρατήρησης των δεικτών και των λυχνιών και ακρόαση των λειτουργιών των μηχανημάτων προκειμένου να ανιχνευθούν δεσμεύσεις ή διακοπές των εργαλείων ή άλλων προβλημάτων του εξοπλισμού.
- Ικανότητα αντικατάστασης φθαρμένων ή σπασμένων εργαλείων και μέρη μηχανημάτων, χρησιμοποιώντας κλειδιά, φραγμούς μοχλών και άλλα χειροκίνητα εργαλεία και λίπανση των μηχανημάτων, χρησιμοποιώντας ειδικά λιπαντικά μηχανήματα.
- Ικανότητα ενεργοποίησης των ζωνών μεταφορέων, και ωθήσεων ή τραβηγμάτων των λαβών των αλυσίδων για τη ρύθμιση της μετακίνησης μεταφορέων έτσι ώστε το υλικό να μπορέσει να κινηθεί ή να φορτωθεί στα φορτηγά απορρίψεων ή ειδικά αυτοκίνητα.
- Ικανότητα μετακίνησης μοχλών για τον έλεγχο και τη ρύθμιση της μετακίνησης του εξοπλισμού, την ταχύτητα, το ύψος, και το βάθος των περικοπών και για τη περιστροφή των βραχιόνων.
- Ικανότητα οδήγησης κινητού, φορτηγού ή μηχανήματος κοπής σε ορυχεία ή εργοτάξια.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας

στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.

- Λειτουργία και Έλεγχος – Ικανότητα ελέγχου των διαδικασιών του εξοπλισμού και των συστημάτων.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Έλεγχος Λειτουργίας – Ικανότητα παρακολούθησης μετρητών, πινάκων ή άλλων δεικτών για την εξασφάλιση της κατάλληλης λειτουργικότητας των μηχανημάτων.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Συντονισμός πολλών Άκρων – Την ικανότητα να συντονίζει δύο ή περισσότερα άκρα (για παράδειγμα, δύο χέρια, δύο πόδια, ή ένα χέρι και ένα πόδι) καθισμένος, όρθιος ή ξαπλωμένος. Δεν περιλαμβάνει την εκτέλεση των δραστηριοτήτων ενώ ολόκληρο το σώμα είναι σε κίνηση.

- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Χρόνος Αντίδρασης – Την ικανότητα να αντιδρά γρήγορα (με το χέρι, δάχτυλο ή πόδι) σε ένα σήμα (ήχο, φως ή εικόνα) όταν εμφανίζεται.
- Αντίληψη Βάθους – Την ικανότητα να κρίνει ποια από διάφορα αντικείμενα είναι πιο κοντά ή πιο μακριά, ή να κρίνει την απόσταση μεταξύ του και του αντικειμένου.
- Ευαισθησία Ακρόασης – Την ικανότητα να ανιχνεύει ή να βρίσκει διαφορές μεταξύ των ήχων που ποικίλλουν στον τόνο ή την ηχηρότητα.
- Έλεγχος Αναλογίας – Την ικανότητα να συγχρονίζει τις κινήσεις ή την κίνηση κάποιου εξοπλισμού σε αναμονή για τις αλλαγές στην ταχύτητα ή/και την κατεύθυνση ενός κινούμενου αντικειμένου ή σκηνής.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάσουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	X
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ε-	5	

ρευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ		
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Μηχανικός αυτοκινήτων

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι μηχανικοί αυτοκινήτων και φορτηγών επιθεωρούν, εντοπίζουν, επισκευάζουν και συντηρούν τα μηχανικά, ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά συστήματα και τα εξαρτήματα των αυτοκινήτων, λεωφορείων και φορτηγών. Απασχολούνται από εμπόρους οχημάτων, συνεργεία, πρατήρια βενζίνης, ειδικά καταστήματα αυτοκινήτων, επιχειρήσεις μεταφορών και λιανικές επιχειρήσεις που έχουν υπηρεσίες αυτοκινήτων στα καταστήματα τους. Αυτή ή ομάδα περιλαμβάνει τους μηχανικούς επιδιορθωτές, που εκτελούν σημαντικές επισκευές και αντικατάσταση των μηχανικών μονάδων καινούργιων αυτοκινήτων. Επίσης απασχολούνται από κατασκευαστές αυτοκινήτων.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Εξέταση οχημάτων για τον καθορισμό της έκτασης της ζημιάς ή των δυσλειτουργιών.
- Δοκιμή των οχημάτων, δοκιμή των εξαρτημάτων και των συστημάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό όπως υπέρυθρες συσκευές ανάλυσης, μετρητές συμπίεσης και αυτοματοποιημένες διαγνωστικές συσκευές.
- Επισκευή, ευθυγράμμιση, αντικατάσταση και ρύθμιση φρένων.
- Ακολουθία των πινάκων ελέγχου για την εξασφάλιση ότι όλα τα σημαντικά μέρη έχουν εξεταστεί.
- Σχεδιασμός των εργασιακών διαδικασιών, χρησιμοποιώντας διαγράμματα, τεχνικά εγχειρίδια και εμπειρία.
- Δοκιμή και ρύθμιση των επισκευασμένων συστημάτων για να τηρούν τις προδιαγραφές του κατασκευαστή.
- Σύσκεψη με τους πελάτες για την περιγραφή των προβλημάτων των οχημάτων και συζήτηση των εργασιών που θα πρέπει να γίνουν.
- Εκτέλεση των σχεδιασμένων υπηρεσιών συντήρησης όπως αλλαγή λαδιών, λιπάνσεις και αναβάθμιση κινητήρα.

- Αποσύνδεση των μονάδων και επιθεώρηση των μερών, χρησιμοποιώντας μικρόμετρα, διαβήτες και μετρητές.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα εξέτασης οχημάτων για τον καθορισμό της έκτασης της ζημιάς ή των δυσλειτουργιών.
- Ικανότητα οδήγησης οχημάτων, και δοκιμής των εξαρτημάτων και των συστημάτων, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό όπως υπέρυθρες συσκευές ανάλυσης, μετρητές συμπίεσης και αυτοματοποιημένες διαγνωστικές συσκευές.
- Ικανότητα επισκευής, ευθυγράμμισης, αντικατάστασης και ρύθμισης φρένων.
- Ικανότητα ακολουθίας των πινάκων ελέγχου για την εξασφάλιση ότι όλα τα σημαντικά μέρη έχουν εξεταστεί.
- Ικανότητα σχεδιασμού των εργασιακών διαδικασιών, χρησιμοποιώντας διαγράμματα, τεχνικά εγχειρίδια και εμπειρία.

- Ικανότητα ελέγχου και ρύθμισης των επισκευασμένων συστημάτων για την τήρηση των προδιαγραφών του κατασκευαστή.
- Ικανότητα επικοινωνίας με τους πελάτες για την περιγραφή των προβλημάτων των οχημάτων και συζήτηση των εργασιών που θα πρέπει να γίνουν.
- Ικανότητα εκτέλεσης των σχεδιασμένων υπηρεσιών συντήρησης όπως αλλαγή λαδιών, λιπάνσεις και αναβάθμιση κινητήρα.
- Ικανότητα αποσύνδεσης των μονάδων και επιθεώρησης των μερών, χρησιμοποιώντας μικρόμετρα, διαβήτες και μετρητές.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Σύνθετη Επίλυση Προβλημάτων – Ικανότητα προσδιορισμού των σύνθετων προβλημάτων και της αναθεώρησης των σχετικών πληροφοριών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των επιλογών και την εφαρμογή των λύσεων.
- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, κα-

λωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Ευσαιθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Ευελιξία της Περάτωσης – Την ικανότητα να προσδιορίζει ή να ανιχνεύει μία γνωστή πατέντα που είναι κρυμμένο σε άλλο αποσπώμενο υλικό.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάνουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα

τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.

- Επιδεξιότητα Δάχτυλων – Την ικανότητα να κάνει ακριβείς συντονισμένες μετακινήσεις των δάχτυλων του ενός ή και των δύο χεριών για τον χειρισμό ή τη συγκέντρωση πολλών μικρών αντικειμένων.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	Χ
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ηλεκτρονικοί Μοτοσικλετιστών

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι μηχανικοί μοτοσικλετών δοκιμάζουν, εξετάζουν και επισκευάζουν μοτοσικλέτες, μηχανικά δίκυκλα, οχήματα για το χιόνι και οχήματα για όλα τα εδάφη. Απασχολούνται από καταστήματα που παρέχουν υπηρεσίες μοτοσικλετών, λιανοπωλητών μοτοσικλετών και από τα ανεξάρτητα ιδρύματα υπηρεσιών.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Επισκευή και ρύθμιση των υποσυγκεντρώσεων των μοτοσικλετών όπως τα δίκρανα, οι μεταδόσεις, τα φρένα, οι αλυσίδες κίνησης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
- Αντικατάσταση των ελαττωματικών εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας χειροκίνητα εργαλεία, τύπους αξόνων, εύκαμπτους τύπους δύναμης ή εργαλεία δύναμης.
- Σύνδεση των πλαισίων δοκιμών στις μηχανές και μέτρηση της παραγωγής της γεννήτριας, συγχρονισμό ανάφλεξης και άλλους δείκτες απόδοσης μηχανών.
- Ακουστικός έλεγχος των μηχανών, εξέταση των πλαισίων των οχημάτων και συνάντηση με τους πελάτες προκειμένου να προσδιοριστεί η φύση και η έκταση της δυσλειτουργίας ή ζημιάς.
- Συναρμολόγηση και δοκιμή των μονάδων.
- Αποσυναρμολόγηση των μηχανών και επισκευή ή αντικατάσταση των ελαττωματικών εξαρτημάτων, όπως οι γεννήτριες και τα καρμπιρατέρ.
- Αφαίρεση των κυλίνδρων, άλεση των βαλβίδων και ξύσιμο του άνθρακα, αντικατάσταση των ελαττωματικών βαλβίδων, εμβολών, και σιγαστήρων.
- Αποσυναρμολόγηση των εξαρτημάτων και εξέταση της κατάστασης, κίνησης ή ευθυγράμμιση των εξαρτημάτων οπτικά ή χρησιμοποιώντας μετρητές.

- Σφυρηλάτηση βαθουλωμάτων και λυγισμάτων στα πλαίσια, ένωση των σπασιμάτων και σχισιμάτων, κατόπιν συναρμολόγηση των πλαισίων και επανατοποθέτηση των μηχανών.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Μηχανικά – Γνώση μηχανημάτων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένου των σχεδίων, τη χρήση, την επισκευή και τη συντήρησή τους.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Παραγωγή και Επεξεργασία – Γνώση των πρώτων υλών, διαδικασίες παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, κόστος και άλλες τεχνικές για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής κατασκευής και διανομής αγαθών.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα επισκευής και ρύθμισης των υποσυγκεντρώσεων των μοτοσικλετών όπως τα δίκρανα, οι μεταδόσεις, τα φρένα, οι αλυσίδες κίνησης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
- Ικανότητα αντικατάστασης των ελαττωματικών εξαρτημάτων, χρησιμοποιώντας χειροκίνητα εργαλεία, τύπους αξόνων, εύκαμπτους τύπους δύναμης ή εργαλεία δύναμης.

- Ικανότητα σύνδεσης των πλαισίων δοκιμών στις μηχανές και μέτρηση της παραγωγής της γεννήτριας, συγχρονισμό ανάφλεξης και άλλους δείκτες απόδοσης μηχανών.
- Ικανότητα ελέγχου των μηχανών, εξέταση των πλαισίων των οχημάτων και οργάνωση συσκέψεων με τους πελάτες προκειμένου να προσδιοριστεί η φύση και η έκταση της δυσλειτουργίας ή ζημιάς.
- Ικανότητα συναρμολόγησης και δοκιμής των μονάδων.
- Ικανότητα αποσυναρμολόγησης των μηχανών και επισκευής ή αντικατάστασης των ελαττωματικών εξαρτημάτων, όπως οι γεννήτριες και τα καρμπιρατέρ.
- Ικανότητα αφαίρεσης των κυλίνδρων, άλεσης των βαλβίδων και ξύσιμο του άνθρακα, αντικατάστασης των ελαττωματικών βαλβίδων, εμβολών, και σιγαστήρων.
- Ικανότητα αποσυναρμολόγησης των εξαρτημάτων και εξέτασης της κατάστασης, κίνησης ή ευθυγράμμιση των εξαρτημάτων οπτικά ή χρησιμοποιώντας μετρητές.
- Ικανότητα σφυρηλάτησης βαθουλωμάτων και λυγισμάτων στα πλαίσια, ένωσης των σπασιμάτων και σχισιμάτων, κατόπιν συναρμολόγηση των πλαισίων και επανατοποθέτηση των μηχανών.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Επισκευή – Ικανότητα επισκευή μηχανημάτων ή συστημάτων χρησιμοποιώντας τα απαραίτητα εργαλεία.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.

- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Σύνθετη Επίλυση Προβλημάτων – Ικανότητα προσδιορισμού των σύνθετων προβλημάτων και της αναθεώρησης των σχετικών πληροφοριών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των επιλογών και την εφαρμογή των λύσεων.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, καλωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Χειρωνακτική Επιδεξιότητα – Ικανότητα να μετακινεί γρήγορα το χέρι, το χέρι μαζί με το βραχίονα, ή και τα δύο χέρια να πιάνουν, χειριστούν ή συγκεντρώσουν αντικείμενα.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερό, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.
- Ευαισθησία Ακρόασης – Την ικανότητα να ανιχνεύει ή να βρίσκει διαφορές μεταξύ των ήχων που ποικίλλουν στον τόνο ή την ηχηρότητα.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή α-

πόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).

- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Έλεγχος Ακρίβειας – Ικανότητα να ρυθμίζει γρήγορα και επανειλημμένα τους ελέγχους μιας μηχανής ή ενός οχήματος σε ακριβείς θέσεις.
- Επιδεξιότητα Δάχτυλων – Την ικανότητα να κάνει ακριβείς συντονισμένες μετακινήσεις των δάχτυλων του ενός ή και των δύο χεριών για τον χειρισμό ή τη συγκέντρωση πολλών μικρών αντικειμένων.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	X
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Σερβιτόρος

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι σερβιτόροι τροφίμων και ποτών παίρνουν τις παραγγελίες από τους πελάτες και τους εξυπηρετούν. Απασχολούνται σε εστιατόρια, ξενοδοχεία, ταβέρνες, ιδιωτικά κλαμπ, κέντρα δεξιώσεων και άλλες αντίστοιχες επιχειρήσεις.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Καλωσορίζει ευγενικά τους πελάτες.
- Ελέγχει τις κρατήσεις, παρέχει εναλλακτικές λύσεις όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα τραπέζια.
- Παίρνει παραγγελίες για το φαγητό, εξηγεί επακριβώς το περιεχόμενο του μενού, ενημερώνει τους πελάτες για ειδικά πιάτα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στο μαγείρεμα, και συμβουλεύει τον πελάτη στις επιλογές του όταν του ζητηθεί.
- Συγκεντρώνει τις παραγγελίες από την κουζίνα και μεταφέρει και σερβίρει τα πιάτα με ασφάλεια, ευγένεια και καθαριότητα.
- Στο σερβίρισμα ακολουθεί τους κανόνες του «art de la table», δηλαδή σερβίρει πάντα από δεξιά, πρώτα τις κυρίες και μετά τους κυρίους, σερβίρει το εμφιαλωμένο κρασί και περιμένει τη σύμφωνη γνώμη του πελάτη αφού το δοκιμάσει πρώτα για να συνεχίσει κ.ο.κ.
- Καθαρίζει γρήγορα τα τραπέζια, αντικαθιστά και στρώνει τα απαραίτητα σερβίτσια για κάθε ενδιάμεσο γεύμα.
- Ανταποκρίνεται άμεσα στις εκκλήσεις των πελατών.
- Συνοδεύει ευγενικά τους πελάτες κατά την έξοδό τους.
- Ξαναστρώνει άμεσα τα τραπέζια

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών.

Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.

- Γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, αλλά και μίας άλλης, συμπεριλαμβανόμενων των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Πωλήσεις και Μάρκετινγκ – Γνώση των αρχών και μεθόδων για την υπόδειξη, προώθηση και πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές μάρκετινγκ και τακτικές, παρουσίαση προϊόντων, τεχνικές πωλήσεων και συστημάτων ελέγχων πωλήσεων.
- Παραγωγή Τροφίμων – Γνώση των τεχνικών και του εξοπλισμού για τη φύτευση και συγκομιδή των προϊόντων (φυτά και ζωτικά) για κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένου την αποθήκευση και τον χειρισμό των προϊόντων αυτών.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ευγενικού καλωσορίσματος στους πελάτες.
- Ικανότητα ελέγχου των κρατήσεων, παροχή εναλλακτικών λύσεων όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα τραπέζια.
- Ικανότητα λήψης παραγγελιών για το φαγητό, εξήγησης επακριβώς το περιεχόμενο του μενού, ενημέρωσης των πελατών για ειδικά πιάτα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στο μαγείρεμα, και παροχή συμβουλών στον πελάτη για επιλογές φαγητού/ποτού όταν του ζητηθεί.
- Ικανότητα συγκέντρωσης των παραγγελιών από την κουζίνα και μεταφορά και σερβίρισμα των πιάτα με ασφάλεια, ευγένεια και καθαριότητα.
- Ικανότητα τήρησης κανόνων του «art de la table», δηλαδή σερβίρισμα πάντα από δεξιά, πρώτα τις κυρίες και μετά τους κυρίους, σερβίρισμα του εμφιαλωμένου κρασιού και αναμονή της σύμφωνης γνώμης του πελάτη αφού το δοκιμάσει πρώτα για να συνεχίσει κ.ο.κ.
- Ικανότητα γρήγορου καθαρισμού των τραπεζιών, αντικατάστασης και στρωσίματος των απαραίτητων σερβιτίσιων για κάθε ενδιάμεσο γεύμα.

- Ικανότητα άμεσης ανταπόκρισης στις εκκλήσεις των πελατών.
- Ικανότητα ευγενικής συνοδείας των πελατών κατά την έξοδό τους.
- Ικανότητα άμεσου ξαναστρωσίματος των τραπέζιων.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Υψηλειακός προσανατολισμός - Ικανότητα ενεργής αναζήτησης τρόπων για τη βοήθεια ατόμων.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Συντονισμός – Ικανότητα ρύθμισης ενεργειών σε σχέση με τις ενέργειες των άλλων.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Καθοδήγηση – Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτ.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές – Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφο-

ρική επικοινωνία.

- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Ακαθάριστη Ισορροπία Σώματος – Την ικανότητα να κρατηθεί ή να επανακτηθεί η ισορροπία του σώματος ή να μείνει όρθιος όταν βρίσκεται σε μια ασταθή θέση.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Σταθερότητα βραχίονα - χεριών – Την ικανότητα να κρατά το χέρι και το βραχίονα σταθερός, κινώντας το βραχίονα ή κρατώντας το βραχίονα και το χέρι σε μία θέση.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	X
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τρίταξιο Γυμνάσιο)	2	X
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	

Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Καμαριέρα

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι καμαριέρες καθαρίζουν τα λόμπι, τους διαδρόμους, τα γραφεία και τα δωμάτια των ξενοδοχείων, των μοτέλ, των θερέτρων και άλλων κτιρίων. Απασχολούνται από αντίστοιχες επιχειρήσεις αλλά και από ιδιώτες.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Μεταφορά πετσετών, λινών, ειδών λουτρού και καθαριότητας, χρησιμοποιώντας καροτσάκια με ρόδες.
- Καθαριότητα δωματίων, διάδρομων, λόμπι, σαλονιών, χώρων ανάπαυσης, ανελκυστήρων, σκαλών και άλλων τέτοιων περιοχών εργασίας έτσι ώστε να τηρούνται τα πρότυπα υγείας.
- Άδειασμα κάδων σκουπιδιών, άδειασμα και εκκαθάριση σταχτοδοχείων και μεταφορά απορριμμάτων και άλλων απόβλητων στους χώρους διάθεσης.
- Γέμισμα προμηθειών όπως ποτήρια, πετσέτες, είδη γραφείου και λουτρών.
- Συντήρηση αποθηκευτικού χώρου και καροτσάκια καλά εφοδιασμένα και καθαρά.
- Ξεσκόνισμα και γυάλισμα επίπλων και εξοπλισμού.
- Σκούπισμα, τρίψιμο και/ή γυάλισμα πατωμάτων, χρησιμοποιώντας σκούπες, σφουγγαρίστρες ή/και τροφοδοτημένες μηχανές.
- Καθάρισμα χαλιών, ταπήτων, κουβερτών ή/και κουρτινών, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικές σκούπες ή/και μηχανήματα με σαπούνι.
- Πλύσιμο παραθύρων, τοίχων, ταβανιών και γυάλισμα ανάλογα με τις ανάγκες.
- Κρέμασμα κουρτινών και ξεσκόνισμα παντζουριών.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

-

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα μεταφοράς πετσετών, λινών, είδη λουτρών, είδη καθαριότητας, χρησιμοποιώντας τα καροτσάκια με ρόδες.
- Ικανότητα καθαρισμού δωματίων, διάδρομων, λόμπι, σαλονιών, χώρων ανάπαυσης, ανελκυστήρων, σκάλων και άλλων τέτοιων περιοχών εργασίας έτσι ώστε να τηρούνται τα πρότυπα υγείας.
- Ικανότητα καθαρισμού κάδων σκουπιδιών, άδειασμα και εκκαθάριση σταχτοδοχείων και μεταφορά απορριμμάτων και άλλων απόβλητων στους χώρους διάθεσης.
- Ικανότητα αναπλήρωσης προμηθειών όπως ποτήρια, πετσέτες, είδη γραφείου και λουτρών.
- Ικανότητα συντήρησης αποθηκευτικού χώρου και καροτσάκια καλά εφοδιασμένα και καθαρά.
- Ικανότητα ξεσκονίσματος και γυαλίσματος επίπλων και εξοπλισμού.
- Ικανότητα σκουπίσματος, τριψίματος και/ή γυαλίσματος πατωμάτων, χρησιμοποιώντας σκούπες, σφουγγαρίστρες ή/και τροφοδοτημένες μηχανές.
- Ικανότητα καθαρίσματος χαλιών, ταπήτων, κουβερτών ή/και κουρτινών, χρησιμοποιώντας ηλεκτρικές σκούπες ή/και μηχανήματα με σαπούνι.
- Ικανότητα πλυσίματος παραθύρων, τοίχων, ταβανιών και γυαλίσματος ανάλογα με τις ανάγκες.
- Ικανότητα κρεμάσματος κουρτινών και ξεσκονίσματος παντζουριών.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ευελιξία άκρων – Την ικανότητα να κάμψει, τεντώσει, στρίψει ή να

φτάσει με το σώμα, τα χέρια και/ή τα πόδια.

- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	X
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Υπεύθυνος Υποδοχής - Ρεσεψιονίστ

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ρεσεψιονίστ και οι χειριστές τηλεφωνικών κέντρων χαιρετούν τους ανθρώπους που φθάνουν στα γραφεία, τα νοσοκομεία και άλλα ιδρύματα, κατευθύνουν τους επισκέπτες στο κατάλληλο πρόσωπο ή την υπηρεσία, απαντούν και διαβιβάζουν τα τηλεφωνήματα, παίρνουν μηνύματα, προγραμματίζουν ραντεβού και εκτελούν και άλλες αντίστοιχες δραστηριότητες. Απασχολούνται από νοσοκομεία, ιατρικά και οδοντιατρικά γραφεία και σε άλλα γραφεία σε όλο το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου, παροχή πληροφοριών, λήψη μηνυμάτων και προγραμματισμό ραντεβού.
- Παραλαβή ανταμοιβών και καταγραφή αποδείξεων από υπηρεσίες.
- Εκτέλεση διοικητικών υποστηρικτικών δραστηριοτήτων όπως επανέλεγχο εγγράφων, αντιγραφή χειρόγραφων πληροφοριών και χειρισμό υπολογιστών, τιμολόγια και άλλα έγγραφα.
- Υποδοχή πελατών, καθορισμό της επίσκεψης και καθοδήγηση σε συγκεκριμένους προορισμούς.
- Επίλυση παραπόνων από τους πελάτες και το κοινό.
- Αρχαιοθέτηση και διατήρηση αρχείων.
- Παροχή πληροφοριών ή αρχείων στους πελάτες χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή, mail ή fax.
- Προγραμματισμό ραντεβού και διατήρηση - ανανέωση ραντεβού.
- Ανάλυση δεδομένων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών και του κοινού.
- Παροχή πληροφοριών για την εύρεση γραφείων ή διαμερισμάτων, εργαζομένων μέσα στον οργανισμό ή παροχή υπηρεσιών.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού– Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Υπηρεσιακός - Γνώση διοικητικών ή υπηρεσιακών διαδικασιών και συστήματα όπως διαχείριση λέξεων, αρχείων, στενογραφίας και μεταφορά κειμένου με αντιγραφή, σχεδιασμό φορμών και άλλα διαδικασίες του γραφείου και ορολογία.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα λειτουργίας τηλεφωνικού κέντρου, παροχής πληροφοριών, λήψης μηνυμάτων και προγραμματισμό ραντεβού.
- Ικανότητα παραλαβής ανταμοιβών και καταγραφής αποδείξεων από υπηρεσίες.
- Ικανότητα εκτέλεσης διοικητικών υποστηρικτικών δραστηριοτήτων όπως επανέλεγχο εγγράφων, αντιγραφής χειρόγραφων πληροφοριών και χειρισμό υπολογιστών, τιμολόγια και άλλα έγγραφα.
- Ικανότητα υποδοχής πελατών, καθορισμού της επίσκεψης και καθοδήγησης σε συγκεκριμένους προορισμούς.
- Ικανότητα επίλυσης παραπόνων από τους πελάτες και το κοινό.
- Ικανότητα αρχειοθέτησης και διατήρησης αρχείων.
- Ικανότητα παροχής πληροφοριών ή αρχείων στους πελάτες χρησιμοποιώντας τον υπολογιστή, mail ή fax.
- Ικανότητα προγραμματισμού ραντεβού και διατήρησης - ανανέωσης ραντεβού.
- Ικανότητα ανάλυσης δεδομένων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών και του κοινού.
- Ικανότητα παροχής πληροφοριών για την εύρεση γραφείων ή διαμερι-

σμάτων, εργαζομένων μέσα στον οργανισμό ή παροχή υπηρεσιών.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση– Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Προφορικά - Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Υπηρεσιακός προσανατολισμός - Ικανότητα ενεργής αναζήτησης τρόπων για τη βοήθεια ατόμων.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές - Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Κριτική Σκέψη – Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πλη-

ροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.

- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Γραπτή κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Επιλεκτική προσοχή - Την ικανότητα να συγκεντρώνεται σε δραστηριότητες για ορισμένο χρόνο χωρίς να αποσπάται.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τρίταξιο Γυμνάσιο)	2	Χ
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	

Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Μάγειρας

Περιγραφή θέσης εργασίας

Αυτή ή ομάδα επαγγελματιών περιλαμβάνει τους διάφορους τύπους σεφ που προγραμματίζουν και κατευθύνουν την προετοιμασία των γευμάτων, το μαγείρεμα των γευμάτων. Οι εργαζόμενοι σε αυτή την κατηγορία προετοιμάζουν και μαγειρεύουν τα ειδικά πιάτα. Απασχολούνται σε εστιατόρια, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και άλλα κέντρα περίθαλψης, λέσχες, και άλλες παρόμοιες επιχειρήσεις.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Έλεγχος της ποιότητας των ακατέργαστων και μαγειρεμένων προϊόντων για την εξασφάλιση της τήρησης των προτύπων.
- Παρακολούθηση των πρακτικών υγιεινής για την εξασφάλιση της τήρησης των προτύπων και των κανονισμών από τους υπαλλήλους.
- Έλεγχος της ποσότητας και της ποιότητας των λαμβανόμενων προϊόντων.
- Παραγγελία φαγητού και άλλων προμηθειών απαραίτητων για την αποτελεσματική λειτουργία.
- Επίβλεψη και συντονισμός των δραστηριοτήτων των εργαζόμενων που συμμετέχουν στην προετοιμασία των τροφίμων.
- Επιθεώρηση προμηθειών, εξοπλισμού, και χώρων εργασίας για την εξασφάλιση της τήρησης των καθιερωμένων προτύπων.
- Καθορισμός του τρόπου παρουσίασης των γευμάτων, και επίδειξη των τροφίμων.
- Καθοδήγηση των εργαζόμενων στην προετοιμασία, στο μαγείρεμα, στη διακόσμηση και στην παρουσίαση των πιάτων.
- Υπολογισμός ποσότητας και κόστους των απαραίτητων προμηθειών, όπως τα τρόφιμα και τα συστατικά.
- Συνεργασία με το υπόλοιπο προσωπικό για τον σχεδιασμό και την δημι-

ουργία των συνταγών και του μενού, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η εποχιακή διαθεσιμότητα των συστατικών και τον πιθανό αριθμό πελατών.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Παραγωγή και Επεξεργασία – Γνώση των πρώτων υλών, διαδικασίες παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, κόστος και άλλες τεχνικές για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής κατασκευής και διανομής αγαθών.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Παραγωγή Τροφίμων – Γνώση των τεχνικών και του εξοπλισμού για τη φύτευση και συγκομιδή των προϊόντων (φυτά και ζωτικά) για κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένου την αποθήκευση και τον χειρισμό των προϊόντων αυτών.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.
- Προσωπικό και Ανθρώπινο Δυναμικό – Γνώση των αρχών και διαδικασιών για την πρόσληψη προσωπικού, επιλογή, εκπαίδευση, αποζημίωση και οφέλη, σχέσεις και διαπραγμάτευση, και συστήματα πληροφοριών προσωπικού.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ελέγχου της ποιότητας των ακατέργαστων και μαγειρεμένων

προϊόντων για την εξασφάλιση της τήρησης των προτύπων.

- Ικανότητα παρακολούθησης των πρακτικών υγιεινής για την εξασφάλιση της τήρησης των προτύπων και των κανονισμών από τους υπαλλήλους.
- Ικανότητα ελέγχου της ποσότητας και της ποιότητας των λαμβανόμενων προϊόντων.
- Ικανότητα πρόβλεψης και υλοποίησης των παραγγελιών φαγητού και άλλων προμηθειών απαραίτητων για αποδοτική λειτουργία.
- Ικανότητα επίβλεψης και συντονισμού των δραστηριοτήτων των μαγείρων και των εργαζόμενων που συμμετέχουν στην προετοιμασία των τροφίμων.
- Ικανότητα επιθεώρησης προμηθειών, εξοπλισμού, και χώρων εργασίας για την εξασφάλιση της τήρησης των καθιερωμένων προτύπων.
- Ικανότητα δημιουργικής παρουσίασης των γευμάτων.
- Ικανότητα καθοδήγησης των άλλων εργαζόμενων στην προετοιμασία, στο μαγείρεμα, στη διακόσμηση και στην παρουσίαση των πιάτων.
- Ικανότητα υπολογισμού ποσότητας και κόστους των απαραίτητων προμηθειών, όπως τα τρόφιμα και τα συστατικά.
- Ικανότητα συνεργασίας με το άλλο προσωπικό για τον σχεδιασμό και την δημιουργία των συνταγών και των μενού, παίρνοντας υπόψη παράγοντες όπως η εποχιακή διαθεσιμότητα των συστατικών και τον πιθανό αριθμό πελατών.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Διαπραγμάτευση – Ικανότητα συμφιλίωσης των διαφορών μεταξύ άλλων ανθρώπων.
- Υψηλειακός προσανατολισμός - Ικανότητα ενεργής αναζήτησης τρόπων για τη βοήθεια ατόμων.

- Καθοδήγηση – Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτι.
- Συντήρηση Εξοπλισμού – Ικανότητα διεξαγωγής συντήρησης ρουτίνας στον εξοπλισμό και καθορισμός του πότε και τι είδους συντήρηση απαιτείται.
- Παρακολούθηση - Ικανότητα Παρακολούθησης/Αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας, άλλων ατόμων ή οργανισμών ώστε να γίνουν βελτιώσεις ή να παρθεί σωστή δράση.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Διαχείριση Οικονομικών Πόρων – Ικανότητα καθορισμού του ποσού που θα χρειαστεί για την ολοκλήρωση της δουλειάς, και την εξήγηση των εξόδων αυτών.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπερά-

σματα.

- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Πρωτοτυπία – Την ικανότητα να βρίσκει καινοτόμες ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα ή μία κατάσταση, ή να βρίσκει δημιουργικές λύσεις σε προβλήματα.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	Χ
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ειδικός Οικονομικής Διοίκησης

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ειδικοί οικονομικής διοίκησης προγραμματίζουν, οργανώνουν, κατευθύνουν, ελέγχουν και αξιολογούν τη λειτουργία των οικονομικών και λογιστικών τμημάτων. Αναπτύσσουν και εφαρμόζουν τις οικονομικές πολιτικές και τα συστήματα των οργανώσεων. Οι ειδικοί οικονομικής διοίκησης καθιερώνουν τα πρότυπα απόδοσης και προετοιμάζουν διάφορες οικονομικές εκθέσεις για την ανώτερη διοίκηση. Απασχολούνται σε οικονομικά και λογιστικά τμήματα σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα και στο δημόσιο τομέα.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Έρευνα δραστηριοτήτων των οργανισμών προκειμένου να τηρηθούν οι νόμοι και οι κανονισμοί και να εξασφαλιστεί η νομιμότητα των συναλλαγών και των διαδικασιών ή της οικονομικής φερεγγυότητας.
- Αναθεώρηση και ανάλυση νέων, προτεινόμενων ή αναθεωρημένων νόμων, κανονισμών, πολιτικών, και διαδικασιών προκειμένου να ερμηνευθεί η έννοιά τους και να προσδιορισθεί ο αντίκτυπος τους.
- Σχεδιασμός, επίβλεψη και αναθεώρηση της εργασίας των νέων υφισταμένων.
- Σύσταση ενεργειών για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς ή προστασία της φερεγγυότητας των οργανισμών.
- Εξέταση των πρακτικών των συνεδριάσεων με τους διευθυντές, τους μετόχους και τις επιτροπές προκειμένου να ερευνηθεί ή συγκεκριμένη αρχή που επεκτείνεται σε διάφορα επίπεδα διαχείρισης.
- Προετοιμασία εκθέσεων και άλλων εγγράφων.
- Εξέταση των ισολογισμών, εσόδων, λογαριασμών εξόδων και εγγράφων δανείων για την επιβεβαίωση του ενεργητικού και του παθητικού του οργανισμού.

- Εξέταση των εκθέσεων ελέγχου των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προκειμένου να ελεγχθεί η επάρκεια του πεδίου ή να ανακαλύψει τις συγκεκριμένες αδυναμίες στις εσωτερικές ρουτίνες.
- Εκπαίδευση άλλων εξεταστών στην οικονομική διαδικασία εξέτασης.
- Συγγραφή οδηγιών για τις διαδικασίες και τις πολιτικές που συμμορφώνονται με τους νέους και αναθεωρημένους κανονισμούς και κατεύθυνση της εφαρμογής τους.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Οικονομικά και Λογιστική – Γνώση των οικονομικών και λογιστικών αρχών και πρακτικών, των αγορών κεφαλαίων, τραπεζικά και την ανάλυση και αναφορά των χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή στοιχείων.
- Νομικά και Κυβερνητικά ζητήματα– Γνώση των νόμων, κωδικών, δικαστικών διαδικασιών, κυβερνητικούς κανόνες, εκτελεστικά διατάγματα, εταιρικοί κανόνες και την διαδικασία δημοκρατικής πολιτικής.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.
- Υπηρεσιακός – Γνώση διοικητικών ή υπηρεσιακών διαδικασιών και συστήματα όπως διαχείριση λέξεων, αρχείων, στενογραφίας και μεταφορά κειμένου με αντιγραφή, σχεδιασμό φορμών και άλλα διαδικασίες του γραφείου και ορολογία.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λο-

γισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.

- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα πραγματοποίησης έρευνας δραστηριοτήτων των οργανισμών προκειμένου να επιβληθούν οι νόμοι και οι κανονισμοί και να εξασφαλιστεί η νομιμότητα των συναλλαγών και των διαδικασιών ή της οικονομικής φερεγγυότητας.
- Ικανότητα ανάλυσης νέων, προτεινόμενων ή αναθεωρημένων νόμων, κανονισμών, πολιτικών, και διαδικασιών προκειμένου να ερμηνευθεί η έννοιά τους και να καθοριστεί ο αντίκτυπος τους.
- Ικανότητα σχεδιασμού, επίβλεψης και αναθεώρησης της εργασίας των νέων υφισταμένων.
- Ικανότητα υλοποίησης ενεργειών για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς ή προστασίας της φερεγγυότητας των οργανισμών.
- Ικανότητα εξέτασης και ερμηνείας των πρακτικών των συνεδριάσεων.
- Ικανότητα προετοιμασίας εκθέσεων, και άλλων εγγράφων.
- Ικανότητα εξέτασης των ισοζυγίων, εσόδων, λογαριασμών εξόδων και εγγράφων δανείων για την επιβεβαίωση του ενεργητικού και του παθητικού του οργανισμού.
- Ικανότητα εξέτασης των εκθέσεων ελέγχου των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών προκειμένου να ελεγχθεί η επάρκεια του πεδίου ή να ανακαλύψει τις συγκεκριμένες αδυναμίες στις εσωτερικές ρουτίνες.
- Ικανότητα εκπαίδευσης άλλων στην οικονομική διαδικασία εξέτασης.
- Ικανότητα συγγραφής οδηγιών για τις διαδικασίες και τις πολιτικές.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Παρακολούθηση – Ικανότητα Παρακολούθησης/Αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας, άλλων ατόμων ή οργανισμών ώστε να γίνουν βελτιώσεις ή να παρθεί σωστή δράση.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές – Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.
- Καθοδήγηση – Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτι.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Ευσαιθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.

- Γραπτή κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Επαγωγικός Συλλογισμός - Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών - Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Κοντινή Όραση - Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Προφορική Κατανόηση - Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση - Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Λεκτική Αναγνώριση - Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Καθαρότητα Λόγου - Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτο-	4	Χ

βάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)		
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	Χ
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	Χ
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Γραμματέας

Περιγραφή θέσης εργασίας

Εκτελεί εργασίες γραφείου και άλλες διοικητικές λειτουργίες όπως ή σύνταξη αλληλογραφίας, καθορισμός των ραντεβού, οργάνωση και αρχειοθέτηση γραπτών και ηλεκτρονικών αρχείων, η παροχή πληροφοριών. Μπορεί να εργασθεί σε επιχειρήσεις, γραφεία του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Λειτουργία του εξοπλισμού του γραφείου όπως μηχανές φαξ, αντίγραφα, τηλεφωνικά συστήματα και χρήση υπολογιστών για λογιστικά φύλλα, επεξεργασία κειμένου, διαχείριση βάσεων δεδομένων και άλλες εφαρμογές.
- Απάντηση τηλεφώνων και παροχή πληροφοριών, κράτηση μηνυμάτων ή μεταφορά κλήσεων στα κατάλληλα άτομα.
- Καλωσόρισμα επισκεπτών, χειρισμός των ερωτήσεων τους και κατεύθυνση στα κατάλληλα άτομα σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- Δημιουργία και αρχειοθέτηση έγγραφου και ηλεκτρονικού συστήματος αρχειοθέτησης για τα αρχεία, την αλληλογραφία και άλλου υλικού.
- Εντοπισμός και επισύναψη κατάλληλων φακέλων στην εισερχόμενη αλληλογραφία που χρειάζεται απάντηση.
- Άνοιγμα, ανάγνωση και κατανομή της εισερχόμενης αλληλογραφίας και άλλων υλικών και προετοιμασία των απαντήσεων της καθημερινής αλληλογραφίας.
- Συμπλήρωση εντύπων σύμφωνα με τις διαδικασίες της επιχείρησης.
- Συγγραφή της αλληλογραφίας και άλλων έντυπων υλικών.
- Αναθεώρηση εργασίας από άλλους για τον έλεγχο της σωστής ορθογραφίας και γραμματικής και εξασφάλιση των πολιτικών της επιχείρησης σχετικά με τη μορφή και τη σύσταση αναθεωρήσεων.
- Σύνταξη, δακτυλογράφηση και διανομή πρακτικών συνεδριάσεων, αλ-

ληλογραφίας και εκθέσεων.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Υπηρεσιακός - Γνώση διοικητικών ή υπηρεσιακών διαδικασιών και συστήματα όπως διαχείριση λέξεων, αρχείων, στενογραφίας και μεταφορά κειμένου με αντιγραφή, σχεδιασμό φορμών και άλλα διαδικασίες του γραφείου και ορολογία.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα λειτουργίας του εξοπλισμού του γραφείου όπως μηχανές φαξ, αντίγραφα, τηλεφωνικά συστήματα και χρήση υπολογιστών για λογιστικά φύλλα, επεξεργασία κειμένου, διαχείριση βάσεων δεδομένων και άλλες εφαρμογές.
- Ικανότητα ορθής απάντησης τηλεφώνων και αποτελεσματικής πληροφόρησης των πελατών.

- Ικανότητα χειρισμού των ερωτήσεων των πελατών και καθοδήγησής τους στα αρμόδια άτομα.
- Ικανότητα δημιουργίας και αρχειοθέτησης έγγραφου και ηλεκτρονικού συστήματος αρχειοθέτησης για τα αρχεία, την αλληλογραφία και άλλου υλικού.
- Ικανότητα εντοπισμού και επισύναψης κατάλληλων φακέλων στην εισερχόμενη αλληλογραφία που χρειάζεται απάντηση.
- Ικανότητα ανάγνωσης και κατανομής της εισερχόμενης αλληλογραφίας και άλλων υλικών και προετοιμασίας των απαντήσεων της καθημερινής αλληλογραφίας.
- Ικανότητα συμπλήρωσης εντύπων σύμφωνα με τις διαδικασίες της επιχείρησης.
- Ικανότητα σύνταξης της αλληλογραφίας και άλλων έντυπων υλικών.
- Ικανότητα αναθεώρησης της εργασίας από άλλους για τον έλεγχο της σωστής ορθογραφίας και γραμματικής και εξασφάλισης των πολιτικών της επιχείρησης σχετικά με τη μορφή και τη σύσταση αναθεωρήσεων.
- Ικανότητα σύνταξης, δακτυλογράφησης και διανομής πρακτικών συνεδριάσεων, αλληλογραφίας και εκθέσεων.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Διαχείριση Χρόνου – Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης

για τις ανάγκες του κοινού.

- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Παρακολούθηση – Ικανότητα Παρακολούθησης/Αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας, άλλων ατόμων ή οργανισμών ώστε να γίνουν βελτιώσεις ή να παρθεί σωστή δράση.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Γραπτή κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Γραπτή έκφραση - Την ικανότητα να επικοινωνεί με πληροφορίες και ιδέες γραπτώς και να είναι κατανοητός.

- Ευαισθησία Προβλήματος - Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Ευελιξία Κατηγορίας - Την ικανότητα να παραχθούν ή να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί κανόνες για τον συνδυασμό ή την ομαδοποίηση των αντικειμένων με διαφορετικούς τρόπους.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	X
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Υπάλληλος Γραφείου

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι υπάλληλοι γραφείων προετοιμάζουν την αλληλογραφία, τις εκθέσεις, τις δηλώσεις και άλλο υλικό, λειτουργούν τον εξοπλισμό γραφείου, απαντούν στα τηλέφωνα και εκτελούν τα καθήκοντα γραφείου γενικής φύσης σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες. Απασχολούνται σε γραφεία στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Συλλογή, μέτρηση και καταβολή χρημάτων, τήρηση των λογιστικών βιβλίων και εκπλήρωση των τραπεζικών συναλλαγών.
- Επικοινωνία με τους πελάτες, υπαλλήλους και άλλα άτομα για την απάντηση ερωτήσεων, διάχυση ή εξήγηση πληροφοριών, καταγραφή εντολών και παραπόνων.
- Απάντηση των τηλεφώνων, συνδέσεις κλήσεων και κράτηση μηνυμάτων.
- Σύνταξη, αντιγραφή, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση αρχείων των δραστηριοτήτων του γραφείου, των επιχειρησιακών συναλλαγών και άλλων δραστηριοτήτων.
- Συμπλήρωση και ταχυδρόμηση λογαριασμών, συμβολαίων, τιμολογίων ή επιταγών.
- Λειτουργία μηχανημάτων γραφείου, όπως φωτοτυπικά, σκάνερ, μηχανές αντιγραφών, τηλεφωνητές και υπολογιστές.
- Υπολογισμός, καταγραφή, διόρθωση στοιχείων και άλλων πληροφοριών όπως αρχεία ή εκθέσεις.
- Διατήρηση και ενημέρωση αρχείων, αποθεμάτων, ταχυδρόμηση και δημιουργία βάσεων δεδομένων, είτε με το χέρι είτε χρησιμοποιώντας υπολογιστή.
- Άνοιγμα και ταξινόμηση εισερχόμενης αλληλογραφίας, απάντηση αλληλογραφίας και προετοιμασία εξερχόμενου ταχυδρομείου.

- Εξέταση φακέλων, αρχείων και άλλων εγγράφων για τη συλλογή πληροφοριών για την ανταπόκριση σε αιτήματα.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Υπηρεσιακός - Γνώση διοικητικών ή υπηρεσιακών διαδικασιών και συστήματα όπως διαχείριση λέξεων, αρχείων, στενογραφίας και μεταφορά κειμένου με αντιγραφή, σχεδιασμό φορμών και άλλα διαδικασίες του γραφείου και ορολογία.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Οικονομικά και Λογιστική – Γνώση των οικονομών και λογιστικών αρχών και πρακτικών, των αγορών κεφαλαίων, τραπεζικά και την ανάλυση και αναφορά των χρηματοοικονομικών πληροφοριών ή στοιχείων.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα συλλογής, μέτρησης και καταβολής χρημάτων,
- Ικανότητα τήρησης λογιστικών βιβλίων και εκπλήρωσης των τραπεζικών συναλλαγών.
- Ικανότητα επικοινωνίας με τους πελάτες, υπαλλήλους και άλλα άτομα για την απάντηση ερωτήσεων, διάχυσης ή εξήγησης πληροφοριών, καταγραφής εντολών και παραπόνων.
- Ικανότητα ευγενικής απάντησης των τηλεφώνων και καταγραφής των μηνυμάτων.

- Ικανότητα σύνταξης, αντιγραφής, ταξινόμησης και αρχειοθέτησης αρχείων των δραστηριοτήτων του γραφείου, των επιχειρησιακών συναλλαγών και άλλων δραστηριοτήτων.
- Ικανότητα συμπλήρωσης και ταχυδρόμησης λογαριασμών, συμβολαίων, πολιτικών, τιμολογίων ή επιταγών.
- Ικανότητα λειτουργίας μηχανημάτων γραφείου, όπως φωτοτυπικά, σκάνερ, μηχανές αντιγραφών, τηλεφωνητές και υπολογιστές.
- Ικανότητα υπολογισμού, καταγραφής, διόρθωσης στοιχείων και άλλων πληροφοριών όπως αρχεία ή εκθέσεις.
- Ικανότητα διατήρησης και ενημέρωσης αρχείων, αποθεμάτων, ταχυδρόμηση και συστήματα βάσεων, είτε με το χέρι είτε χρησιμοποιώντας υπολογιστή.
- Ικανότητα ταξινόμησης εισερχόμενης αλληλογραφίας, απάντησης αλληλογραφίας και προετοιμασίας εξερχόμενου ταχυδρομείου.
- Ικανότητα εξέτασης φακέλων, αρχείων και άλλων εγγράφων για τη συλλογή πληροφοριών για την ανταπόκριση σε αιτήματα.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.

- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Γραπτή Κατανόηση – Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Κοντινή Όραση– Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Ευκολία με Αριθμούς – Την ικανότητα να πολλαπλασιάζει, αφαιρεί, προσθέτει και διαιρεί γρήγορα και σωστά.
- Μαθηματικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να επιλέγει σωστά μαθηματικές μεθόδους ή τύπους για την επίλυση ενός προβλήματος.
- Επιλεκτική Προσοχή – Την ικανότητα να συγκεντρώνεται σε δραστηριότητες για ορισμένο χρόνο χωρίς να αποσπάται.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X

Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Πωλητής/τρια

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι πωλητές/τριες, πουλούν προϊόντα και τις υπηρεσίες στους λιανέμπορους, χονδρέμπορους, εμπόρους, βιομήχανους και άλλους πελάτες στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Απασχολούνται από επιχειρήσεις που παράγουν ή παρέχουν προϊόντα και υπηρεσίες.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Καλωσόρισμα πελατών και εξακρίβωση των αναγκών των πελατών.
- Άνοιγμα και κλείσιμο ταμείων, εκτέλεση καθηκόντων όπως μέτρημα χρημάτων, κουπονιών, αποδείξεις, ισοζύγιο των ταμείων και καταθέσεις.
- Διατήρηση της γνώσης των τρέχων πωλήσεων και των προωθήσεων, πολιτικές σχετικά με την πληρωμή και τις ανταλλαγές και πρακτικές ασφαλείας.
- Υπολογισμός τιμών πωλήσεων, συνολικές αγορές, λήψη και επεξεργασία μετρητών ή πιστωτικών πληρωμών.
- Διατήρηση αρχείων σχετικά με τις πωλήσεις.
- Προσοχή και αναγνώριση κινδύνων για κλοπές και τεχνογνωσία αποτροπής ή χειρισμού μιας τέτοιας κατάστασης.
- Σύσταση, επιλογή και παροχή βοήθειας στον εντοπισμό ή στη λήψη εμπορευμάτων βασισμένα στις ανάγκες και στις επιθυμίες των πελατών.
- Απάντηση ερωτήσεων σχετικά με την επιχείρηση και το εμπόρευμα.
- Περιγραφή προϊόντων και εξήγηση της χρήσης, λειτουργίας και φροντίδας των πελατών.
- Τοποθέτηση ετικετών, τακτοποίηση και παρουσίαση προϊόντων για την προώθηση των πωλήσεων.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Πωλήσεις και Μάρκετινγκ – Γνώση των αρχών και μεθόδων για την υπόδειξη, προώθηση και πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει στρατηγικές μάρκετινγκ και τακτικές, παρουσίαση προϊόντων, τεχνικές πωλήσεων και συστημάτων ελέγχων πωλήσεων.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ευγενικής εξυπηρέτησης των πελατών και εξακρίβωσης των αναγκών τους.
- Ικανότητα ανοίγματος και κλεισίματος ταμείων και εκτέλεσης καθηκόντων όπως μέτρημα χρημάτων, κουπονιών, αποδείξεις, ισοζύγιο των ταμείων και καταθέσεις.
- Ικανότητα υπολογισμού τιμών πωλήσεων, συνολικές αγορές, λήψης και επεξεργασίας μετρητών ή πιστωτικών πληρωμών.

- Ικανότητα διατήρησης αρχείων σχετικά με τις πωλήσεις.
- Ικανότητα αναγνώρισης κινδύνων για κλοπές και τεχνογνωσίας αποτροπής ή χειρισμού μια τέτοια κατάσταση.
- Ικανότητα σύστασης, επιλογής και παροχής βοήθειας στον εντοπισμό ή στη προμήθεια προϊόντων βασισμένα στις ανάγκες και επιθυμίες των πελατών.
- Ικανότητα ορθής απάντησης ερωτήσεων σχετικά με την επιχείρηση και το προϊόν.
- Ικανότητα περιγραφής εμπορεύματος και εξήγησης της χρήσης, λειτουργίας και εξυπηρέτησης των πελατών.
- Ικανότητα τακτοποίησης και παρουσίασης προϊόντων για την προώθηση των πωλήσεων.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Μαθηματικά– Ικανότητα χρήση μαθηματικών για την επίλυση προβλημάτων.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνο-

ντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.

- Καθοδήγηση – Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτι.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Δύναμη Κορμού – Την ικανότητα να χρησιμοποιεί τους κοιλιακούς και τους χαμηλούς ραχιαίους για την υποστήριξη μέρος του σώματος επανειλημμένα ή συνεχώς με την πάροδο του χρόνου χωρίς να κουράζεται.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Ευσαιθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	

(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Βρεφονηπιοκόμος

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι βρεφονηπιοκόμοι, προγραμματίζουν και οργανώνουν δραστηριότητες για τα προσχολικά και σχολικής ηλικίας παιδιά. Παρέχουν την προσοχή και τις οδηγίες στα προσχολικά παιδιά κάτω από την επίβλεψη των εκπαιδευτικών ή βρεφονηπιοκόμων. Οι βρεφονηπιοκόμοι οδηγούν τα παιδιά στις δραστηριότητες για να τα υποκινήσουν και να αναπτύξουν τη διανοητική, φυσική και συναισθηματική κατάσταση. Απασχολούνται σε κέντρα μέριμνας παιδιών, παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία και κέντρα για παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Διδασκαλία βασικών ικανοτήτων όπως χρώματα, σχήματα, αριθμούς και αλφάβητο, προσωπική υγιεινή και κοινωνικές ικανότητες.
- Καθιέρωση και εφαρμογή κανόνων συμπεριφοράς, πολιτικής και διαδικασιών για να παραμείνει η τάξη μεταξύ των μαθητών.
- Παρατήρηση και αξιολόγηση των συμπεριφορών των παιδιών, κοινωνική ανάπτυξη και σωματική υγεία.
- Διδασκαλία των μαθητών ατομικά και σε ομάδες, προσαρμόζοντας τις διδακτικές μεθόδους στην ποικιλία των αναγκών και των ενδιαφερόντων των μαθητών.
- Ανάγνωση βιβλίων σε όλη την τάξη ή σε μικρές ομάδες.
- Προτροπή των παιδιών να ασχοληθούν με δραστηριότητες.
- Παροχή μιας ποικιλίας από υλικά και πηγές που μπορούν να εξερευνηθούν τα παιδιά, να μεταχειριστούν και να χρησιμοποιήσουν για να μάθουν δραστηριότητες και φανταστικά παιχνίδια.
- Σχεδιασμός και διεξαγωγή δραστηριοτήτων για ένα εξισορροπημένο πρόγραμμα οδηγιών και ύπαρξη χρόνου που παρέχει στους μαθητές ευκαιρίες να παρατηρούν, να ρωτούν και να εξερευνούν.
- Ανταλλαγή απόψεων με τους γονείς ή τους κηδεμόνες, άλλους δασκάλους

λους, συμβούλους και διαχειριστές να αναλύσουν τη συμπεριφορά των παιδιών και τα ακαδημαϊκά προβλήματα.

- Προετοιμασία των παιδιών για τις επόμενες τάξεις ενθαρρύνοντάς τα να ανακαλύψουν μαθησιακές ευκαιρίες και να τα διατηρήσουν με ενδιαφέρουσες δραστηριότητες.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση - Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.
- Ψυχολογία - Γνώση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ατομικές διαφορές της ικανότητας, προσωπικότητα και ενδιαφέροντα, μάθηση και ύπαρξη κινήτρου, ψυχολογική μέθοδοι έρευνας, και αξιολόγηση και θεραπεία της συμπεριφοράς και των συναισθηματικών δυσλειτουργιών.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Κοινωνιολογία και Ανθρωπολογία - Γνώση ομαδικών συμπεριφορών και δυναμικής, κοινωνικών τάσεων και επιδράσεων, μετανάστευσης, εθνικισμού, κουλτούρας και ιστορίας και παραδόσεων.
- Γεωγραφία - Γνώση αρχών και μεθόδων για την περιγραφή πλασμάτων της στεριάς, της θάλασσας και του αέρα, συμπεριλαμβανομένου των φυσικών χαρακτηριστικών, τοποθεσίες, διαπροσωπικές σχέσεις και περιγραφή φυτών, ζώων και ανθρώπινης ζωής.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα διδασκαλίας βασικών ικανοτήτων όπως χρώματα, σχήματα, αριθμούς και αλφάβητο, προσωπική υγιεινή και κοινωνικές ικανότητες.
- Ικανότητα καθιέρωσης και εφαρμογής κανόνων συμπεριφοράς, πολιτι-

κής και διαδικασιών για να παραμείνει η τάξη μεταξύ των μαθητών.

- Ικανότητα παρατήρησης και αξιολόγησης των συμπεριφορών των παιδιών, κοινωνική ανάπτυξη και σωματική υγεία.
- Ικανότητα διδασκαλίας των μαθητών ατομικά και σε ομάδες, προσαρμόζοντας τις διδακτικές μεθόδους στην ποικιλία των αναγκών και των ενδιαφερόντων των μαθητών.
- Ικανότητα ανάγνωσης βιβλίων σε όλη την τάξη ή σε μικρές ομάδες.
- Ικανότητα υποκίνησης των παιδιών να ασχοληθούν με δραστηριότητες.
- Ικανότητα παροχής μιας ποικιλίας από υλικά και πηγές που μπορούν να εξερευνήσουν τα παιδιά, να μεταχειριστούν και να χρησιμοποιήσουν για να μάθουν δραστηριότητες και φανταστικά παιχνίδια.
- Ικανότητα σχεδιασμού και διεξαγωγής δραστηριοτήτων.
- Ικανότητα εποικοδομητικής ανταλλαγής απόψεων με τους γονείς ή τους κηδεμόνες, άλλους δασκάλους, συμβούλους και διαχειριστές να αναλύσουν τη συμπεριφορά των παιδιών και τα ακαδημαϊκά προβλήματα.
- Ικανότητα προετοιμασίας των παιδιών για τις επόμενες τάξεις ενθαρρύνοντάς τα να ανακαλύψουν μαθησιακές ευκαιρίες και να τα διατηρήσουν με ενδιαφέρουσες δραστηριότητες.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Καθοδήγηση - Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτι.
- Κατανόηση Ανάγνωσης - Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Παρακολούθηση - Ικανότητα Παρακολούθησης/Αξιολόγησης της προσωπικής εργασίας, άλλων ατόμων ή οργανισμών ώστε να γίνουν βελτιώσεις ή να παρθεί σωστή δράση.
- Προφορικά - Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές - Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την

κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.

- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Διαχείριση Χρόνου – Δια Ικανότητα διαχείρισης του προσωπικού χρόνου και των άλλων.
- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Κοινωνική Αντιληπτική Ικανότητα – Ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις αντιδράσεις των άλλων και κατανόηση του λόγου για τον οποίο αντιδρούν έτσι.
- Προφορική έκφραση - Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Λεκτική Αναγνώριση – Την ικανότητα να αναγνωρίζει και να κατανοεί το λόγο του άλλου.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Γραπτή έκφραση - Την ικανότητα να επικοινωνεί με πληροφορίες και ιδέες γραπτώς και να είναι κατανοητός.

- Ευχέρεια Ιδεών – Την ικανότητα να βρίσκει πολλές ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	X
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	X
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Τεχνικός Ηλεκτρονικού Υπολογιστή

Περιγραφή θέσης εργασίας

Ο Τεχνικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, λαμβάνει πληροφορίες για ένα πρόβλημα, το αναλύει, σχηματίζει το λογικό διάγραμμα και κατασκευάζει το ανάλογο πρόγραμμα Η/Υ, το οποίο μπορεί να είναι ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι, ένα λογιστικό σύστημα, ή ένας κειμενογράφος. Ουσιαστικά, προσαρμόζει τις δυνατότητες των ηλεκτρονικών υπολογιστών στις ανάγκες του χρήστη. Ασχολείται επίσης με τη μελέτη και εφαρμογή νέων συστημάτων, ή με τη βελτίωση και προώθηση γνωστών εφαρμογών και ελέγχει τα προγράμματα για να βεβαιωθεί ότι τα αποτελέσματα ταιριάζουν με την πραγματικότητα και να διορθώσει τα πιθανά λάθη. Όταν το πρόγραμμα τελειοποιηθεί, ο τεχνικός ηλεκτρονικού υπολογιστή, συντάσσει ένα "φάκελο προγράμματος" που περιλαμβάνει όλα τα αναλυτικά στοιχεία για την ανάπτυξη του προγράμματος και γραπτές οδηγίες για το χειριστή του Η/Υ. Θα μπορεί επίσης να διενεργεί αυτόματα ή ως μέλος ομάδας κατά την επεξεργασία διαφόρων προβλημάτων με τη χρήση Η/Υ γνωρίζοντας πολύ καλά το περιβάλλον λειτουργίας του και τις δυνατότητες προγραμματισμού του με τη χρήση των βασικότερων γλωσσών προγραμματισμού και κυρίως τμήματα εφαρμογών τα οποία μπορεί να προγραμματίζει με γλώσσες προγραμματισμού. Μπορεί να εργασθεί σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Απάντηση στις ερωτήσεις των χρηστών σχετικά με το λογισμικό των υπολογιστών ή το ηλεκτρομηχανολογικό μέρος του υπολογιστή για την επίλυση προβλημάτων.
- Εισαγωγή εντολών και παρακολούθηση λειτουργίας συστήματος για τον έλεγχο των σωστών διαδικασιών και την ανίχνευση λαθών ή σφαλμάτων.
- Εγκατάσταση και επιδιορθώσεις του ηλεκτρομηχανολογικό μέρος του υπολογιστή, του λογισμικού ή του περιφερειακού εξοπλισμού, ακολου-

θώντας τον σχεδιασμό ή τις προδιαγραφές εγκατάστασης.

- Επιτήρηση της καθημερινής απόδοσης των συστημάτων υπολογιστών.
- Εγκατάσταση του εξοπλισμού, σωστή εγκατάσταση καλωδίων, λειτουργικών συστημάτων ή κατάλληλου λογισμικού.
- Διατήρηση αρχείων των καθημερινών εργασιών, προβλημάτων και διορθωτικών μέτρων που λαμβάνονται.
- Ανάγνωση των τεχνικών εγχειρίδιων, σύσκεψη με τους χρήστες για εξερεύνηση και επίλυση προβλημάτων ή για παροχή τεχνικής βοήθειας και υποστήριξης.
- Σύσκεψη με το προσωπικό, τους χρήστες και διαχείριση για την καθιέρωση των απαιτήσεων για καινούργια συστήματα ή τροποποιήσεις.
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού και διαδικασιών, ή εκπαίδευση χρηστών για την κατάλληλη χρήση του λογισμικού και του ηλεκτρομηχανολογικού μέρους του υπολογιστή.
- Αναφορά σημαντικών προβλημάτων ή ελαττωματικών προϊόντων στους κατασκευαστές ή προμηθευτές για επισκευή.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Μηχανική και Τεχνολογία – Γνώση της πρακτικής εφαρμογής της μηχανικής επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή αρχών, τεχνικών, διαδικασιών και εξοπλισμού στο σχεδιασμό και την παραγωγή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνι-

κής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.

- Τηλεπικοινωνίες – Γνώση της μετάδοσης, ραδιοφωνικής αναμετάδοσης, της αλλαγής, του ελέγχου και της λειτουργίας των συστημάτων τηλεπικοινωνιών.
- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσίας, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.
- Παραγωγή και Επεξεργασία – Γνώση των πρώτων υλών, διαδικασίες παραγωγής, ποιοτικού ελέγχου, κόστος και άλλες τεχνικές για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικής κατασκευής και διανομής αγαθών.
- Σχεδίαση – Γνώση του τεχνικού σχεδιασμού, εργαλείων και αρχών που έχουν να κάνουν με την παραγωγή των τεχνικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και των μοντέλων.
- Ψυχολογία - Γνώση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ατομικές διαφορές της ικανότητας, προσωπικότητα και ενδιαφέροντα, μάθηση και ύπαρξη κινήτρου, ψυχολογική μέθοδοι έρευνας, και αξιολόγηση και θεραπεία της συμπεριφοράς και των συναισθηματικών δυσλειτουργιών.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα ορθής απάντησης στις ερωτήσεις των χρηστών σχετικά με το λογισμικό των υπολογιστών ή το ηλεκτρομηχανολογικό μέρος του υπολογιστή.
- Ικανότητα εισαγωγής εντολών και παρακολούθησης της λειτουργίας συστήματος.
- Ικανότητα εγκατάστασης και επιδιόρθωσης του ηλεκτρομηχανολογικού μέρους του υπολογιστή, του λογισμικού ή του περιφερειακού εξοπλι-

σμού, ακολουθώντας τον σχεδιασμό ή τις προδιαγραφές εγκατάστασης.

- Ικανότητα επιτήρησης της καθημερινής απόδοσης των συστημάτων υπολογιστών.
- Ικανότητα εγκατάστασης του εξοπλισμού, σωστή εγκατάσταση καλωδίων, λειτουργικών συστημάτων ή κατάλληλου λογισμικού.
- Ικανότητα διατήρησης αρχείων των καθημερινών εργασιών, προβλημάτων και διορθωτικών μέτρων που λαμβάνονται, ή των δραστηριοτήτων εγκαταστάσεων.
- Ικανότητα ανάγνωσης των τεχνικών εγχειρίδιων, οργάνωσης συσκέψεων με τους χρήστες για εξερεύνηση και επίλυση προβλημάτων ή για παροχή τεχνικής βοήθειας και υποστήριξης.
- Ικανότητα οργάνωσης συσκέψεων με το προσωπικό, τους χρήστες και διαχείρισης της καθιέρωσης των απαιτήσεων για καινούργια συστήματα ή τροποποιήσεις.
- Ικανότητα ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού και διαδικασιών, ή εκπαίδευση χρηστών για την κατάλληλη χρήση του λογισμικού και του ηλεκτρομηχανολογικού μέρος του υπολογιστή.
- Ικανότητα αναφοράς σημαντικών προβλημάτων ή ελαττωματικών προϊόντων στους κατασκευαστές ή προμηθευτές για επισκευή.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας

ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.

- Γραπτά - Ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας γραπτώς κατάλληλης για τις ανάγκες του κοινού.
- Προφορικά – Ικανότητα αποτελεσματικής μεταφοράς πληροφοριών μέσω της επικοινωνίας με τους άλλους.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Μαθαίνοντας στρατηγικές - Ικανότητα επιλογή και χρησιμοποίησης εκπαιδευτικών/ μορφωτικών μεθόδων και διαδικασιών κατάλληλα με την κατάσταση όταν μαθαίνουν ή διδάσκουν καινούρια πράγματα.
- Σύνθετη Επίλυση Προβλημάτων – Ικανότητα προσδιορισμού των σύνθετων προβλημάτων και της αναθεώρησης των σχετικών πληροφοριών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των επιλογών και την εφαρμογή των λύσεων.
- Καθοδήγηση – Ικανότητα ενημέρωσης για το πως γίνεται κάτι.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Προφορική έκφραση - Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Γραπτή κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε

κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.

- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή απόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).
- Καθαρότητα Λόγου – Την ικανότητα να μιλάει καθαρά έτσι ώστε να είναι κατανοητός.
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό) Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης	1	
Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	Χ
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

■ Ειδικός Δικτύων Ηλεκτρονικού Υπολογιστή

Περιγραφή θέσης εργασίας

Οι ειδικοί ηλεκτρονικών υπολογιστών και δικτύων καθιερώνουν, διατηρούν και συντονίζουν τη χρήση των δικτύων τοπικής και ευρείας περιοχής των δικτύων κεντρικών υπολογιστών, του υλικού, του λογισμικού και του σχετικού εξοπλισμού υπολογιστών. Οι τεχνικοί του ίντερνετ και των ιστοχώρων του Διαδικτύου διατηρούν τους ιστοχώρους και το υλικό και λογισμικό του κεντρικών υπολογιστών, και ελέγχουν και βελτιστοποιούν τη συνδεσιμότητα και την απόδοση δικτύων. Απασχολούνται σε μονάδες τεχνολογίας πληροφοριών σε ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς.

Δραστηριότητες θέσης εργασίας

- Διατήρηση απαραίτητων αρχείων στο δίκτυο και διατήρηση αντιγράφων των αρχείων για την εξασφάλιση της ασφάλειας τους σε περίπτωση προβλημάτων του δικτύου.
- Έλεγχος της απόδοσης των συστημάτων και παροχή μέτρων ασφαλείας, ανίχνευση βλαβών και συντήρηση όπως απαιτείται.
- Παροχή βοήθειας στους χρήστες για την διάγνωση και την επίλυση προβλημάτων επικοινωνίας.
- Δημιουργία λογαριασμών χρηστών, έλεγχος και ρύθμιση της πρόσβασης των αρχείων για την εξασφάλιση της εμπιστευτικότητας και την κατάλληλη χρήση.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή συστημάτων, διαμόρφωση δικτύων, και αρχιτεκτονική δικτυού, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού και του ηλεκτρομηχανολογικού μέρους του υπολογιστή.
- Διατήρηση των περιφερειακών μονάδων, όπως εκτυπωτές, που είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο.
- Προσδιορισμός τομέων λειτουργίας που χρειάζονται αναβάθμιση όπως

τα μόντεμ, τα οπτικά καλώδια ινών και τα τηλεφωνικά καλώδια.

- Εκπαίδευση χρηστών στη χρήση του εξοπλισμού.
- Ανάπτυξη και συγγραφή διαδικασιών για την εγκατάσταση, χρήση και ανίχνευση βλαβών στη λειτουργία του υπολογιστή.
- Προσαρμογή και τροποποίηση του υπάρχοντος λογισμικού για να ικανοποιεί τις συγκεκριμένες ανάγκες.

Γνώσεις κατόχου της θέσης εργασίας

- Υπολογιστές και Ηλεκτρονικά – Γνώση λειτουργίας επεξεργαστών, τσιπ, ηλεκτρονικών μηχανημάτων, ηλεκτρομηχανολογικό μέρος Η/Υ και λογισμικό, συμπεριλαμβανομένου εφαρμογές και προγραμματισμό.
- Εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικού – Γνώση των αρχών και των διαδικασιών για την εξυπηρέτηση πελατών και προσωπικών υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει αξιολόγηση πελατειακών αναγκών, την τήρηση επιπέδων/προτύπων ποιότητας για τις υπηρεσίες και την αξιολόγηση της ικανοποίησης των πελατών.
- Τηλεπικοινωνίες – Γνώση της μετάδοσης, ραδιοφωνικής αναμετάδοσης, της αλλαγής, του ελέγχου και της λειτουργίας των συστημάτων τηλεπικοινωνιών.
- Διοίκηση και Διαχείριση – Γνώση των αρχών των επιχειρήσεων και της διοίκησης αυτών που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προγραμματισμού, στην κατανομή των πόρων, στη διαμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, στην τεχνική ηγεσία, στις μεθόδους παραγωγής και στο συντονισμό των ανθρώπων και των πόρων.
- Εκπαίδευση και Κατάρτιση – Γνώση των αρχών και μεθόδων για τα προγράμματα σπουδών και κατάρτισης, διδασκαλία και ατομικές ή ομαδικές οδηγίες και μέτρηση των αποτελεσμάτων κατάρτισης.
- Ελληνική γλώσσα - Γνώση του περιεχόμενου και της δομής της ελληνικής γλώσσας, συμπεριλαμβανόμενης των εννοιών και την ορθογραφία των λέξεων, κανόνες των προτάσεων και γραμματικής.
- Μηχανική και Τεχνολογία – Γνώση της πρακτικής εφαρμογής της μηχανικής.

νικής επιστήμης και τεχνολογίας. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή αρχών, τεχνικών, διαδικασιών και εξοπλισμού στο σχεδιασμό και την παραγωγή διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών.

- Μαθηματικά - Γνώση αριθμητικής, άλγεβρας, γεωμετρίας, υπολογισμών και στατιστικών.

Δεξιότητες - ικανότητες κατόχου της θέσης εργασίας

- Ικανότητα διατήρησης απαραίτητων αρχείων στο δίκτυο και διατήρησης αντιγράφων των αρχείων για την εξασφάλιση της ασφάλειας τους σε περίπτωση προβλημάτων του δικτύου.
- Ικανότητα ελέγχου της απόδοσης των συστημάτων και παροχής μέτρων ασφαλείας, ανίχνευσης βλαβών και συντήρησης όπως απαιτείται.
- Ικανότητα παροχής βοήθειας στους χρήστες για την διάγνωση και την επίλυση προβλημάτων επικοινωνίας.
- Ικανότητα δημιουργίας λογαριασμών χρηστών, ελέγχου και ρύθμισης της πρόσβασης των αρχείων για την εξασφάλιση της εμπιστευτικότητας και την κατάλληλη χρήση.
- Ικανότητα σχεδιασμού και εφαρμογής συστημάτων, διαμόρφωσης δικτύων, και αρχιτεκτονικής δικτυού, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού και του ηλεκτρομηχανολογικού μέρους του υπολογιστή.
- Ικανότητα διατήρησης των περιφερειακών μονάδων, όπως εκτυπωτές, που είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο.
- Ικανότητα προσδιορισμού τομέων λειτουργίας που χρειάζονται αναβάθμιση όπως τα μόντεμ, τα οπτικά καλώδια ινών και τα τηλεφωνικά καλώδια.
- Ικανότητα εκπαίδευσης χρηστών στη χρήση του εξοπλισμού.
- Ικανότητα ανάπτυξης και συγγραφής διαδικασιών για την εγκατάσταση, χρήσης και ανίχνευσης βλαβών στη λειτουργία του υπολογιστή.
- Ικανότητα προσαρμογής και τροποποίησης του υπάρχοντος λογισμικού για να ικανοποιεί τις συγκεκριμένες ανάγκες.

Ικανότητες (competences - abilities)

- Επιλογή Εξοπλισμού – Ικανότητα καθορισμού του είδους εργαλείων και εξοπλισμού που χρειάζονται για μία εργασία.
- Ανίχνευση Βλάβης – Ικανότητα καθορισμού των αιτιών των λειτουργικών λαθών και απόφαση για την ενέργεια που θα πρέπει να γίνει.
- Σύνθετη Επίλυση Προβλημάτων – Ικανότητα προσδιορισμού των σύνθετων προβλημάτων και της αναθεώρησης των σχετικών πληροφοριών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση των επιλογών και την εφαρμογή των λύσεων.
- Ενεργή Ακρόαση – Ικανότητα να δίνει όλη τη προσοχή στο τι λένε οι άλλοι, παίρνοντας χρόνο να κατανοήσει στο τι λένε οι άλλοι, κάνοντας ερωτήσεις όταν χρειάζεται και να μη διακόπτει σε ακατάλληλες στιγμές.
- Ενεργή Μάθηση – Ικανότητα κατανόησης των επιπτώσεων των νέων πληροφοριών για την τρέχουσα και μελλοντική επίλυση προβλημάτων και την λήψη αποφάσεων.
- Κριτική Σκέψη - Ικανότητα χρησιμοποίησης της λογικής και το συλλογισμού για να προσδιοριστούν οι δυνατότητες και οι αδυναμίες των εναλλακτικών λύσεων, συμπερασμάτων ή προσεγγίσεων των προβλημάτων.
- Εγκατάσταση– Ικανότητα εγκατάστασης εξοπλισμού, μηχανημάτων, καλωδίωσης ή προγραμμάτων για να ανταποκριθούν οι προδιαγραφές.
- Κατανόηση Ανάγνωσης – Ικανότητα κατανόησης των γραπτών προτάσεων και παραγραφών σε εργασιακά κείμενα.
- Κρίση και Λήψη Αποφάσεων – Ικανότητα λήψης απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά κόστη και κέρδη πιθανών ενεργειών ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη απόφαση.
- Σχεδιασμός Τεχνολογίας – Ικανότητα παραγωγής και προσαρμογή του εξοπλισμού και της τεχνολογίας για την εξυπηρέτηση των αναγκών των χρηστών.
- Κοντινή Όραση – Την ικανότητα να βλέπει λεπτομέρειες σε κοντινή α-

πόσταση (σε απόσταση λιγότερο από ένα μέτρο από τον παρατηρητή).

- Παραγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να εφαρμόζει γενικούς κανόνες σε συγκεκριμένα προβλήματα ώστε να παράγει ερωτήσεις που έχουν νόημα.
- Γραπτή κατανόηση - Την ικανότητα να διαβάζει και να κατανοεί τις πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται γραπτώς.
- Ευαισθησία Προβλήματος – Την ικανότητα να μπορεί να αναφέρει πότε κάτι είναι λάθος ή πρόκειται να γίνει λάθος.
- Επαγωγικός Συλλογισμός – Την ικανότητα να συνδυάζει τα κομμάτια των πληροφοριών ώστε να διαμορφώσει γενικούς κανόνες ή συμπεράσματα.
- Ταξινόμηση Πληροφοριών – Την ικανότητα να τακτοποιεί πράγματα ή ενέργειες σε μία συγκεκριμένη τάξη ή σχέδιο σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κανόνα ή σύνολο κανόνων (π.χ., σύνθεση αριθμών, γράμματα, λέξεις, εικόνες, μαθηματικές διαδικασίες).
- Προφορική Κατανόηση – Την ικανότητα να ακούει και να κατανοεί πληροφορίες και ιδέες που παρουσιάζονται μέσω προφορικών λέξεων και προτάσεων.
- Ευελιξία Κατηγορίας - Την ικανότητα να παραχθούν ή να χρησιμοποιηθούν διαφορετικοί κανόνες για τον συνδυασμό ή την ομαδοποίηση των αντικειμένων με διαφορετικούς τρόπους.
- Προφορική έκφραση – Την ικανότητα να είναι κατανοητός στην προφορική επικοινωνία.
- Πρωτοτυπία – Την ικανότητα να βρίσκει καινοτόμες ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα ή μία κατάσταση, ή να βρίσκει δημιουργικές λύσεις σε προβλήματα.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κωδικός	
Πρωτοβάθμια (προσχολική) εκπαίδευση	0	
Πρωτοβάθμια εκπαίδευση (δημοτικό)	1	
Πρώτο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης		

Κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση Δεύτερο στάδιο της βασικής εκπαίδευσης (τριτάξιο Γυμνάσιο)	2	
(Ανώτερη) δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Λύκειο)	3	Χ
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΙΕΚ)	4	Χ
Πρώτο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί άμεσα σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) ΑΤΕΙ - ΑΕΙ	5	Χ
Δεύτερο στάδιο της τριτοβάθμιας (που δεν οδηγεί σε μεταπτυχιακούς τίτλους ερευνητικού χαρακτήρα) Μεταπτυχιακά, Διδακτορικά	6	
<i>Ταξινόμηση με βάση το International Standard Classification of Education (ISCED) και το European Qualification Framework</i>		

